

W trzynastą rocznicę zgonu ks. Ignacego Skorupki i „Cudu Wisły”

Momenty ekstazy w życiu bohaterskiego kapłana-
działacza

Ks. Ignacy Skorupka wykazał w swoim życiu wybitne cechy i zalety charakteru, zwłaszcza w czasie działalności kapłańskiej i obywatelskiej w Bogorodzku, Klińcach, Łodzi i Warszawie. Zśród znamienitych właściwości jego psychiki zasługuje na szczególne wyróżnienie i omówienie skłonność do ekstazy, posunięta do pewnego mistycyzmu, czy nawet mesjanizmu. Pierwiastki te ujawniały się w działalności ks. Skorupki w chwilach religijnego i patriotycznego zachwytu, wzbudzając w nim świadomość nadziemskiego wtańczenia i posłannictwa, zapal do pracy i bohaterstwa czynu.

Te charakterystyczne objawy ekstazy zawdzięczał ks. Skorupka takim właściwościom i tajemnicom natury, które nie każdy człowiek może być uposażony przez Boga. Stanowiły je niezwykła umiejętność przestawiania z młodzieżą, niewidzialna siła i moc wpływania na słuchaczy podczas kazań i przemówień oraz zdolność przeczuwania i wieszczania przyszłych zdarzeń i wypadków, sprawdzających się nawet na nim samym. Były to najwybitniejsze przymioty jego bogatej indywidualności, objawy, w których nie widziało się nic ze znanych środków kuglarzy, polegających na wyrafinowanej sugestji czy hipnozie.

Przymioty te istniały niemal od urodzenia w naturze ks. Skorupki, chłonąc promienie życiowoczące z dwóch żywiołowych źródeł: ducha i czynu, jako jego emanacji. Żywioł ducha przejawiał się w zapale, marzycielskości, zachwycie i wizjonerstwie, — zwłaszcza w odniesieniu do Boga, człowieka i ojczyzny. Żywioł czynu wynikał z przejawów ducha, budzących chęć, zamiłowanie i energię do pracy dla dobra narodu i ludzkości, oraz z rozsądku i silnej woli do spełnienia wziętych na siebie obowiązków i zadań. Oba żywioły łączyły wspólny cel życia i działalności na ziemi: własne doskonalenie się, pojęte — w myśl etyki katolickiej, jako jedyna droga, prowadząca do zbawienia duszy w wieczności.

To też ks. Skorupka, altruista i filantrop z powołania, był bardzo energiczny, przedsiębiorczy i pomysłowy w działaniu, był poprostu fanatykiem inicjatywy i pracy. Rezultatem tego były liczne instytucje i stowarzyszenia, które założył i prowadził oraz te wszystkie kazania, referaty, pogadanki, zebrania, wycieczki, przedstawienia, obchody, które miał i urządził w czteroletnim okresie działalności. Zapal, wola, wpływ i urok dokonywały cudów trudu. W nagrodę zań zjednał sobie miłość, ufność, szacunek i uznanie społeczeństwa.

Ludzie wierzyli w niego, jak w człowieka, który wiele może zdziałać dobrego i wiele naprawić złego, który ma wyjątkowe łaski u Boga i pełni na ziemi Jego świętą misję. Niektórzy zaś uważali go wprost za człowieka opatrnościowego, za wieszczę. Na potwierdzenie tej wiary i opinii przytaczam poniżej głosy wiarogodnych osób i własne wypowiedzenia ks. Skorupki, przedystępujące go do tych tytułów.

I tak jeden z byłych członków komitetu Towarzystwa Niesienia Pomocy Ofiarom Wojny w Kielcach, współpracownik ks. Skorupki, p. Wacław Wejtko, opowiada, że pewnego dnia spostrzegł podczas nabożeństwa w kaplicy dwóch Rosjan staroobrzędowców, którzy z zaciekawieniem i wzruszeniem widocznym na ich twarzach słuchali kazania, wpatrując się badawczo w oblicze kaznodziei. P. Wejtko, wielce tem zaintrygowany, zapytał ich po mszy w języku rosyjskim: — Czy rozumiecie, o czym ksiądz mówił? — Nie, odpowiedzieli. Nie rozumieliśmy, ale odczuliśmy to, o czym mówił. To człowiek natchniony, Boży! Dalej dodaje autor opowiadania, że ludzie ci nie mylili się wcale. Rzeczywiście był to człowiek „natchniony, Boży.”

Słowa jego płynęły jak potok srebrysty, były wzniosłe, gorące, serdeczne, tkliwe, rzewne, zawsze jednak poruszające sumienia, zawsze przemawiające do każdego serca. Miał potoczystą, piękną wymowę i podniosły, natchniony głos czującego serca — i łagodził ciężki los wygnañców, krzepił ich ducha religijnego i narodowego, błagał o pracę, zgodę, miłość i cierpliwość w oczekiwaniu powrotu „na Ojczyznę Iono.”

Przed wyjazdem ks. Skorupki z Łodzi grono oddanych mu osób urządziło ku jego czci wieczorek pożegna-

ny o charakterze prywatnym. Panował na nim smutek i przygnębienie. Pani Jadwiga Krezyńska, chcąc grą rozweselić towarzystwo, zaczęła przepowiadać uczestnikom zabawy różne horoskopy. Gdy się zwróciła do ks. Skorupki, tknięta przecuciem, rzekła: „Ksiądz prefekt nie jest zwykłym śmiertelnikiem, lecz człowiekiem, stworzonym do wyższych przeznaczeń — stanie się sławnym przez straszliwą mękę”. Na te słowa ks. Skorupka wstał od stołu i, nie słuchając dalej, wyszedł na balkon. Odczuł instynktownie, że wróżba ta, która na myśl o „straszliwej męce” wywołała w jego podświadomości psychiczną reakcję cierpienia, sprawdzi się niebawem.

Innym znowu razem, gdy w czasie inwazji bolszewickiej ks. Skorupka pełnił obowiązki „lotnego kapłana” garnizonu na Pradze, pomimo przemęczenia całodzienną pracą i niepokoju wśród otoczenia, nie upadał na duchu, u innych go jeszcze podtrzymywał. Nie lękał się bowiem o los Warszawy, gdyż wiedział, że to Bóg poddaje skłócony naród tylko próbie sił, że jednak uchroni Polskę przed zagładą. To też, przyjmując dnia 31 lipca życzenia i-mieninowe sierot zakładu Ogiska-Rodziny Marji, gdzie mieszkał i stałym był duszpasterzem, pokrzepił zakonnicę taką przepowiednią: „Nie martwiecie się, Bóg i Matka Boska Częstochowska, Królowa Korony Polskiej, nie opuści nas i ześle nam człowieka, jak ks. Kordecki, jak Joanna d'Arc we Francji. Człowiek ten stanie na czele armji, doda odwagi i nastąpi zwycięstwo. Bliskim jest ten dzień. Nie minie 15-ty sierpnia, dzień święta Matki Boskiej Zielnej, a wróg będzie pobity”. Równocześnie postanowił, by w gabinecie i sypialni wszystkie pozostało na swoim miejscu. Stolice wróg nie miał opanować. Więc w zakładzie był nastrój podniosły. Przeszono myśleć o ucieczce, modlono się o cud...

Wreszcie podobną przepowiednią, tylko bardziej precyzyjną czas i wynik walk i wyraźnie zapowiadającą triumf oręża polskiego i cud... wypowiedział ks. Skorupka w przeddzień śmierci, dwa nacie godziny przed swoim bohaterskim zgonem, w czasie ostatniej mszy św. i płomiennego kazania, wygłoszonego do ochotników

236 pp. w drodze na front, w małym kościółku w Zabkach.

M. i. mówił wtedy natchniony kapłan: „Miałem widzenie, w którym objawiła mi się Matka Boska Częstochowska i kazała pocieszyć was i pokrzepić waszą wiarę w zwycięstwo, jakie po krwawych walkach 13-go i 14-go odniesie oręż polski i w uniesieniu zakończył: „Walciecie mężnie i wiercie mocno, że Bóg wam ześle zwycięstwo, jeżeli tylko przetrwacie pierwszy chrzest bojowy. Wynik bitwy będzie waszym triumfem. Matka Boża, Królowa Korony Polskiej, do kłeski nie dopuści, cud sprawi, Ojczyznę uratuje”. Po nabożeństwie ochotnicy wyszli z kościoła niezwykle wzruszeni, przejęci nową wiarą i zapalem męstwa.

Przepowiednie te się spełniły. Znalazł się człowiek — on sam — ks. Skorupka, który stanął na czele armji i, wskazując lewą ręką bolszewików, a w prawej wysoko wzniesionej dzierżąc krzyż, zawołał: „Za wiarę i za Ojczyznę, chłopcy — na bagnety!” I zanucił pieśń „Serdeczna Matko”, którą z ust jego pochycili atakujący żołnierze, lecz nagle padł. Na ten widok zdrżeli z przerażenia i gniewu mściciele i — jak huragan — runęli na wraga. I stał się cud: wiara, zapal i oręż obrońców odniosły zwycięstwo, ocaliły Ojczyznę.

Zacytowane powyżej świadectwa potwierdzają fakt zjawiania się w życiu ks. Skorupki ekstazy i innych momentów dyspozycji jego złożonej psychiki — i to w emocjonujących, najczęściej niezwykłych sytuacjach. Tem też trzeba tłumaczyć wiarę ludzi w potęgę mistycznego wpływu i mesjaniczną misję człowieka, zesłanego Polsce przez Opatrzność w tragicznej chwili państwa, do spełnienia wielkiego, narodowego czynu. Nic więc dziwnego, że ci szczęśliwcy, którzy mieli zaszczyt osobiście poznać lub kiedykolwiek słyszeć czy widzieć ks. Skorupkę, uważają go za człowieka nieprzeciętnego, za posłannika Chrystusowego, za wieszczę i bohatera narodu.

Podstawą takiej opinji jest świętobliwość ks. Skorupki, niezwykłość jego służby Bożej i Ojczyźnie, poświadczona autentycznymi dowodami ekstazy i innych momentów życia. Ks. I. Skorupka — mimo że nie był pisarzem ani żołnierzem z zawodu, był wieszczem i wodzem z ducha i pracy; — więcej bowiem zdziałał, przeczuł, przewidywał i przecierpał, niż niejeden współczesny poeta i wódz. W tem jego zasługa, cześć i chwala.

Dr. H. NOWIŃSKI.

Warszawa, 28 lipca 1933 r.

Zmierzch żydostwa w Ameryce

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Los Angeles, 3 sierpnia.

Krzysztof Kolumb zabrał ze sobą do Ameryki pięciu autentycznych Żydów. Z powodu intryg jednego z nich, dr. Bernala, został później wtrącony do więzienia.

Pionierzy anglosascy i holenderscy, wczytani w Stary Testament, przywieźli, przeszło 100 lat później, pewien natchniony podziw dla „narodu wybranego”. Przyjmowali oni imiona: Ezechiel, Izaak, Jonatan, Rebeka lub Estera. Nie spodziewali się, iż największe miasto nowego kontynentu, wyrwane Indianom krwią i oszustwem, będzie stolicą, z nieinteresujących z punktu widzenia biblijnego Sruili, Moszków i Małek. Nowy Jork (miasto) liczy 1.800.000 Żydów t. zn. 29 proc. całej ludności. Gubernatorem stanu nowojorskiego jest Żyd, Herbert Lehman.

Nie potrzeba przypominać, że Wall Street, prasa, kinematografia, muzyka jazzowa, teatr, handel żywym towarem i starymi ubraniami oraz oczywiście masoneria są gruntownie zażydzone.

Podczas wojny Żydzi odgrywali poważną rolę. System asekuracji na dwie strony kwitnął. Frankfurcki Jakob Schiff z firmą bankierską Kuhn, Loeb and Co uprawiał politykę progermańskiej neutralności, a protektor Metropolitan Opera, mecenas sztuki Otto Kahn zapalał sentymentami frankofilskimi.

W otoczeniu Wilsona i jego następców kręcili się różni Warburgowie, Gugenheimowie, Baruchy lub wychrzczone Iseliny.

Po wojnie Żydzi stali się rewizjonistami. Powodem tego zjawiska był nie tylko wrodzony respekt dla wszystkiego co niemieckie, ale i chęć pomnożenia krwawych srebrników, zebranych w latach 1914—1918. Informa-

cje Wall-Street były na tyle dokładne, iż zdawano sobie sprawę z tego ostającego celu kampanij „pacyfistyczno-rewizjonistycznych”.

Propaganda niemiecka rozporządzała prasą, kontrolowaną przez Żydów, zaczytanych w Stary Testament kwaków (do których grona zaliczał się Hoover), oraz stuprocentowych Amerykanów w rodzaju pp. Boraha, Hearsta oraz pomocnika tego ostatniego, polakożercy Artura Brisbane, cowboya a zarazem pajacowatego aktora kinowego Will Rogersa itd. I tutaj jednak panował system asekuracji na dwie strony. Żydowski „New York Times” był delikatnie pro-traktatowy, a miesięcznik „Current History”, wydawany przez tych samych palestyńskich gentlemenów, gwałtownie pro-niemiecki i rewizjonistyczny.

Sielankę judeo-Amerykanów z Niemcami przerwał brutalnie Hitler. Panowie Hearst, Brisbane and Co. o-niemielem z przerażenia, a Borah się rozchorował! Nie można już Niemców polerać! Nastąpiła chwilowa dezorientacja.

Gdy 5 maja r. b. lądował w Nowym Jorku dr. Hjalmar Schacht, zebrani na pokładzie „SS. Deutschland” dziennikarze bombardowali go pytaniami o pogromach. Prezydent Reichsbanku potraktował dziennikarzy z pogardą i cała prasa zapowiedziała kolosalny

pochód protestacyjny na ulicach Nowego Jorku. Defilować miało ¼ miliona Żydów, a skończyło się na demonstracji około 30.000 krzykliwych osobników. Dr. Schacht nie przeraził się, przeciwnie zapewnił Hitlera po powrocie do Berlina, że żydostwo amerykańskie nie spowoduje interwencji waszyngtońskiego departamentu stanu oraz, że bojkot towarów niemieckich będzie tylko pozorny. Finansjera nowojorska pochłonięła taką ilość obligacji (bonów) niemieckich, iż dzisiaj nie może dyskredytować nawet niemilego Hitlera.

Wprawdzie zebrano kilkaset tysięcy papierowych dolarów na transport Żydów z Niemiec do Palestyny (co niewątpliwie jest na rękę Hitlerowi), gdzie utrzymanie tych nieproduktywnych darmozjadów będzie stale pochłaniało poważne sumy, ale nie zdobyto się na przeforsowanie przez kongres specjalnej ustawy, zezwalającej na poza-kwotowe wpuszczenie kilkudziesięciu tysięcy prześladowanych dzieci Izraela. Był to drugi z rzędu objaw słabości żydostwa adoptowanego przez Wuję Sama.

Pomimo pozornie trwającej kampanji antyhitlerowskiej widzimy na naczelnym miejscu jednego z dzienników w Los Angeles grupę „brunatnych koszul”. Przychylny artykuł o-mawia utworzenie grupy „Nazi” nad Pacyfikiem. Major Reichswehry Ernst Udet popisywał się ostatnio na kursie lotniczym, w samolocie opatrzonym swastyką. W Los Angeles założono nadto „aryjską” księgarnię. Do niedawna gwizdano na Hitlera w kinematografach. Dzisiaj panuje pełne uszanowanie milczenia.

Niepowodzenie kampanji żydowskiej staje się coraz to bardziej widoczne. Powody tego zjawiska są liczne, przede wszystkim Amerykaninowi imponuje siła, którą przedstawia niemiecki ruch nacjonalistyczny. Finansjera amerykańska liczy się obecnie z pożądaną stabilizacją stosunków w Niemczech. Nie trzeba nadto zapominać, że kilkakrotnie można już było zauważyć w Stanach Zjednoczonych, kraju o silnych antagonizmach rasowych (n. p. w stosunku do Japonczyków), tendencje antyżydowskie bądź to na terenie ekonomicznym, bądź społecznym. Prasa żargonowa ostatnio utraciła część swych wpływów, oraz około 25 proc. czytelników od epoki wojennej. Na 4.250.000 Żydów w Stanach Zjednoczonych tylko 1¼ miliona przynajmniej się do żargonu i tworzy element niezasymilowany.

Nie można przytem odmówić kontrakcji niemieckiej, nie szczędzącej ani wysiłków ani pieniędzy.

Trudno jeszcze przewidzieć, jakie będzie ostateczne ustosunkowanie się opinji amerykańskiej do Hitlera. Można jednak już teraz stwierdzić, że żydostwo wykazało mało energii w swej ostatniej hałaśliwej kampanji i przez to pomniejszyło swój prestiż w Stanach Zjednoczonych.

Wytyka stąd i dla nas cenna wskazówka: czas najwyższy, aby zwracać błądząca tendencją pozyskiwania sobie sympatyj amerykańskich za pośrednictwem wysoce kompromitujących (jak n. p. w Nowym Jorku) komitetów polsko-żydowskich.

JAN DROHOJOWSKI.

Związek Młodych Narodowców W POZNANIU

Zebranie wszystkich kandydatów w związku z przyjęciem na członków odbędzie się dziś, w poniedziałek, 14 bm., o godz. 8-mej wiecz. w sali Stronnictwa Narodowego.

Obecność wszystkich kandydatów obowiązkowa.

Jeszcze jeden traktat

Paryż, 14. 8. (PAT.) „L'Oeuvre” donosi z Rzymu, iż traktat o nieagresji sowiecko-włoski ma być podpisany w ciągu przyszłego tygodnia.

Związek Młodych Narodowców

urządza we wtorek, 15 sierpnia b. r. o godzinie 12 w południe w kinie „Metropolis”

AKADEMJE

z okazji rocznicy „Cudu nad Wisłą”. — Wstęp za okazaniem legitymacji członkowskiej

Zakończenie splotu do morza

Gdynia, 14. 8. (PAT). Uroczystość zakończenia wielkiego splotu do morza odbyła się wczoraj. Rano wszyscy uczestnicy splotu zebraли się u stóp kamiennej góry nad morzem, gdzie przy ołtarzu połowym odbyła się msza św. Po nabożeństwie wygłosili przemówienia: komisarz rządu Sokół i gen. Kwaśniewski.

„I spłynęła z wszystkich krańców Rzeczypospolitej młodzież pici obojga — mówił gen. Kwaśniewski — jedno między niemi pachole zaledwie 7 lat liczące, ludzie w wieku średnim i starszym, między nimi 60-letni starzec. Obok młodzieży szkolnej i rzemieślniczej spłynęli do morza skauci, członkowie przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, członkowie różnych klubów sportowych, towarzystw i organizacji b. wojskowych oraz cywilnych, słowem reprezentacja całego narodu bez względu na wyznania lub zapatrywania polityczne. Spłynęli dwaj dzielni księża — inwalidzi wojenni bez ręki i nogi. Wszyscy jednym duchem owiani. Duchem zamyślenia prawdziwej miłości i przywiązania do morza polskiego. Splot do morza nie był jedynie wyrazem sportowym, ale doniosłą potężną manifestacją patriotyczną, podkreślająca wobec całego świata, a

szczególnie naszego sąsiada od zachodu, czem dla nas Polaków jest morze i Pomorze i że ujście królowej wód Polski, Wisły, oraz że skrawka naszego wybrzeża bronić będziemy do ostatniej kropli krwi.“

Na zakończenie gen. Kwaśniewski wznosił okrzyk na cześć Gdyni i wręczył komisarzowi rządu ozdobny adres hołdowniczy następującej treści: „Uczestnicy splotu przez Polskę do morza — Gdyni, polskiemu wspinałemu portowi, dumie każdego Polaka, chlubnemu świadectwu energii i pracy narodu, przybyli z wszystkich krańców Rzeczypospolitej Polskiej, aby zadokumentować przywiązanie do odwiecznego polskiego bałtyckiego brzegu.“

Następnie na promenadzie nadmorskiej komisarz rządu w otoczeniu przedstawicieli władz odebrał defiladę uczestników splotu, witanych owacyjnie przez licznie zgromadzoną publiczność.

W godzinę później na dziedzińcu urzędu emigracyjnego odbyło się uroczyste rozdanie cennych nagród. Ogółem rozdano 10 nagród zespołowych, 16 indywidualnych, a nadto każdy z uczestników otrzymał dyplom.

Program pobytu w Gdyni gen. Baden-Powell'a

Gdynia, 14. 8. (Tel. wł.) W dniu 16 b. m. o godz. 10 r. zawinie do portu gdynjskiego statek „Calgaric“, wiozący na pokładzie tworząc skautingu gen. Baden Powella, oraz 600 instruktoerek i instruktorów skautowych angielskich.

W pobliżu Helu powitają statek żagłówki harcerskie, oraz dwie harcerskie drużyny morskie na kajakach, które jako eskorta honorowa towarzyszyć będą dostojnemu gościowi do portu w Gdyni. Na pokładzie powitają gen. Baden Powella przewodniczący Związku Harcerstwa Polskiego oraz

członkowie naczelnictwa harcerstwa. Następnie gen. Baden Powell dokona na molo pasażerskim przeglądu drużyn męskich i żeńskich, poczem uda się samochodem na zwiedzenie miasta i portu. Z kolei obecny będzie na stadionie, gdzie odbędą się pokazy chorągwi poznańskich.

Po obiedzie w Szkole Morskiej gen. Baden Powell wraz z towarzyszącymi mu skautami angielskimi zwiedzi reprezentacyjny obóz harcerek pod Oksywiem. O g. 16 statek „Calgaric“ opuści port gdynjski.

„Wycieczka przyjaźni“ katolików francuskich w Krakowie

Kraków, 14. 8. (Tel. wł.) W godzinach wieczornych 10 bm przybyła do Krakowa przejazdem do Zakopanego sympatyczna „wycieczka przyjaźni“ katolików francuskich.

Na powitanie jej zjawilo się na dworcu głównym liczne grono osób ze sfer katolickiej inteligencji z prezesem komitetu przyjęcia p. generałem Romanem Żabą na czele oraz wielu księży krakowskich.

Miłych gości przeprowadzono do salonu recepcyjnego, gdzie imieniem komitetu przemówił krótko i serdecznie p. generał Żaba, a imieniem akademickiego stowarzyszenia przyjaźni Francji p. Iżycki. Na przemówienia te odpowiedział z niezwykłą swadą i za-

pałem o. Dassonville T. J., kierownik wycieczki, podkreślając węzły, jakie łączy Francję i Polskę.

W sobotę zrana wrócili nasi przyjaciele francuscy z Zakopanego do Krakowa. Tego samego dnia zwiedzili popołudniu kopalnię w Wieliczce.

W niedzielę po nabożeństwie w kościele profrancuskańskim nastąpiło zwiedzenie Waweli i miasta, a wieczorem raut w „Salii niebieskiej“ Domu katolickiego przy ul. Straszewskiego. Dzisiaj, po zwiedzeniu kościoła Mariackiego i Muzeum Narodowego goście odjechali do Częstochowy, będącej głównym celem tej sympatycznej wycieczki.

Jak Rzym podejmował zwycięskich lotników

Defilada przed królem — Wręczenie medali i nagród — Gen. Balbo marszałkiem lotnictwa

Rzym, 14. 8. (PAT). Król przyjął gen. Balbo i lotników jego eskadry a następnie był obecny podczas defilady, która odbyła się przy „Łuku Konstantyna“. Zwyczajem rzymskim ulice, po których kroczyli lotnicy transatlantycy, były pokryte liśćmi laurowymi. W pobliżu „Łuku Konstantyna“ znajdował się ks. Aosta i liczni przedstawiciele władz. Następnie lotnicy udali się na Palatyn, by zdać raport Mussoliniemu.

Gen. Balbo przedstawił swych podwładnych Mussoliniemu, który oświadczył, że lotnicy w pełni zasługują na klasyczny triumf rzymski. Podczas lotu, mówił Mussolini, który pokrył przeszło 20.000 km., miliony ludzi

na całym świecie we wszystkich językach powtarzały słowo „Italia“. Lotem swym do Ameryki lotnicy ożywili i wzniecili patriotyzm Włochów w Ameryce. Wiele lat minie, zanim lotnictwo innych krajów będzie mogło nie tyle przewyższyć, co dorównać waszemu wspinałemu wyczynowi.

Po przemówieniu Mussolini ucałował gen. Balbo i wręczył mu czapkę marszałkowską a następnie rozdał medale i nagrody pozostałym lotnikom. Popołudniu lotnicy byli przyjęci przez wielką radę faszystowską, a wieczorem gubernator Rzymu podejmował ich na Kapitolu, wręczając im złote pamiątkowe medale.

Kongres hitlerowców w Turyngji

Mowa programowa namiestnika krajowego o głównych celach dążeń narodowych socjalistów

Berlin, 14. 8. (PAT). Na kongresie partii narodowo-socjalistycznej w Turyngji, obradującym w Friedrichsrode, namiestnik krajowy wygłosił

mowę propagandową, w której jako główny cel dążeń narodowych socjalistów wysunął utworzenie nienaruszalnego autorytetu państwa. Od rozwią-

zania tego zagadnienia zależy przyszłość partii narodowo-socjalistycznej i narodu niemieckiego.

Drugim punktem programu narodowych socjalistów jest zapewnienie pokoju w Europie, który osiągnąć się da tylko wówczas, gdy zagranica zrozumie, że nie może istnieć dla niej inny program poza tym, jaki reprezentuje rząd Rzeszy.

Trzecim głównym punktem programu jest przewyciężenie klęski bezrobocia. Jeżeli batalja pracy, jaka obecnie toczy się w Niemczech, nie zakończy się zwycięstwem, to po narodowym socjalizmie przyjdzie może tylko bolszewja.

Uroczystości w Nitrze

Nitra, 14. 8. (PAT). W Nitrze na Słowaczynie rozpoczęły się w dn. 12 b. m. czterodniowe uroczystości 1.100 rocznicy pierwszego historycznego księcia Słowaczyny Pribiny i równocześnie rocznica pierwszego kościoła katolickiego na Słowaczynie, wybudowanego przez ks. Pribinę.

W uroczystościach bierze manifestacyjny udział ludność całego kraju. Przybyło 5 członków rządu z premerem na czele, szereg najwybitniejszych osobistości Słowaczyny i liczni dostojnicy Kościoła.

Z Polski przybywa prymas ks. kard. Hlond. Na trzeci dzień uroczystości przybędzie do Nitry 150 harcerzy polskich.

Przyjazd studentów rumuńskich

Warszawa, 14. 8. (Tel. wł.) W dniu 16 b. m. przybędzie do Warszawy wycieczka 25 studentów rumuńskich z Jassy, którzy spędzą w Polsce dwa tygodnie. Goście rumuńscy zwiedzą Warszawę, Poznań, Gdynię, Kraków, Wieliczkę, Zakopane i Lwów.

Wycieczkę podejmować będzie akademicki związek zblizenia międzynarodowego „Liga“.

Katastrofa w Gödöllő

Budapeszt, 14. 8. Na kolejce, łączącej obóz harcerzy w Gödöllő z aerodromem, wydarzyła się katastrofa z powodu defektu hamulca. Wagon kolejki wywrócił się, a lokomotywa wykołowała się. Lekarz jednej z okolicznych miejscowości, Potor, ciężko raniony, zmarł w szpitalu w Budapeszcie. Dwie inne osoby zostały lekko ranione.

Niemcy wykluczeni

Paryż, 14. 8. (PAT). Prasa informuje z Santander, iż odbywający się tam międzynarodowy kongres nauczycielski uchwalił 40 głosami przeciwko 21 na wniosek delegata francuskiego, szczególnie energicznie podtrzymanego przez delegata austriackiego, wykluczenie z obrad delegacji niemieckiej. Przedstawiciele nauczycielstwa niemieckiego natychmiast po złożeniu wniosku przez delegata francuskiego opuścili kongres, nie czekając na wyniki głosowania.

W komitecie zarezerwowano jedno miejsce dla przedstawiciela Niemiec, który wejdzie tam po wprowadzeniu ponownem w Rzeszy zasady wolności związków.

Teatr żydowski w Berlinie

Berlin, 14. 8. (PAT). Według doniesień prasy, komisarz do spraw organizacji kulturalnych Hinkel udzielił związkowi Żydów niemieckich koncesji na prowadzenie teatru żydowskiego w Berlinie z tem jednak zastrzeżeniem, że teatr żydowski nie będzie miał prawa urządzać przedstawień publicznych, bowiem sprzedaż biletów wstępu odbywać się musi wyłącznie wśród członków.

Niezłomną wierność dla Hitlera

Gdańsk, 14. 8. (PAT). Z okazji wręczenia dyplomu senatu gdańskiego, nadającego przywódcy narodowych socjalistów w Gdańsku, posłowi do Reichstagu Forsterowi honorowe obywatelstwo gdańskie, odbyła się wczoraj popołudniu przed ratuszem defilada. Ulice były udekorowane flagami hitlerowskimi. W defiladzie brał udział specjalnie na ten cel przeznaczony oddział policji w hełmach stalowych oraz wszystkie umundurowane bojówki hitlerowskie. Defiladę odebrał prezydent senatu. Następnie udano się do ratusza, gdzie w historycznej sali czerwonej odbyła się akademja, na której prezydent senatu

Kola tabletki Erbe
dodają sił i wzmacniają
życiową energję

Ps 3110-19.114

dr. Rauschnig wręczył Forsterowi dyplom. Zwracając się do Forstera, dr. Rauschnig zakończył swe przemówienie słowami: Pan będzie dla nas zawsze rzecznikiem wielkiej idei Adolfa Hitlera, którego z niezłomną wiernością słuchać będziemy.

Wystawa lotnicza w Hamburgu

Berlin, 14. 8. Wczoraj otwarta została w Hamburgu wystawa lotnicza w obecności przedstawicieli związku lotnictwa sportowego, komendantów szturmówek oraz wyższych oficerów Reichswehry i policji. Sekretarz stanu ministerstwa lotnictwa w przemówieniu swem podkreślił, że młodzież niemiecka, która zaprawia się w lotnictwie szybowcowem, jest elitą, posiadającą cechy, jakich wymaga się od przywódców narodu.

Przepowiednia pogody na wtorek: Pogodnie i ciepło.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 6.57 1/2 zł, w Gdańsku na Warszawę — zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 211.50 zł, go jwką 209.00 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,41 do 173,67 zł, gotówką 173,07 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 14. 8. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona.

Z pożyczek państwowych poszukiwano — przy większym braku materiału — 5% pcz. konwers po 4 1/2%, oraz 3% pcz. bud. po 3 1/2%; pżatem poszukiwano — bez oddawców 4% premj dol. po 49.— oraz 4% pż. inwest. po 102.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4 1/2% listy dol. stare 43%, przy kursie dolara 661. — również przy braku materiału; natomiast 4 1/2% listy dol. amort. obracano po 42.— przy kursie „blizniowym“ 890 oraz 4% listy zast. konwert. po 35%—35 1/2% zaś 4 1/2% listy żytnie obracano po 5.40 w placeniu.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 80.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papieru procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 46 1/2% P.
4 1/2% listy dol. P. Z. K. 43% P.
4 1/2% listy dolar. w zlocie amort. P. Z. K. 42% +
4% listy zastaw. konw. ostepl. P. Z. K. 35%—35 1/2% +

(Kurs w złotych)

4 1/2% listy żytnie konwert. Poz. Ziem. Kred. 5.40 P.
3% pożyczka budowl. serja I 38.50 P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcje)

Bank Polski I em 80.— P.
Tendencja ożywiona.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 14. 8. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy paryet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa oieżąca za 100 kg.:

Ceny transakcyjne:
Żyto 1935 tonn na odmiennych warunkach.

Ceny orientacyjne

Żyto	15,00—15,50
Usposobienie spokojne.	
Pszemica nowa, zdalna do przemiatu	18,50—19,00
Usposobienie słabe.	
Jęczmień 691 g/l	14,00—14,50
Jęczmień 662 g/l	13,00—14,00
Usposobienie słabe.	
Owies	11,00—11,50
Usposobienie spokojne.	
Maka żytnia 65% wł. work.	23,75—24,00
Usposobienie spokojne.	
Maka pszenna 65% wł. work.	35,00—37,00
Usposobienie spokojne.	
Otreby żytnie	8,25—9,00
Otreby pszenne	9,00—10,00
Otreby pszenne (grube)	10,00—11,00
Rzepak zimowy	32,00—33,00
Rzepak zimowy	42,00—43,00
Gorczyca	43,00—48,00
Groch Viktoria	19,00—22,00
Groch Folgera	24,00—26,00
Ogólne usposobienie spokojne.	

Transakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 45 tonn, maki pszennej 45 tonn, ciał 30 tonn.

Przesunięcia na korzyść Słowian

Nowe alarmy p. Burgdörfera

Znany ze swojej książki „Volk ohne Jugend“ („Naród bez młodzieży“) prof. Burgdörfer z Berlina ogłosił świeżo na łamach lipskiego tygodnika „Illustrierte Zeitung“ szereg obliczeń, w których jeszcze silniej, niżeli w poprzedniej książce, bije na alarm z powodu systematycznego przesuwania się stosunków ludnościowych Europy na korzyść narodów słowiańskich, a w tej liczbie Polski.

Oto niektóre z przytoczonych przez prof. Burgdörfera wyliczeń:

W roku 1901 w Niemczech przy 56 milionów mieszkańców urodziło się 2.032.000 żywych dzieci, w roku 1931 przy 65 mil. mieszkańców urodziło się o niespełną połowę mniej, bo 1.032.000. W ub. roku liczba ta wynosiła już tylko 975.000.

Znamienna to rzecz, że gwałtowny spadek urodzin rozpoczął się w okresie politycznej i gospodarczej potęgi Niemiec (na przełomie XX wieku). W ograniczeniu potomstwa zaczęły przodować bogatsze, materialnie najlepiej usytuowane sfery. Jednakże każdy objaw kryzysu gospodarczego powoduje stopniowe kurczenie się potomstwa także w sferach uboższych.

Objaw ten nie był groźny, dopóki zmniejszał się stan śmiertelności. Dziś jednak, mimo postępu medycyny i higieny wśród ludu, spadek śmiertelności już więcej nie może dotrzymać kroku spadkowi urodzin. Gdy np. jeszcze w roku 1901 liczba urodzin w Niemczech przewyższała liczbę zgonów o 800.000 do 900.000, to w roku 1931 przewyższała ją tylko o 275.000.

W Polsce natomiast, liczącej o połowę mniej mieszkańców niż Niemcy, nadwyżka urodzin wynosiła w roku 1931 — 470.000 (niestety nadwyżka ta zaczyna się ostatnio katastroficznie zmniejszać — przyp. red.). Rosja miała w tymże roku 3.300.000 nadwyżki urodzin.

Im czarniej prof. Burgdörfer patrzy w przyszłość narodu niemieckiego, tem korzystniej wyraża się o statystyce Słowian w Europie. Tak więc czytamy pod koniec jego wywodów:

Wskutek zmniejszania się liczby urodzin narodu niemieckiego i innych ludów germańskich, punkt ciężkości Europy będzie się coraz bardziej posuwał w kierunku słowiańskiego wschodu, bogatego pod względem urodzin. Dzieje się to nieustannie od przeszło 100 lat. Np. w roku 1810 w Europie było: 65 milionów Słowian (Polacy, Rosjanie, Rusini, Czesi, Serbołużyczanie, Słowacy, Chorwaci, Słowacy, Bułgary itp.), 63 miliony Romanów (Włosi, Francuzi, Hiszpanie itp.) i 59 milionów Germanów (Niemcy, Anglicy, Duńczycy, Szwedzi itp.). W 100 lat później w r. 1910 na szczepy słowiańskie przypadło już 187 milionów, romańskie 108 milionów, germańskie 152 miliony. W r. 1930 Słowianie w Europie liczyli 228 milionów, Romanie 121 milionów, Germanie 149 milionów. Przepuszczalne liczby w roku 1960 będą wynosiły: 303 miliony Słowian, 133 miliony Romanów, 160 milionów Germanów.

Procentowo stosunek zaludnienia Europy pod względem szerepowym przedstawia się następująco: rok 1810 — 34,7 proc. Słowian, 33,7 proc. Romanów, 31,6 proc. Germanów; rok 1910 — 41,7 proc. Słowian, 24,3 proc. Romanów, 34 proc. Germanów; rok 1930 — 45,6 proc. Słowian, 24,4 proc. Romanów, 30 proc. Germanów; wreszcie rok 1960 — 50,8 proc. Słowian, 22,3 proc. Romanów, 26,9 proc. Germanów.

Niezależnie od tych przesunięć zasadniczych powodujących zmniejszenie się przyszłej roli rasy germańskiej w Europie, prof. Burgdörfer dostrzeżę równoczesne komplikacje obecnych stosunków, związane z tego rodzaju przesunięciami, a wynikające przede wszystkim z odmiennego ukształtowania struktury poszczególnych grup wieku ludności.

A więc w roku 1910 Niemcy liczyły trzy miliony obywateli powyżej 65 lat życia, obecnie liczą ich cztery miliony, za lat 60 będą ich miały około 10 milionów. Posiadanie takiej wielkiej ilości starców — przy równoczesnym zmniejszeniu liczebności roczników młodzieży — wywrze oczywiście fatalny wpływ na całość życia narodowego. przedewszystkiem zaś skomplikuje zagadnienie ubezpieczenia inwalidzkiego na starość oraz zmniejszy ogólną produktywność społeczeństwa.

Przytoczone tu wyniki rozważań prof. Burgdörfera oparte są na ulubionej przez Niemców metodzie statystycznej i stąd powinny byłoby znaleźć dostęp do uszów i umysłów nie-

mieckich. Jednakże nie daje się bynajmniej zauważyć, by Niemcy skłonni byli do wyciągnięcia wniosków z liczb i faktów, przytaczanych przez ich statystyków. Pierwszym bowiem wnioskiem musi być zerwanie z agitacyjnym hasłem pojmovania narodu niemieckiego jako „Volk ohne Raum“

(„narodu bez przestrzeni“), który musi dążyć do rozszerzenia się terytorjalnego Niemcy tego typu narodem być już przestali. Dzisiaj są oni już narodem który od marzeń o panowaniu nad światem winien przejść do realnej pracy nad utrzymaniem swego obecnego stanu i swojej dotychczasowej sytuacji materialnej i kulturalnej w Europie. Wszystko inne jest już tylko fałszywym apetytem, któremu nie odpowiadają możliwości, nie mówiąc już o istotnych prawach.

Goebbels o Żydach

Dr. Józef Goebbels, obecny minister propagandy Rzeszy, w kilku książkach wypowiedział poglądy swe w sprawie żydowskiej, przedewszystkiem w następujących dziesięciu punktach:

„1. Nie można walczyć z Żydem w sposób pozytywny. Żyd jest czynnikiem negatywnym. Winien on być skreślony z rachunków niemieckich, bo inaczej zawsze będzie w nie wprowadzał błąd.

„2. Nie można dyskutować z Żydem o sprawie żydowskiej, bo niepodobna przekonać kogokolwiek, że ma się prawo i obowiązek powiesić go.

„3. W walce nie należy udzielać Żydowi środków, których się udziela przeciwnikowi, bo on takim nie jest.

„4. Żyd nie ma prawa głosu w sprawach niemieckich, gdyż jest to tylko cudzoziemiec, który korzysta z nas jedynie z praw gościnności, nadużywając ich we wszystkich bez wyjątku wypadkach.

„5. Rzekoma moralność Żyda nie jest moralnością. Jest to tylko wprowadzenie w sztukę oszukiwania. Dlatego też Żyd nie ma prawa do opieki ze strony sądownictwa.

„6. Żyd nie jest inteligentniejszy od nas, lecz tylko sprytniejszy i chytrzejszy. System jego nie może być złamany sposobami ekonomicznymi, bo na gruncie ekonomicznym walczy on bronią zupełnie inną niż nasza. Może on być złamany tylko sposobami politycznymi.

„7. Żyd nie może obrazić Niemca, a oszczerstwa żydowskie stanowią herb szlachectwa dla antysemity niemieckiego.

„8. Wartość Niemca lub ruchu niemieckiego jest w stosunku do jego wrogiemu Żydom stanowiska. Być wystawionym na ataki ze strony Żydów jest dobrem świadec-

twem. Kto nie jest ścigany przez Żydów lub doznaje nawet ich pochwał, jest człowiekiem niepożytecznym lub szkodliwym.

„9. Żyd patrzy na zagadnienia niemieckie ze stanowiska żydowskiego i dlatego w przeważnej ilości wypadków mówi nieprawdę.

„10. Trzeba być za antysemityzmem lub przeciw. Ktokolwiek oszczędza Żydów, popełnia zbrodnię wobec swego narodu. Antysemityzm jest sprawą czystości osobistej.

Poglądy te, tak ujęte przez dr. J. Goebbelsa („Knorke“ str. 17) objaśniają stanowisko hitleryzmu.

W innej swej książce mówi dr. Goebbels („Der Nazi-Sozi“ str. 12):

„Gdybyśmy byli tylko antysemitami, byłoby to w 20. wieku stanowiskiem przestarzałym. Ale jesteśmy także socjalistami. Obie te rzeczy idą dla nas w parze. Socjalizm, tj. wolność proletariatu niemieckiego i także narodu niemieckiego, może być zdobyty tylko przeciw Żydom. Dlatego, że pragniemy wolności niemieckiej, musimy być antysemitami. Niewątpliwie, Żyd także jest człowiekiem, a nikt z nas nigdy nie twierdził inaczej. Ale i pchła jest stworzeniem, lecz nie jest stworzeniem pożytecznym. Skoro zaś nie jest stworzeniem pożytecznym, nie mamy w swem sumieniu obowiązku chronienia jej i żywienia, by nas kłusa i dokuczala nam, ale mamy obowiązek uczynienia jej nieszkodliwą. Taksamo jest z Żydami.“

Przy objawach przeczenia, uczucia strachu, bezsenności, dolegliwościach sercowych, ucisku w piersiach naturalna woda gorzka **Franciszka-Józefa** ożywia krwioobiegi w organach podbrzusza i działa przez to uspokajająco na zaburzenia w nich. Tg 252

Symptomatyczne dysonanse w „klubie pokoju“

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w sierpniu. Półoficjalna nota włoskiej agencji Stefani dołala jeszcze oliwy do ognia austriackiego. Kółkuje się bowiem w „klubie rzymskim“ od chaosu i dysonansów. W tem bowiem szczególnym koncercjum czterech, mającym współpracować nad ustaleniem pokoju, przynajmniej dwaj członkowie pracują nad jego podkopaniem. Berlin cynicznie prowokuje Wiedeń, kpiąc sobie ze wszelkich interwencji dyplomatycznych; Rzym działa na własną rękę; Londyn podjął co prawda inicjatywę wystąpienia protestacyjnego, ale w ostatniej chwili pozwolił ambasadorowi francuskiemu złożyć pisemną notę na Wilhelmstrasse, podczas gdy sam zadowolił się ustnymi zapewnieniami Rzeszy, danymi Włochom. Czy w tej rozbieżności należy widzieć jedynie przypadek, czy też plan zgóry obmyślony? Trudno na to pytanie dać kategoryczną odpowiedź. Niemniej jednak na uwagę zasługuje fakt, że już od lipca, t. j. od czasu pobytu w Rzymie wicekanclerza von Papena, toczyły się rozmowy pomiędzy rządem Mussoliniego a Hitlerem o zaprzestanie działalności „nazi“ na terenie austriackim. Lecz o tych pertraktacjach ani p. Daladier, ani p. MacDonald nie byli, zdaje się, poinformowani. Dlatego, gdy 5 sierpnia przedstawiciel Musoliniego interwenjował na Wilhelmstrasse, otrzymał pewne uspokajające zapewnienia, ale... nie znalazł czasu, by powstrzymać demarche francusko-angielskie, które dało sposobność prasie niemieckiej do nowych napaści na Austrię.

Czy przynajmniej wystąpienie Włoch odniosło pożądany skutek? — Nie widać tego. Podczas bowiem kiedy triumfującego rozpisywano się o niem na półwyspie apenińskim, oskarżając Paryż i Londyn o mieszaninę w wewnętrzne sprawy Rzeszy, agitator Habicht zaatakował ponownie w gwałtowny sposób przez mona-

chijskie radio kanclerza Dollfussa. Świadczy to, iż Hitler doskonale zdaje sobie sprawę ze słabości akcji podjętej przeciwko narodowemu socjalistom przez rządy paryski i londyński, z braku solidarności pomiędzy Paryżem, Londynem i Rzymem, z jawnego poparcia, jakiego ten ostatni udziela idei rewizji traktatów.

Śmiałość niemiecka nie odnosi się jedynie do poczynań 3-ej Rzeszy względem Austrii. Umie ona segregować kwestje. Zaczyna zawsze od najaktualniejszych. Obok bowiem Wiednia nowa ofensywa berlińska zmierza teraz do uzyskania od Francji zaniechania plebiscytu na terenie zagłębia Saary, a który ma się odbyć w 1935 r. Niemcy w zamian zaopiekowałyby się interesami francuskimi w tej prowincji i udzieliłby jej konsesji gospodarczych. Zawsze mamy do czynienia z tą samą śpiewką: Francja ma poczynić ustępstwa w imię bardziej niż hipotetycznego zbliżenia z Niemcami.

Układ rzymski wzmocnił jedynie rewizjonistyczne zamiary Rzeszy. Poza tem coraz bardziej intensywna polityka włoska, zmierzająca do nowej formuły pokoju europejskiego, zamącała do reszty sytuację. Żyje się w oczekiwaniu jakiejś innej jeszcze bomby rzymskiej. Na razie jednak pierwsze niefortunne kroki klubu czterech dały przynajmniej ten rezultat, iż podnoszą się we Francji głosy, wykazujące nietylko jego szkodliwość, ale domagające się wprost wypowiedzenia układu rzymskiego.

Jest dzisiaj pewnem, stwierdza „Echo de Paris“, że pakt czterech ma być jedynie zastosowany do rewizji traktatów, na co nie możemy się zgodzić, gdyż jest już dowiedzione, że solidarność, jaką pakt czterech miał zrealizować pomiędzy potęgami zachodnimi dla zachowania pokoju, wogóle nie istnieje. P. Mussolini prowadzi swą grę przy boku Hitlera bez oszczędzania

UPAŁY

powodują wypadanie i marnienie włosów w następstwie jelenienia wzmoczonej wydzieliny tłuszczu. Wynikiem jelenienia są kwasy tłuszczowe o nader przykrych woni. Zubożeni i usunąć je łatwo myciem znosnie gorącą wodą i Shampooem Dra Lustra. Miły zapach głowy po umyciu tym wielostronnie znakomitym aparatem dowodzi niezbitości jego higienicznej wartości. Tg Obr

Francji. Wobec tego wszelkie złudzenia, jakie starano się stworzyć, żeby wmówić, iż pakt powyższy stanie się narzędziem zbliżenia francusko-włoskiego, rozpraszają się. Francja powinna wystąpić z energicznym demarche w Berlinie, by położyć kres na szeroką skalę zakrojonej propagandzie pangermanistycznej, dążącej nietylko do przyłączenia Austrii do Niemiec, ale również innych terytoriów ongiś niemieckich.

W tym samym duchu wyrażają się różne środowiska narodowe, domagając się od premiera Daladier bardziej sprecyzowanej akcji wobec prowokacji niemieckich. Nawet w niektórych kołach lewicowych słabnie entuzjazm dla paktu czterech, a daje się słyszeć niestety spóźniony żal, iż został on podpisany. Dziennik „Quotidien“ nie obwija prawdy w bawełnę i pisze: albo będziemy trzymać się tego układu, a wówczas cztery mocarstwa powinny ściśle porozumieć się, by pochłonąć resztę świata; albo też należy trzymać się traktatów i utrzymać niektóre granice, których rewizja równałaby się wojnie.

Zajścia tymczasem mnożą się, chaos wzrasta, sytuacja ogólna zaostrza się. Nikt bowiem nie wierzy, aby areopag genewski zdolny był rozwiązać jakiekolwiek trudniejsze zagadnienie. Ostatnia wreszcie nadzieja, jaka żyłli inicjatorzy paktu czterech co do „nowej ery“ przyjaźni francusko-włoskiej, upada. Powiedzmy szczerze, że Rzym nie czyni nic, by rozproszyć ponownie gromadzące się chmury Słowem i piórem atakuje się tam Francję. Kiedy zaś ta ostatnia przygotowała się do entuzjastycznego przyjęcia bohaterskiej załogi generała Balbo nad jeziorem Berre, kiedy nad jego brzegami rozbito dla woskich lotników specjalne namioty, skonstruowano nawet hangary, zmobilizowano 200 lotników francuskich, rozestano oficjalne zaproszenia na bankiet, przyszła wiadomość, że lotnicy transatlantycy znudzeni są uczciami i na rozkaz Duce nie zatrzymują się na francuskiej ziemi.

Odrzucenie zaproszenia Francji jest tutaj żywo komentowane. Nie przyczyni się ono do wyrównania stosunków, a może nawet je zaostrzyć. Włosi co prawda wysuwają jako pretekst żalobę, jaką okryta jest załoga z powodu śmiertelnego wypadku jednego z lotników. To tłumaczenie się jednak brzmi nieco dziwnie: już przecież w Holandji straciła ona również jeden ze swoich hydroplanów, co jej jednak nie przeszkodziło uczestniczyć w najrozmaitszych uroczystościach i przyjęciach, a niemniejsze ceremonie oczekują ją w Rzymie! Odmowy powyższej nie należy zbyt dramatyzować, ale można było, a może nawet należało, uniknąć tego nowego dysonansu.

I. BRIARES.

Katastrofalna lawina

Wiedeń, 14. 8 (Tel. wł.) W nocy z soboty na niedzielę przeszła nad doliną Moitafoi (Vorarlberg) niezwykle silna burza połączona z ulewą. Spływające w dolinę masy wody w połączeniu z lawiną kamienną zniszczyły zupełnie trzy domy wraz z zabudowaniami gospodarskimi, przyczem cztery osoby poniosły śmierć.

Kościół katolicki i hitleryzm

Berlin, 14. 8. (PAT). Arcybiskup wrocławski Bertram ogłosił list do studentów teologii katolickiej w którym protestuje przeciwko bezsensownym zarzutom, jakoby duchowieństwo nie odznaczało się prawdziwym poczuciem narodowym i jakoby Kościół nie występował poważnie za nowym porządkiem państwowym w Niemczech.

Kościół katolicki przeświadczony jest, że właśnie teraz przypada ludności katolickiej wielkie zadanie do spełnienia. Kard. Bertram wskazuje dalej na niezależność Kościoła katolickiego od wszelkich systemów politycznych, form rządów i konstelacji partyjnych. Kościół katolicki opierając się na własnej sile i autorytecie, ma do spełnienia wyższe zadania.

Projekt p. Sławka a obóz prorządowy

Projekt p. Sławka w sprawie nowego systemu wyborów do Senatu został przyjęty przez obóz „sanacyjny” bardzo chłodno. Dość powiedzieć, że „Kurjer Poranny” p. Stępczyńskiego, chcący uchodzić za najwierniejszy wyraz ideologii pilsudczyków, dotąd nie zabrał w tej sprawie głosu, a oficjalna „Gazeta Polska” pisze o tem w filozoficznych ogólnikach, oświadczając, że „techniczna” i „formalna” kwestja ta tylko „sktami, czyli czemiś, co może ulec zmianie. Prasa konserwatywna z „Czasem” i łódzką „Prawdą” wprost krytykuje pomysł p. Sławka, natomiast „Słowo” wileńskie przesadnie, a przez to po-dejrzanie, chwali.

W tej sytuacji rodzi się pytanie: dlaczego konstytucyjni spece z B. B. wysunęli właśnie taki projekt, jaki przedstawił p. Sławek. A drugie pytanie, pochodne, brzmi: dlaczego z tym pomysłem wystąpiono tak pośpiesznie, choć od ewentualnego wniesienia go do Sejmu dzieli nas co najmniej trzy miesiące?

Odpowiedź tkwi wewnątrz obozu rządowego: nie tej szerokiej „sanacji”, ale w tem, co jest podstawą i główną siłą rządów pomajowych, — w łonie właściwej pilsudczyzny.

Nie jest tajemnicą, że istnieją tam fermenty ideowe, stale się pogłębiające. Nie wszyscy pilsudczyści są zadowoleni z rządów pułkowników, nie wszystkim podoba się zamiana pułkownika Prystora na majora Jędrzejewicza. Kryzys gospodarczy dotknął także niejednego z obozu rządzącego, a w każdym razie uwypuklił różnicę między „górami” a „dołami”. Piękny frazes p. Składkowskiego o równości generała i woźnego nie wszystkim zapewne w stóp cytadeli zebranych legionistów trafił do przekonania, zwłaszcza, że byli wśród nich i tacy, dla których nawet urząd woźnego z pensją 300 zł jest niedoścignionym ideałem.

Na wzrost antagonizmów społeczno-

gospodarczych wpływają także liczne nadużycia niektórych jednostek. Proces Ruszczyńskiego i sądy marszałkowskie nad posłami i senatorami z B. B., utrzymującymi stosunki to z księciem Pszczyńskim, to z Mojsze Lewinem, to z innymi jeszcze „sferami gospodarczymi”, wywołały glosy potępienia wśród ideowych pilsudczyków, podobnie jak z surową oceną moralną spotkały się wydawnictwa brukowe krakowskiego pisma „sanacyjnego”.

Kierownictwo obozu prorządowego widząc, że niedobrze się dzieje w łonie trzech żelaznych brygad, miało do wyboru dwie drogi: albo przeprowadzić generalną „czystkę”, albo podjąć próbę pogodzenia niezadowolonych ze szczęśliwymi.

Wybrano tę drugą drogę i widocznie pierwsza, wysuwana przez ściśle koła legionistów, uznana została za zbyt ryzykowną, bo mogłaby zdaleko zaprowadzić. Wobec tego ogłoszono sposób, niedrogi, a efektowny, ponownego zgrupowania całej pilsudczyzny na platformie polityczno-konstytucyjnej. Wytworzenie nowej elity, według pomysłu p. Sławka, ma za zadanie przedewszystkiem zbliżyć pilsudczyków do siebie, złagodzić wytworzone wśród nich kwaszki, gorycze, pretensje i zawiści.

Czy się to uda, to inna sprawa. Związek legionistów w swej masie należy do lewego, radykalnego skrzydła „sanacji”. W nowym statucie tego związku bardzo si nie podkreślono demokratyzm w ustroju państwowym i moralność w życiu publicznym. Nie jest więc rzeczą pewną, czy te radykalne żywioły w obozie prorządowym poświęcą z lekkim sercem swoje zasady na rzecz „faszystowskich” projektów p. Sławka. I dlatego nowa platforma polityczna, jaką konstruował obecnie p. Sławek, może okazać się kruchą w jego własnym obozie. M. K.

Wśród kolonii polskiej w Argentynie

(Korespondencja własna „Kurjera Poznańskiego”).

Buenos Aires, 25 lipca. W Buenos Aires obradował niedawno sejmik kolonii polskiej w Argentynie. Sale Domu Polskiego wypełniły się przedstawicielami naszej emigracji, przybyłymi z bliższych i dalszych miast prowincjonalnych. Stołeczne stowarzyszenia reprezentowane były przez tak zwanych „natogowych” społeczników, którzy swadą i demagogją dominowali na obradach. Prym, jak zwykle, trzymali delegaci „sanacyjno”-lewicowej organizacji „Wolna Polska”, którzy jako gospodarze Domu Polskiego, starali się opanować dyskusję i pokierować nią wedle zgóry powziętego planu.

Gdyby się miało sądzić z przebiegu obrad, oraz niemiłych, a nawet skandalicznych zajęć na sejmiku, to zaiste dojdę-by można do nader smutnych wniosków na temat moralnego poziomu naszej emigracji. Na szczęście tak nie jest! Rdzeń i olbrzymia większość wychodziła są absolutnie zdrowe. Pachnie natomiast zgnilizną to, co wysunęło się na czoło przy pomocy mało wybrednych metod. Są to właśnie członkowie Wolnej Polski.

Jeden z nich jako wiceprezes Federacji Towarzystw Polskich, wobec nieobecności prezesa p. Sulka, zagał sejmik, zdając w ogólnikowych słowach sprawozdanie za ubiegły rok i skarżąc się na „nieuzasadnione” ataki, jakie na naczelną organizację kierowano. Uniikał jednak zrzeczenia szerszego rozstrząsania sytuacji finansowej, która zdaniem ludzi wtajemniczonych i niewtajemniczonych znajduje się w oplakany stanie. Dość powiedzieć, że Federacja wystawiała czeki bez pokrycia, co w Argentynie jest uważana za rzecz karygodną. Że do procesu nie doszło, przypisać należy względności Banku P. K. O., który wpłynął uspakajająco na rozsierdzonego wierzyciela argentyńskiego. Jednak sprawa ta przesiąknęła na zewnątrz, stając się przedmiotem, niebardzo pochlebnych uwag w pewnych sferach argentyńskich.

Dla nas Polaków było to nad wyraz przykre, że organizacja naczelna, reprezentująca nasze stowarzyszenia społeczne, postąpiła jak bankrutujący kupiec.

Nastroje na jeździe były podniecone. Strątecznie wśród grona delegatów rozmieszczeni członkowie Wolnej Polski nie pozwalali wyrazić najłżejszej krytyki. Padały pogróżki pod adresem drugiego obozu, którego członkowie ze zdumieniem i odrazą patrzyli na pu-

piłów p. Pankiewicza, dzisiaj na szczęście już dymisjonowanego radcy emigracyjnego. Zjazd pokazał „ad oculos”, na jakich elementach się opierał p. Pankiewicz i komu powierzył ster rządu społecznego w Argentynie.

Triumfowała demagogja, połączona z brakiem poczucia odpowiedzialności. Nie przedłożono delegatom bilansu, nie wyłoniono komisji, któraby sprawdziła fikcyjne cyfry i pozycje. To też wrażeń, odniesione z obrad, było nadzwyczaj ujemne. Nie było rzeczowej dyskusji, a wiecowe przemowy, podlane były sosem niewybrednych inwektyw i frazesów, zaczerpniętych z słownika jakiegoś Łabala.

Wybory do nowego zarządu, aczkolwiek nie idealne, rokują lepsze nadzieje na przyszłość. Pod presją opinii publicznej, oraz beznadziejnej sytuacji finansowej oligarchja dotychczasowa zgodziła się na współpracę P. K. O., która wydelegowała do zarządu Federacji 3 urzędników, pomiędzy nimi wicedyrektora p. Nowińskiego i głównego buchaltera p. Jakielnickiego. Były wiceprezes Federacji, a zarazem mąż zaufania p. Pankiewicza, p. Kowalewski, usiłował jeszcze sprowokować nowy zarząd, porisując się swoją swadą wiecowa. Nie udało mu się to szczególnie w utarczce z p. Jakielnickim, który mu udowodnił nieściśności i w ten sposób zamknął usta.

Obecnie nowy zarząd bada książki i kwity Federacji. Potrwa to zapewne dłuży czas, wobec czego kolonia musi się uzbroić w cierpliwość. Zaznaczyć jednak należy, iż ogół ma zaufanie do przedstawicieli P. K. O., że przyczynią się oni do oczyszczenia przysłówiowej stajni Augjasza i do oparcia ruchu społecznego na zdrowych, ekonomicznych podstawach. Skończy się niesumienne krzykactwo, a zacnie praca realna, która zrehabilituje skompromitowaną organizację naczelną.

Z oświadczeń przenikających na zewnątrz P. K. O. stwierdzić można, że dyr. Bączkowski zamierza zorganizować wielką akcję asekuracyjną na wzór systemu przyjętego przez Związek Narodowy w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Z góry powinnować można tak udanego i szczęśliwego projektu, który ma zapewnić poparcie wszystkich sfer i obozów kolonii. Fundusze, uzyskane w ten sposób, pozwolą uzdrowić ekonomicznie ruch społeczny, rozszerzyć go wśród szerokich mas emi-

gracji, a zarazem rozwinąć akcję kolonizacyjną.

Nie są to marzenia nieziszczalne. Jak się dowiaduję, baza miesięcznych opłat od polis wynosić będzie od 0,50 do 2 pesów, czyli mniej więcej tyle, ile uiszczają członkowie poszczególnych towarzystw, bez żadnych indywidualnych korzyści. Według projektu P. K. O. składki, wpływające tytułem opłat ubezpieczeniowych, wzmocnią nietylko fundusz społeczny, lecz stworzą również kasę emerytalną, która będzie wypłacała zgóry ustalone kwoty w razie nie-

szczęśliwego wypadku, lub śmierci

Zrealizowanie tych zamiarów będzie punktem zwrotnym w dziejach naszej kolonii, gdyż podniesie nasz prestige w Argentynie, który jest mocno zachwiany swoistą polityką p. Pankiewicza i jego popleczników. Z wszechmiarą życzyliby należało, by obecne tarcia w łonie zarządu Federacji skończyły się pełnym zwycięstwem zdrowych prądów, spotykających się jeszcze z opozycją sił rozkładających.

TOMASZ WOJNOWKI.

Wielkie zmiany w szkolnictwie

Przed rokiem, jak wiadomo, usunięto z kuratorium poznańskiego cały szereg wizytatorów i innych pracowników szkolnych częściowo na emeryturę, częściowo do innych okręgów. Obecnie stało się to jeszcze w większym stopniu.

Odechodzą do innych okręgów: naczelnik szkół średnich Biedowicki, wizytatorzy Wiśniewski i Jabczyński, w stan nieczynny wizytator Perucki. Wizytator Tarnawski obejmuje dyrekturę gimn. Jana Kantego, inspektor szkolny m. Poznania Biliński dyrekturę gimnazjum im. Paderewskiego. Naczelnik wydziału szkół powszechnych Petrykowski podobno do ministerstwa.

Największe zmiany nastąpiły wśród dyrektorów gimnazjum i inspektorów szkolnych. W stan nieczynny przeszła przełożona gimnazjum Dąbrówki Marja Swinarska, przełożona semin. ochroniarskiego Koehlerowa, przełożona seminarjum w Inowrocławiu Zofja Swi-

narska, dyrektor semin. w Krotoszynie Karaśkiewicz, dyrektor gimnazjum w Trzemesznie Świeżowicz, dyrektor gimnazjum w Chodzieży Lusiewicz, dyrektor gimnazjum w Kościerzynie Kontek i dyrektorka w Gniewie Starkłówna.

Przeniesienia na inne miejsca dotykają, zdaje się, znacznie więcej jeszcze liczby dyrektorów, przełożonych i inspektorów.

Mówi się o najnowszym poglądzie pedagogicznym sfer miarodajnych, że dłuższe kierownictwo gimnazjum czy inspektoratem, trwające 8 czy 10 lat w jednej miejscowości, jest ze względów wychowawczych — szkodliwe, i tem też tłumaczy się ten kadryl dziesiątków, a w całej Polsce setek czołowych pracowników szkolnych. Rezultat jest ten, że szkolnictwo doznaje ustawicznych wstrząsów, a pedagogowie nie są pewni jutra. Czy tego wymaga rzeczywiste dobro szkolnictwa?

Z Stronnictwa Narodowego

RUCH NARODOWY W MAŁOPOLSCE ŚRODKOWEJ

Wzmagający się z dnia na dzień w okręgu rzeszowskim żywy ruch organizacyjny, wyrażający się przez stały przyrost członków oraz liczne zebrania, skłonił zarząd Stronnictwa Narodowego w Rzeszowie pod przewodnictwem prezesa okręgu posła dr. Liwy oraz prezesa zarządu adw. dr. Hakalla do zorganizowania w całym powiecie szeregu kursów ideowo-organizacyjnych. Kursów takich przy łaskawym współudziale posłów: dr. Liwy, Korneckiego, Lecha, Stępaka zorganizowano świeżo pięć, a to w Głogowie, Tyczynie, Rzeszowie, Świlczy i Kraczkowiej.

W Głogowie referaty o historii i programie Stronnictwa Narodowego wygłosił poseł dr. Liwo, poświęcając część swego przemówienia aktualnej sytuacji politycznej. Referat samorządowy wygłosił dr. Hakalla, referat „Dlaczego jestem w Stronnictwie Narodowym” wygłosił rolnik Wincenty Tomaka b. poseł do Sejmu galicyjskiego, referat o Ruchu Młodych wygłosił mgr. Stefanko. Obecnych było około 50 delegatów z 12 wsi.

W Tyczynie sprawy samorządowe referował dr. Hakalla, historję i program obozu narodowego oraz obecną sytuację polityczną poseł dr. Liwo, sprawę żydowską dr. Nowiński, „Dlaczego należę do Str. Nar.” działacz chłopski Kunysz, zaś mgr. Boczar kwestję Ruchu Młodych. Obecnych było 60 delegatów z 12 wsi.

W Rzeszowie: 28 delegatów z 13 gmin: Historję i program Stron. Nar. omówił dyr. Kudrzański. Działacz chłopski Skomra mówił n. t. „Dlaczego należę do Str. Nar.”, kwestję żydowską, obecną sytuację polityczną nową ustawę samorządową, oraz uchwały rady naczelnej Str. Nar. omówił p. poseł Petrycki, sprawę Ruchu Młodych zreferował p. Mieczysław Liwo.

Po obu stronach kanału

London, w sierpniu. Tradycyjne święto sierpniowe „The August Bank Holiday” jest angielskim karnawałem balów, koncertów i maskarad, a świętem słońca, wycieczek i podróży. Pierwszą myślą korzystających z przerwy świątecznej londyńczyków jest wyjazd na wieś, nad morze, w góry, zagranicę. Londyn opustoszał w tym roku tem bardziej, że silne upały dały się ostatnio bardzo we znaki mieszkańcom stolicy.

Pierwszego dnia „świąt bankowych” drogi i szosy podmiejskie były czarnie od aut. Gęsty sznur wehikułów wypływał powoli z granicznych punktów miasta i stopniowo rozwijał coraz większą szybkość. Na skrzyżowaniach panowały zatopy, niżej w city londyńskim. Mimo wysiłków władz bezpieczeństwa i ostrożności szoferów, niebezpieczeństwo jest znaczne. W ciągu ostatnich kilku lat zginęło w Wielkiej Brytanji w wypadkach samochodowych przeciętnie rocznie 7.000 osób, a listy rannych wykazują 250.000 osób. Nic dziwnego, że rząd angielski powziął ostatnio projekt obostrzenia przepisów dla kierowców, którzy, zdaniem czynników rządowych, są winni większości katastrof. Projektowane jest odbieranie prawa jazdy przy niedość ostrożnej jeździe, podwyższenie cenzusu wieku dla otrzymania licencji i t. p. Ponadto przedstawiciele państwowych instytutów medycznych wystąpili z oświadczeniem, w którym podkreślają niebezpieczne skutki gromadzenia w powietrzu wyziewów benzyny, twierdząc, że przechodnie ulic wielkomiejskich zmuszeni będą w przyszłości używać masek gazowych.

Jak zwykle najsilniejszym magnesem wyjazdów było i w tym roku morze. Wielbiciele wicheru i stonego powietrza spędzali święta w morzu — w

kostjumach kąpielowych, na morzu — w łodziach i żaglowcach, nad morzem — w hydroplanach i awionetkach, i obok morza — w wygodnych koszach i fotelach. W portach flotylli stateczków wyruszyły naładowane od rana na dalekie plaże.

Ekspansja wycieczkowiczów angielskich sięgnęła poza granice kraju. Z lotniska towarzystwa „Imperial Airways” odleciało w dniu rozpoczęcia „świąt bankowych” siedem samolotów do Paryża, dwa do Le Touquet, trzy do Ostendy i dwa do Szwajcarii. Północne wybrzeże francuskie zaroilo się gośćmi z kanału. Inwazja angielska przypominała najlepsze czasy przedkrzyzysowe. Przepelnione było zwłaszcza Le Touquet, które posiada potężne atuty przyciągające — wspaniałe tereny do golfa i nowootwarty klub gry w polo. Szereg konkursów sportowych, umiejętnie zorganizowanych, stanowił atrakcję dla brytyjskich gentlemanów. Najpopularniejszy w tym roku w Le Touquet nocny klub kasyna de la Forêt „Casanowa” urządził w dniu „świąt bankowych” specjalne popisy artystów o sławie międzynarodowej. Błękitna sala klubu, urządzona z niezwykłym smakiem, przepelniona była niemal wyłącznie publicznością angielską.

„A little bit of Britain”, którą umiejętnie stworzył Angliacy wszędzie, gdzie zbierze się ich ponad 10 osób, urasta na terenach północnej Francji do rozmiarów wielkiej kolonii, której członkowie są niemal jak u siebie w domu. Społeczeństwo angielskie reprezentowane jest przez wszystkie klasy, utrzymujące zwykły dystans między sobą, dystans, jaki mieli elegancki „palace” nadmorski od namiotu rozbitego na piasku.

H. C.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Poniedziałek, 14 sierpnia 1933.
Słońce: wschód 4,32 — zachód 19,21 —
długość dnia 14 godzin 49 min.
Księżyc: wschód 22,08 — zachód 15,21 —
po ostatniej kwadrze.
Kal. rzk.: Euzebiusz Kaplan — jutro
Wniebowzięcie N. M. P.
Kal. słow.: Dobrowoj — jutro Jaclaw Św.
Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu
Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura
powietrza niska plus 12 st. C.,
pogodnie, wiatr półn.-zachodni, ci-
śnienie atmosferyczne wysokie 749
Temperatura powietrza najwyższa
plus 21 st. C., najniższa plus 11 st. C.
Poziom wody w Warcie według notowań
Państwowego Zarządu Wodnego:
Wczoraj — 0,30 m., dzisiaj — 0,32 m.

Z POZNANIA

— * Z targu. Dnia 14. bm. na placu
Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg
masła wiejskiego 3,00—3,20 zł; 1 kg
masła mleczarskiego 3,40—4,00 zł; 1 kg
twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany
1,20—1,60 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr;
mendeł jaj 1,00—1,10 zł.
Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej
1,70—1,80 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20
zł; wieprzowiny 1,40—1,80 zł; wołowiny
1,20—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skope-
winy 1,30—1,40 zł; koziny 1,00—1,20 zł;
smalcu 2,40—2,60 zł.
Za drób i dziczyznę: kura 1,80
do 3 zł; kaczka 2—3,50 zł; gęś 4—6,50 zł; pa-
ra gołębi 0,90—1,20 zł; indyk 6,00—9,00 zł;
perlica 2,50—3,50 zł; królik 1,30—1,40 zł;
para kurcząt 1,80—3,50 zł.
Za jarzyny płacono: 1 kg ziemni-
ków 6—8 gr; 1 kg szpinaku 70—80 gr;
1 pecek piestruski 10 groszy; 1 kg ce-
buli 10 gr; 1 kg bobu 40—50 gr; pecek
kalarepy 8—10 groszy; główka zielo-
nej sałatki 8—10 gr; pecek rzodkiewek
8 do 10 groszy; 1 kilogram rabarberu
10 do 20 groszy; 1 mdl ogórków 0,40—1,50
zł; pecek marchwi 8—10 gr; kalafior 10
do 60 gr; 1 kg pomidorów 70—80 gr; 1 kg
fasoli 30—50 gr.
Za ryby: 1 kg szczupaka 2,40—2,80
zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 1,80—2,40 zł;
suma 2,60—3,00 zł; mietusa 2,40—3,00
zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg biał. ryb 0,60
do 1,20 zł; 1 kg sandacza 4,40 złotych;
1 kg karasia 0,80—1,60 zł; za ryby śniete
płacono 40—60 gr mniej; 1 kg węgorza
2,40—3,40 zł; mendeł raków 0,60—2,50 zł
Za grzyby: 1 kg grzybów suszo-
nych 6,40—8,00 zł; borowików 1,60—2,40 zł;
kurków 0,70—1,40 zł; innych grzybów 0,80
do 1,00 zł.
Za owoce: 1 kg owoców suszonych
1,60—2,40 zł; agrestu 40—60 gr; 1 kg mo-
relli 1,60—2,40 zł; 1 kg czarnych jagód
0,70—0,80 zł; 1 kg porzeczek 50—70 gr;
1 kg jabłek 40—80 gr; 1 kg borówek
(brusznice) 1,00—1,20 zł; wiśnie 1 kg 1,50
do 1,60 zł; 1 kg gruszek 0,60 do 1,00 zł;
1 kg śliwek 0,60—1,60 zł.
Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu)

— * **UTONAŁ PODCZAS KAPIELI?** Z
Warty, po lewej stronie, w pobliżu mostu
kolejowego na Dębinie, wyłowiono zwłoki
mężczyzny. W odległości 200 metrów od
miejsca znalezienia zwłok wyłowiono
ubranie, w którym był dowód osobisty.
Zwłoki rozpoznano i przewieziono do za-
kładu medycyny sądowej. Jest to kupiec
Maksymilian Modzelewicz. Istnieje przy-
puszczenie, że śp. Modzelewski utonął
podczas kąpieli. (kl)

— * **UJĘCIE WŁAMYWACZA.** Za włama-
nie do mieszkania p. Kazimierza Lu-
czaka na Wierzbicicach 26 ujęto Piotra
Luczaka z Poznania, (ul. św. Marcin 68) i
osadzono go w areszcie. (kl)

— * **POSZUKIWANY PRZEZ SĄD.** Ja-
ko poszukiwanego od dłuższego czasu
przez sąd grodzki w Poznaniu, ujęto 23-
letniego Tadeusza Kulikowskiego rodem
z Brzegów, w powiecie jędrzejowskim.
Kulikowski nie miał stałego mieszkania.
(kl)

— * **CYKLISTA NAJECHANY PRZEZ
SAMOCHÓD.** Na ulicy Woźnej samochód
osobowy PZ 43 778 kierowany przez szofe-
ra Władysława Chudzińskiego (ul. Ko-
nopnickiej 1) najechał jadącego rowerem
Walentego Kowalewskiego (ul. Gwiazd-
zista 20). Kontuzjonowanego cyklistę prze-
wieziono do szpitala miejskiego, gdyż do-
znał on wstrząsu mózgu. (kl)

— * **ZNOWU NIEWYJAŚNIONE ZAGI-
NIĘCIE.** W dniu 31 lipca z domu p.
Marii Przybylskiej na Chwaliszewie 58,
oddaliła się sublokatorka 36-letnia Anna
Milaszewska i dotychczas nie wróciła. Za-
giniona jest blondynka, średniego wzro-
stu, o niebieskich oczach i owalnej twa-
rzy. Ubrana była w czarną suknię w żół-
te czerwone paski, brązowe pończochy,
czarne trzewiki. Zaginiona wyszła bez
kapelusza i miała przy sobie brązową
skórzaną torebkę, w której znajdowały się
różne papiery. (kl)

— * **PORZUCONE WINO.** W nocy na
niedzielę dopuszczono się kradzieży z włama-
niem w mieszkaniu dr. Baumgartena
przy ul. Mickiewicza 10. Łupem złodziej
padło 12 butelek wina, które spłoszeni
prawdopodobnie włamywacze porzucili w
ogródku, gdzie je później znaleziono. (kl)
— * **CZYJE TO RZECZY?** W komisari-
jacie i policji przechowuje się 7 koszul
wierzchnich, powłokę na poduszkę, 2 pacz-
ki proszku do prania i butelkę porzeczek.

Wspomniane przedmioty pochodzą z kra-
dzieży. (kl)

— * **OBLAWA NA RYNKU JEŻYCKIM**
Podczas targu na rynku jeżyckim urzą-
dziła policja obławę na element przestępcy.
Przytrzymało 10 podejrzanych osob-
ników, wśród których kilku jest podejrz-
nych o kradzież i inne przestępstwa. Po-
nadto wylegitymowano 30 innych osób
podejrzanych. (kl)

30 włamań i kradzieży

zgłoszono w ciągu 2 dni w Poznaniu

Jednej z ub. nocy włamano się do
składu rzeźniczego p. Wincentyny
Nowackiej na Grobli 18. Nieznani zło-
czyńcy zabrali mięso wartości 700 zło-
tych. — P. Józef Czajka właściciel o-
grodu przy ul. Jeżyckiej 13 doniósł po-
licji, iż do ogrodu jego zakradli się
dwaj osobnicy i poobrywali owoce, ni-
szczęc tegoroczny urodzaj. Mieli to być
Wacław Czerwiński (ul. Jeżycka 18) i
Marjan Hoppel (ul. Jeżycka 13). —
Przy ul. Kochanowskiego 24 włamali

— * **SAMOBÓJSTWO KOBIETY.** W
mieszkaniu przy ul. Szamarzewskiego 8,
zaczadziła się gazem świetlnym 25-letnia
Marja Czekalska zatrudniona jako słu-
żca. Przywołane pogotowie ratunkowe
stwierdziło zgon. Zwłoki denatki prze-
wieziono do zakładu medycyny sądowej.
Przyczyny rozpadliwego kroku dotąd nie
ujawniono. (kl)

się nieznani złoczyńcy do mieszkania
p. Jadwigi Łaszczewskiej i skradli ro-
wer męski, czterolampowy aparat ra-
djowy, ubranie smokingowe i inne
drobne przedmioty wartości 500 zł. —
Nieznani złoczyńcy włamali się do
mieszkania p. Jana Buczkowskiego
przy ul. Franciszka Ratajczaka 11 i
zabrali sztylet oraz 500 zł w gotówce.
W ciągu obu dni zgłoszono na policji
poznajskiej ogółem 30 kradzieży i
włamań. (kl)

Co na to Izba Skarbowa?

Znowu pomyłka przy wymiarze daniny majątkowej

Z Chodzieży donosi (sk): Urząd
Skarbowy rozesał w ub. piątek naka-
zy płatnicze na nadzwyczajną daninę
majątkową miejscowym kupcom i
przemysłowcom, przyczem wyliczył
każdemu płatnikowi sumę 10-krotnie
wyższą niż to przewiduje ustawa. Za-
miast 0,6 wzgl. 0,4 zł od tysiąca zło-
tych obrotu z roku 1931 wyznaczono
podatek w wysokości 6 wzgl. 4 złotych
od tysiąca. (+ 50 proc. nadwyżką).
Wymiary w ten sposób wynosiły prze-
ciwnie po kilkadziesiąt złotych a w po-
szczególnych wypadkach szły w tysią-
ce złotych. I wszystko to miało być za-
płacone do końca bieżącego miesiąca.
Wśród płatników powstał prawdziwy
popłoch. Zastępca kierownika Urzędu
Skarbowego upierał się mimo przed-

stawienia płatników przy swoim błą-
dzie, zasłaniając się odnośną instruk-
cją Izby Skarbowej, która rzekomo tak-
ież normy ustaliła. Dopiero interwen-
cja kierownika Urzędu, który jest na
urlopie, spowodowała unieważnienie na-
kazów płatniczych, przyczem ogłoszo-
no, że nowe nakazy zostaną rozesełane
później.

Już po raz trzeci piszemy o tego
rodzaju pomyłkach. Po Kaliszu i
Wrześni przyszła kolej na Chodzież, a
niewątpliwie dostaniemy jeszcze dal-
sze relacje i z innych miejscowości.
Możeby Izba Skarbowa wkroczyła wresz-
cie i postarała się tego rodzaju po-
myłki, które w dzisiejszych czasach
pociągają mogą za sobą nawet nie-
szczęścia, usunąć.

Nowe polskie statki pasażerskie

Projekty linii Gdynia—Ameryka — „Polonia“ w Rumunji —
Dokoła Europy

Polskie Tow. Transatlantyczne Gdy-
nia—Ameryka projektuje w najbliższej
przyszłości rozszerzenie swojej działal-
ności, szczególnie w kierunku wycie-
czek turystycznych. W tym celu za-
mierza budować dwa nowe statki mors-
kie o pojemności 18 do 20 tysięcy
tonn, które przeznaczone będą specjal-
nie na podróże turystyczne. Dyrekcja
Towarzystwa, oprócz dotychczasowych
rejsów po Bałtyku i morzu Północnym,
do Francji i Anglii, przewiduje w przy-
szłości stałe wyprawy morskie mor-
zem Śródziemnym, do południowych
krajów Europy oraz północnych wy-
brzeży afrykańskich.

Ze statków dotychczasowych linii
Gdynia—Ameryka dwa mniejsze: „Ko-
ściuszko“ i „Pułaski“, liczące po 12
tys. tonn, używane będą do żeglugi
między Polską i Stanami Zjednoczonymi.
„Polonia“, licząca 15 tys. tonn, w
dniu 3 września r. b. wyrusza z Gdyni,
aby objechać całą Europę i zawinąć
do portu rumuńskiego Constanzy. Z
tego portu utrzymywać ma regularne
rejsy Constanza—Jaffa dla przewozu
polskich emigrantów do Palestyny.
Statek kursować ma co dwa tygodnie,
zatrzymując się w Konstantynopolu,
na wybrzeżach greckich oraz na wy-
spach między Grecją i Azją Mniejszą,
aby dać możność pasażerom przygo-
dnych, poza emigrantami, zwiedzenia
najpiękniejszych okolic archipelagu E-

gejskiego.

Wyruszająca z Gdyni 3 września
wycieczka „Polonia“ dokoła Europy
obudziła żywe zainteresowanie, czego
dowodem, że wszystkie tańsze kabiny,
jak również większość najdroższych
już całkowicie wyprzedano. Pozostaje
jeszcze pewna ilość miejsc w kabinach
o średniej cenie (700—900 zł), na które
zgłoszenia przyjmowane są jeszcze do
końca bieżącego tygodnia. Reflektanci
na tę wycieczkę z województw za-
chodnich mogą kierować swoje zgło-
szenia za pośrednictwem bydgoskiego
oddziału Polskiego Tow. Krajo-
znawczego, Bydgoszcz, Marszałka Fo-
cha 3, tel. 764.

Tegoroczne wycieczki linii Gdy-
nia—Ameryka są już znacznie przy-
stępniejsze od wypraw turystycznych
lat poprzednich. Dyrekcja tej linii do-
szła do przekonania, że rozwój tury-
styki morskiej w największej mierze
uzależniony jest od tanioci wycieczek.
Już w roku bieżącym zastosowano po-
ważniejsze niżki, a jak nam komuni-
kują, w dalszym ciągu przeprowadza-
ne są kalkulacje, aby na przyszłość
koszty jeszcze znacznie obniżyć i tym
sposobem uprzystępnić wycieczki mors-
kie szerszym rzeszom obywateli pol-
skich. Rozumie się samo przez się, że
wycieczki odbywać się będą i nadal
bez opłat paszportowych i wiz.

szereg niebywałych i niezwykłych a-
trakcyj. Między innymi odbędzie się
wybór miss i vice-miss Nieznane (u-

KRATKI SĄDOWE

Za znęcanie się nad dzieckiem

Przed sądem okręg. w Grudziądzu
toczyła się przez dwa dni rozprawa
przeciw zamożnemu rolnikowi Sie-
mianowskiemu z Wiewiórek i jego
małżonce Katarzynie, oskarżonych o
znęcanie się moralnie i fizycznie nad
córką Stefanją, którą przez dłuższy
czas wzięli w chlew. St. zmarła w
marcu b. r. Przewód sądowy wyka-
zał, że oskarżeni wychowali 12 dzieci,

dział w wyborze wezmą wszyscy u-
czestnicy wycieczki), nagrody dla pań
za najpiękniejszy względnie najbar-
dziej pomysłowy kostjum na plaży
oraz nagrody za wycieczki kajakowe.
Niezależnie od powyższego wszyscy u-
czestnicy wycieczki mogą wziąć udział
w losowaniu dwóch bezpłatnych
biletów kl. II na następne pociągi po-
pularne. Cena biletu w kl. II za prze-
jazd z Poznania w Nieznane i z po-
wrotem (około 300 klm) łącznie ze
wstępem do parku, na plażę oraz za
użycie szatni wynosi 6 zł 60 gr.
Odjazd pociągu nastąpi z Poznania
godz. 8.00, przyjazd zaś zpowrotem
około godz. 23.00. Bilety w ograniczo-
nej ilości 700 sztuk sprzedają wze-
śniej kasy biletowe na wszystkich sta-
cjach Dyrekcji poznańskiej oraz P. B.
P. „Orbis“ i „Wagons-Lits-Cook“ w
Poznaniu.

Z POZNAŃSKIEGO

— * **BARCIN.** (Pożar.) W dniu 11 bm.
spaliła się rolnikowi J. Reiterowi w Sadlo-
goszczu stodoła napelniona zbożem oraz
część budynku gospodarczego. Policja
prowadzi energiczne dochodzenia w celu
stwierdzenia przyczyny wybuchu pożaru.
(Upiększenie kościoła). Wobec ukoń-
czenia prac nad budową pomnika Najśw.
Serca Jezusowego, niestrudzony ks. prob.
Nowicki zamierza przystąpić do ko-
niecznego upiększenia kościoła. Społe-
czeństwo poprze niewątpliwie zamiary ks.
proboszcza przez udzielenie pomocy fi-
nansowej. Byłoby również pocieszającym,
gdyby parafia doczekała się kostnicy,
której brak odczuwa.

— * **CZARNKÓW.** (Kradzież.) W tych
dniach niewykryci narazie sprawcy doko-
nali kradzieży u p. Grupińskiego, wyno-
sząc 3 beczki dębowe.
(Bójka). Na ulicy Żydowskiej doszło w
tych dniach do bójk pomiędzy braćmi
Kluk. Bójka przybrała groźne dla obu
walczących rozmiary, przeto zawezwano
policję, która przywróciła spokój i spisa-
ła protokół. Przyczyna namietności bójk
były niesnaski rodzinne.

— * **KOBYLIN.** (Pożar.) 10. bm. wy-
buchł pożar w zabudowaniach p. Stani-
sława Giezka i w szybkim tempie prze-
niósł się na zagrody Marperta oraz Józ-
efa Chudego. Dzięki energicznej akcji ra-
tunkowej straty nie są wielkie. W
czasie pożaru policji udało się przychwycić
złodzieja, który kradł mienie p. Chu-
dego.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego zło-
żono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: J. K.
5 zł, razem z poprzednio pokwitowanymi
442 40 zł.
Na „Tanle Kuchnie“: J. K. 5 zł razem
z poprzednio pokwitowanymi 19 zł.
Na chleb św. Antoniego: J. K. 5 zł ra-
zem z poprzednio pokwitowanymi 15 zł.
Na ochronkę Dziec. Jezus na terenie P.
W. K.: J. K. 5 zł, razem z poprzednio po-
kwitowanymi 8 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgon:
Dnia 12 sierpnia 1933 r. złożono:
Jadwiga Białasikowa z domu Sroczyńska,
69 lat, Krystyna Marszałówna — 6 mie-
sięcy 8 dni, Weronika Szukała z domu
Turkot — 70 lat, Marianna Wichlaczowa
z domu Hebel, wdowa — 71 lat, Maksy-
milian Chyla motorowy tramwajowy —
60 lat, Zygmunt Rost — 5 mies. 26 dni,
Danuta Gryczówna, 5 mies 6 dni, Edmund
Luczak 4 mies. 15 dni, Wiesław Zawadzki
17 dni.

TEATRY

Teatr Polski

Dziś, w poniedziałek, dnia 14 bm.
teatr nieczynny. We wtorek, 15 b. m.
premiera świetnej komedji Verneuil-
le'a „Musisz się ze mną oze-
nić“, ciesząca się wszędzie dużym po-
wodzeniem, w najlepszej obsadzie z
pp. Sachnowską, Zasadzianką, Króli-
kowską, Nowackim, Przystańskim,
Tylczyńskim, Iwańskim, i innymi,

Ostatni pociąg popularny w „Nieznane“

Dyrekcja kolei państw. w Poznaniu
podaje do wiadomości, iż przychyla-
jąc się do bardzo licznych prośb miej-
scowego społeczeństwa, uruchamia w
niedzielę dn. 20. b. m. ostatni w bie-
żącym sezonie pociąg popularny z Po-
znania w Nieznane.

Pociąg pojedzie do miejscowości
posiadającej wspaniałe jezioro, wzo-
rowo urządzonej plażę, otoczoną prze-
pięknym lasem. Na miejscu znajdu-
je się restauracja na 2.000 osób, cało-
dzienny koncert z dancینگiem, do dy-
spozycji wielka ilość łódek i rowery
wodne. Wycieczka będzie posiadała

— NOWE MIASTO. (Nieszczęśliwy wypadek motocyklisty). P. Władysław Kistowski z Poznania, Wybickiego 4, je chał latówką z Ostrowa do maj. Kłęka. Przy wymijaniu wozu Kistowski stracił równowagę i upadł tak nieszczęśliwie, że doznał złamania lewej ręki i pokaleczenia twarzy. Nieszczęśliwego zabrał przejeżdżający samochód ks. Radołina z Bogusławia i odwiózł do lekarza.

— INOWROCŁAW. (Katastrofa motocyklowa.) Pod Dobiesławicami (pow. inowrocławski) wydarzyła się wstrząsająca katastrofa. Niejaki Józef Tudola, jadąc w szalonym tempie na motocyklu, wpadł na kupę kamieni przydrożnych. Motocykl wywrócił się, grzebiąc pod sobą kierowcę. Mimo natychmiastowej pomocy Tudola, przewieziony do szpitala, zmarł.

(Niedoszły samobójca) Uczeń kowalski, Zygmunt Janiak z Chelme, targnął się na swe życie, wypijwszy 100 gramów esencji octowej. Dzięki natychmiastowej pomocy jego chlebodawców został uratowany. Nieszczęśliwiec liczy lat 21.

(Kolonja młodzieży z Westfalji.) Do Inowrocławia przybyła na czterotygodniowy pobyt młodzież pozaszkolna z Westfalji. W kolonji tej bierze udział 26 naszych rodaków, córek górników. W imieniu miasta i Tow. Pomocy dzieciom i młodzieży w Niemczech powitał serdecznie uczestniczki kolonji prezydent p. Jankowski.

(Wpisy do szkoły handlowo-przemysłowej.) Wpisy do Miejskiej szkoły handlowo-przemysłowej na rok szkolny 1933/34 przyjmuje codziennie sekretariat szkoły od godz. 8 do 14.

— KOZMIN. (Obchód odsieczy Wiednia.) Pod przewodnictwem p. dyr. Gałęskiego odbyło się 12. bm. zebranie prezesów miejscowych towarzystw, celem omówienia uroczystego obchodu 250-rocznicy odsieczy Wiednia. Dzień obchodu ustalono na niedzielę 17 września br.

(S. M. P.) Przy licznych udziałach gospodarzy odbyło się w Polskich Oleśkach zebranie organizacyjne S. M. P. Referat n. t. „Znaczenie S. M. P. i jak w niej wychowuje się przyszłych członków społeczeństwa” wygłosił prezes okręgowy p. A. Szleszkowski. W skład zarządu weszli pp.: Gainski — prezes, Pasek — sekretarz, Wojciechowski — skarbnik i Masłowski — naczelnik.

— ODOLANÓW. (Pożar.) 12. bm. o godzinie 18 wybuchł pożar w zagrodzie p. Górnego w Raczycach. Pastwą płomieni padły obory p. Górnego, następnie przeniosł się pożar do p. Śniatki Wojciecha, u którego spaliła się także obora i do gospodarstwa p. Fikusa Józefa, któremu spaliła się stodoła wraz z tegorocznymi żniwami i maszynami rolniczymi.

Straty wynoszą około 6000 zł, które częściowo pokrywa Ubezpieczenie Ognio- we w Poznaniu. Pożar powstał prawdopodobnie z podpalenia.

(Przemyt.) Z 4 na 5 bm. przytrzymała tutejsza Straż Graniczna czterech przemytników z Bonikowa i Bógdaju którym odebrano 4½ kg sacharyny pochodzenia niemieckiego. Przemytników osadzono narazie w tutejszym więzieniu przy Sądzie grodzkim, który zawiesił nad nimi areszt prewencyjny.

— OSTRÓW. (Nagrodzone straże.) Przy zawodach konkursowych, urządzonych tu z okazji 10-lecia istnienia kolejowych straży pożarnych, zdobyły nagrody ufundowane przez dyrekcję kolejową straże pożarne: w grupie II: 1 nagroda — Skalmierzyce, 2 nagroda — Ostrów, Wąsosz, Wagonowe, 3 nagroda — Ostrów — Parowozownia; w grupie III: 1 nagroda przypadła Kozminowi 2 nagr. Wieluniowi a 3 nagr. Krotoszyńowi. W zawodach wzięło udział 16 oddziałów straży.

(Krzyż zasługi). Urzędnicy kolejowi pp. Nowak i Urban odznaczeni zostali brązowym krzyżem zasługi.

(Z statystyki). W II-gim kwartale rb. zawarto w całym powiecie ostrowskim 236 małżeństw, urodzeń było 586, a zgonów 274. Z tej ogólnej liczby przypada na Ostrów 68 małżeństw, 128 urodzeń i 81 zgonów.

(Odwołanie jarmarku). Zarząd gminy Ołobok w pow. ostrowskim odwołał jarmark, naznaczony na dzień 17. bm.

— WAGROWIEC. (Z Kółka Włościań- nek). 6 bm. w salce Konsumu odbyło się pod przewodnictwem p. Cieśnikowej z Tarnowa zebranie wawrowieckiego Kółka Włościańnek. Referat aktualny wygłosił p. Cieśnikowa. Na zebraniu przedłożono również sprawozdanie z walnego zjazdu w Poznaniu. Postanowiono wreszcie w najbliższym czasie urządzić kurs gotowania dla członkiń Kółka.

(Dyplom magistra prawa). Na uniwersytecie Poznańskim uzyskali dyplom i tytuł magistra prawa p. Walerjan Marlewski z Tarnowa Pałuckiego i p. Władysław Stachowiak z Czeszowa w powiecie wawrowieckim.

(Zasadzenie włamywaczy do Monopoli Spirytusowego). W miesiącu czerwiec dokonano do składnicy Monopoli Spirytusowego w Wągrowcu włamania, skąd skradziono przeszło 160 litrów wódek m. nopolowych. Złodziei wysłędzono i w tych dniach stanęli oni na ławie oskarżonych przed sądem okręgowym na sesji wyjazdowej w Wągrowcu. Skazano Brzozowskiego na 17 miesięcy więzienia, Dmytruka na 7 miesięcy i Bentkowskiego na 5 miesięcy więzienia. Siewerta z Łaskownicy za paserstwo zasadzono na 200 zł grzywny.

Jednym się dobrze wiedzie — drugi ledwie jedzie

Burmistrz Koźmina p. Zdanowicz nadzorcą sądowym „Rolnika” w Borku

Nasz korespondent w Borku (bp) donosi: „Rolnik” miejscowy zawiesił w tych dniach wyplaty i uzyskał nadzór sądowy. Nadzorcą mianowano p. burmistrza Zdanowicza z Koźmina, któremu wyznaczono jako miesięczne wynagrodzenie pensję 250 zł plus kosztów podróży. Obywatelstwo Borku zostało nominacją tą zaskoczony, gdyż jak wiadomo, p. burmistrz Zdanowicz z Koźmina został zawieszony w urzędowaniu a proces, jaki się przeciwko niemu toczy, nie został dotąd zakończony. Zdumienie jest tem większe, że na miejscu znaleźliby się niewątpliwie ludzie którzyby zadanie to wypełnili napewno równie za znacznie niższą opłatą.

A no! Jednym się dobrze wiedzie, drugi ledwie jedzie.

Cmentarzysko z II. wieku po Chrystusie

Odkrycie archeologiczne pod Kaliszem

Z Kalisza donosi (kr.) Asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, p. dr. Rudolf Janiko, prowadzi z ramienia Muzeum Etnograficznego w Łodzi badania archeologiczne na terenie wsi Kurzej, około Jastrzębnik,

w pow. kaliskim. Odkryto dotąd jedno stanowisko, pochodzące z IV w. po Nar. Chrystusa, a założone na cmentarzysku, pochodzącym z II w. po Chrystusie.

Śmierć przy kradzieży maku

Polowy w obronie własnej postrzelił kolejarza

Z Żerkowa donosi (ze): W nocy z 13 na 14 naszedł polowy majątności Chrzan, Jan Hałajda, grupę złodziei polnych, którzy kradli mak. Na wzwanie polowego złodzieje odpowiedzili strzałami; w obronie własnej Hałajda wystrzelił Strzał był fatalny; jeden ze złodziei został śmiertelnie ranny, a reszta zbiegła. Gdy polowy doszedł do postrzelonego złodzieja, rozpoznał w nim swego znajomego kolejarza Kajlajczyka Florjana z Chrza-

na. Przywołany o godz. 1 w nocy lekarz z Żerkowa, stwierdził już tylko śmierć. Gdy policja zjechała na miejsce wypadku, zastała zabitego z browningiem w ręce i 3 worki pełne makówek, co dowodzi, że złodziej strzelał do polowego i że musiało ich być więcej.

Policja zawiadomiła władze o tem, obojętna aresztem browning i worki z makiem, oraz aresztowała polowego, czekając na decyzję prokuratora.

Aresztowanie Żyda za szmugiel wełny

Straty skarbu sięgają wielkich sum

Nasz korespondent koniński (kn) donosi: W dniu 11. bm. aresztowany został w Skulsku Żyd Henoch Radziejowski pod zarzutem uprawiania szmuglu wełny, pochodzenia zagranicznego. Radziejowski zajmował się zakupem wełny u okolicznych ziemian i pod pokrywką handlu pochodzenia krajowego szmuglował wełnę zagraniczną.

Radziejowski urządził się w ten sposób, że brał od ziemian dowody nabycia wełny, które następnie fałszo-

wał, wypisując znacznie większe cyfry. Gdy dochodzenia zostały wszczęte, Radziejowski zafiarował sekretarzowi gminy Skulsk 400 zł łapówki w zamian za zniszczenie dowodów. Straty skarbu sięgają znacznych sum.

Dochodzenia w tej sprawie prowadzi komendant policji w Koninie kom. Stoczewski, przy współudziale wywiadców urzędu śledczego z Łodzi.

Radziejowskiego osadzono w więzieniu w Koninie.

Śmiertelne pchnięcie nożem w serce

Spór o dziewczynę zakończył się śmiercią

Nasz korespondent witkowski (jgh.) donosi: W niedzielę odbyła się w Malczewie pow. gnieźnieńskiego zabawa. Około północy doszło z powodu sporu o pannę do bójk, przychem 23-letni robotnik Marjan Kaźmierczak z Niechanowa pokuł nożem rzeźnikiem 24-letniego robotnika Grzeszkowiaka z Malczewa w serce, tak że ten natychmiast wyzionął ducha. Również pchnął no-

żem urzędnika majątności Malczewa, którego przewieziono do szpitala w Gnieźnie. Przywołana policja z Witkowa przychwyciła zabójcę w mieszkaniu dokąd uciekł, kładąc się do łóżka oraz przytransportowano go do Witkowa. W poniedziałek rano wyjechali z Witkowa sędzia sądu grodzkiego Neuman oraz dr. Stasiński celem przeprowadzenia sekcji zwłok.

Zgon zasłużonego obywatela

Śmierć nieubłagana znowu zabrała nam jednego dzielnego i prawego obywatela-narodowca i gorącego patriotę ś. p. Mieczysława Ładę-Zabłockiego, właściciela maj. Cieślin i Walentynowo pod Inowrocławiem. Zmarł dnia 10 sierpnia b. r. w Poznaniu w Zakładzie S. S. Elżbietanek, przeżywszy 45 lat. Studja uniwersyteckie odbył na uniwersytecie wrocławskim. Po ukończeniu nauk nabył maj. Dobsko z rąk niemieckich. Z wymienionego majątku go wywłaszczone, ponieważ jako wybitny pracownik społeczny i narodowy, naraził się władzom pruskim.

Zmarły udzielał się niezliczonym towarzystwom, jak: Kółku Roln., T. C. L., Tow. Robotników Kat., Pomocy Nauk, Stron. Nar., Sokolowi i innym. Zasiadał w Sejmiku Pow., w Komisji Rewizyjnej, Wydziale Wójtowskim; przewodniczył różnym spółkom drenarskim, piastował urząd wiceprezesa Rady Pow. W. T. K. R. Inowrocław Pracował bez wycieńczenia i dlatego plan wódarstwa jego był obfity. Biednym i potrzebującym ofiar nie skąpił, ale hojną dłoń ich wspomagał. Zdobyl sobie uznanie, szacunek i miłość naszego całego społeczeństwa.

Jak informuje „Dziennik Kujawski”, ś. p. Mieczysław Zabłocki był narodowcem nawskroś; wychowany za czasów zaborczych w tem stronnictwie, pozostał mu wiernym; prawy, prostolinijski, o zasadach stałych i poglądach wyrobionych, w kompromisy nie wchodził, łaski u nikogo nie zebrał, swoją godność wysoko cenił, zato też miał nietylko uznanie, ale i przywiązanie i szacunek i miłość społeczeństwa.

Cześć jego świetlanej pamięci!

Z BYDGOSZCZY

W związku z zastępowaną przez magistrat obniżką plac.

urzędników miejskich i cofnięciem ich do niższych szczebli służbowych Związek Urzędników Komunalnych m. Bydgoszczy sprowadził z Warszawy poradę prawnego Centralnego Związku Urzędników Komunalnych, adw. Orlańskiego. Po zbadaniu sprawy i zebraniu marterjałów adw. Orlański doszedł do przekonania, że cofnięcie w szczeblach służbowych oraz obniżenie plac wymaga skomplikowanej procedury Zaklasyfikowanie urzędników do odpowiednich szczebli i wyznaczenie im pensji odbywało się swego czasu na mocy formalnych uchwał Magistratu i Rady

Miejskiej. Pragmatyka służbowa i etat stanowisk urzędników magistratu miasta Bydgoszczy uzyskały zatwierdzenie wjeżdźtwa jako władzy nadzorczej. Cofnięcie uzyskanych przez urzędników uprawnień, zdaniem adw. Orlańskiego, byłoby ewentualnie możliwe tylko w wypadku formalnego, w drodze powolnych uchwał, cofnięcia ich przez wszystkie te instancje, które uprawnienia uchwały. Cofnięcie takie nie może w żadnym razie nastąpić na mocy decyzji samego prezidenta miasta, czy choćby całego Magistratu. Adw. Orlański w imieniu urzędników zapowiedział sprzeciw z powodu nowych zarządzeń w kwestji plac i szczeblowania urzędników miejskich.

— Czyżby militarzacja poczty? W zw. z powołaniem wojskowego, pulk. Kalińskiego, na ministra poczty i telegrafu tu i ówdzie ujawniają się wypadki mianowania wojskowych na wyższe stanowiska pocztowe. Do Bydgoszczy na stanowisko naczelnika wydziału technicznego w dyrekcji Poczty i Telegrafu, opróżnione przez śmierć długoletniego wiceprezesa tej dyrekcji śp. inż. Bedernika, otrzymał nominację oficer służby łączności ppulk. Ertel, który w tych dniach objąć ma urzędowanie.

— Zebranie właścicieli domów. W ub. piątek odbyło się zebranie Tow. Właścicieli Domów, na którym omawiano szereg bolączek podatkowych. Na temat tych bolączek dłuższy referat wygłosił radny miejski z listy Narodowego Koła Gospodarczego, p. Martini, omawiając w nim kolejno bezsensowny już dzisiaj podatek luksusowy od mieszkań, podatek od kwitów komornianych, podatek majątkowy, opłatę na fundusz pracy, taryfę kominiarską itd. Omawiana była również sprawa zbyt wysokich opłat za wodę oraz nakazów, dotyczących tepienia szczurów. Władze narzucają właścicielom obowiązek kupowania preparatu „Ratol”, wyrabianego przez bydgoską firmę „Sanator”, który, zdaniem rozporządzenia władz, jest zupełnie nieszkodliwy dla wszystkich innych zwierząt z wyjątkiem szczurów. Rozumie się, że ten preparat nie usmierci również żadnego szczura. Zebranie właścicieli domów uchwaliło szereg postulatów podatkowych oraz protest do magistratu przeciwko przymuszaniu właścicieli do kupowania bezużytecznych preparatów.

— Seminarjum żeńskie pozostaje. Wobec zastrzeżeń kuratorium szkolnego projektowana likwidacja żeńskiego seminarjum nauczycielskiego T. N. S. W. nie dojdzie do skutku. Seminarjum otwarte będzie z początkiem roku szkolnego. Zapisy przyjmuje kancelaria zakładu od godz. 11—13.

— Na rzecz bezrobotnych wpłynęło w lipcu z dobrowolnego opodatkowania się obywatelstwa na rzecz Funduszu Pomocy dla Bezrobotnych 4188,85 zł.

— Egzamin do Miejskiej Szkoły Handlowej do klasy I wyznaczyła dyrekcja szkoły na dzień 21 sierpnia o godz. 8 rano.

— Nieszczęśliwy wypadek. 30-letni murarz Władysław Kleinman, zajęty pracą przy Gdańskiej, spadł z drabiny tak nieszczęśliwie, że złamał prawe przedramię oraz doznał silnego wstrząsu mózgu. Stan ofiary wypadku nie jest groźny.

— Pożar. W składnicy cukierków i czekolady „Lukullus”, przy zbiegu ulic Kącik i Garbary powstał w niedzielę rano pożar. Zajął się płomieniem kilka worków kawy. Przybyła na miejsce straż ogniowa pożar ugasiła.

— Do odebrania w komisariacie II przy ul. Wileńskiej znajdują się następujące rzeczy, pochodzące z kradzieży: 20-litrowa konewka do mleka, grantowe ubranie turystyczne, szara bluza turystyczna, brązowy płaszcz zimowy.

— Kradzieże. Wojciechowi Ptaszyńskiemu, kapralowi 61 pp. skradziono rower. — Józefowi Bernaciakowi, Małachowskiego 5 skradziono odzież i bieliznę — z domu przy ul. Leśnej 17 — Józefowi Zalewskiemu, Jagiellońska 62, skradziono męski zegarek.

— Ujęto: 2 osoby za kradzież, 1 za opilstwo.

— Dyżury Aptek od 14—15 sierpnia apteka pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia i apteka Pod Koroną, ul. Dworcowa.

Z ŁÓDZKIEGO

— KALISZ. (Na gorącym uczynku). Podczas ostatniego targu, przyłapano na gorącym uczynku kradzieży trzy kobiety, jak się okazało, specjalnie przybyłe do Kalisza na „gościnne występy”. Są to: Andrzejewska Helena, Ignaszak Emilia i Kwiecińska Janina, zam. we wsi Rybie, gm. Dąbroszyn, pow. konińskiego. Wszystkie trzy „szopenfeldziarki” przekazano władzom sądowym.

(Prośba do Prowincjału OO. Franciszkanów). Społeczeństwo miasta Kalisza, dowiedziawszy się o postanowieniu władz kościelnych przeniesienia do Czyżek pod Lwowem, na równorzędne stanowisko Gwardjana OO. Franciszkanów O. Teofila Barana, wystosowało na piśmie prośbę do Prowincjału OO. Franciszkanów w Krakowie o pozostawienie dotychczasowego gwardjana w naszym mieście. Pod prośbą znajdują się liczne podpisy najpoważniejszych obywateli kaliskich i przedstawicieli organizacji i instytucji społecznych.

(Wycieczka do Słonecznej). Stow. Absolwentów Szkoły Handlowej T. N. S. W. w Kaliszu organizuje 20 bm. wycieczkę do osiedla letniskowego pod Kaliszem, do Słonecznej. Udział w wycieczce przyjmą członkowie Stow., ich rodziny i wprowadzeni goście.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

WAŻNA DLA NAS DYSKUSJA NA ZJEŹDZIE HISTORYKÓW

Z Warszawy pisze nam (tw):
Wśród wielu interesujących kwestyj, jakie będą poruszone na międzynarodowym kongresie historyków w Warszawie, dla nas bezpośrednio aktualną i, można powiedzieć, praktyczną, jest sprawa Bałtyku, związana najczulszymi nerwami z polityką bieżącą. Wiadomo, jaka propaganda bałtycką uprawiają uczeni niemieccy. Pruska Akademia Nauk wydała już wielką monografię zbiorową o stosunkach polsko-niemieckich. To też na zjeździe wygłoszone będą liczne referaty na tematy bałtyckie, a to nietylko przez uczonych niemieckich i polskich. Do szeregu stają także historycy innych państw bałtyckich, tak, że dyskusja zapowiada się żywo i ciekawie, a znajdują w niej echa sprzeczne prądy polityczne, chociaż polityka sensu stricto jest ze zjazdów naukowych w zasadzie wykluczona.

Jak wszakże utrzymać tę jowiszową obiektywność, jeżeli w życiu bieżącym historia służy np. polityce niemieckiej do uzasadniania pretensyj albo i do motywowania planów zabiorczych, jak to nieraz za-

znacaliśmy, wykazując, że w ten sposób zmusza się naukę polską do działalności obronnej? Wydawnictwa Instytutu Bałtyckiego noszą nieraz ślady tej konieczności, która doprowadziła właśnie do utworzenia w jego łonie komisji geopolitycznej. To samo widzimy nawet na terenie tak, zdawałoby się, oddalonym od aktualności, jak prehistoria i paleontologia. Kwestja pierwotnego osadnictwa na Pomorzu jest tego dosadnym przykładem, gdyż niektórzy uczeni niemieccy nieraz usiłują dostarczać politykom argumentów historycznych (a raczej prehistorycznych!) do ich walki przeciw polskości naszych ziem zrewindykowanych. To też w sekcji II-giej zjazdu (prehistoria i archeologia) spodziewać się należy ciekawej dyskusji, gdyż referaty o zamierzonych stosunkach osiedleńczych na Pomorzu i w Prusiech Wschodnich zgłosili zarówno uczeni polscy — jak znakomity prehistoryk poznański, prof. dr. Józef Kostrzewski, tyle zasłużony na tem polu — jak niemieccy w ich liczbie Wolfgang La Baume z Gdańska i Wilhelm Unverzagt z Berlina.

LITERATURA

Przekłady z polskiego na języki obce. Warszawski „Rocznik literacki” zestawia statystykę przekładów z polskiego za lata 1928—1932. Ogółem przełożono na 24 języki 167 prac. Najwięcej na czeski, potem na francuski, potem na włoski, wreszcie na niemiecki. Najwięcej przekładów miał Sienkiewicz (53 wydania). Mickiewicz był na 9 miejscu, Reymont na 22-gim. Jeżeli idzie o przekłady z literatur słowiańskich to po Rosji jest Polska na drugim miejscu.

Bohater Conrada, który istniał naprawdę. Jest nim marynarz korykański Dominik Cervoni. „Frankf. Ztg” zamieszcza artykuł, w którym jest przeprowadzony dowód, że Dominik Cervoni żył i był marynarzem na statku, na którym Conrad Korzeniowski odbywał swoją praktykę morską w latach 1875 i 1876. Dwudziestoletni wówczas Conrad zawdzięczał Cervonemu troskliwą opiekę i wprowadzenie w niejeden tajnik żeglarstwa. Na dwa lata przed śmiercią Conrad bawił na Korsyce i spędził w Ajaccio jakiś czas u sędziego już Cervoniego.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Małopolskie muzea ruskie postanowiły na zjeździe w Samborze przystąpić do „Związku Muzeów Polskich”, zamierzając utworzyć w nim własną sekcję Muzeów — jak nam donosi nasz lwowski korespondent (lk) — są z małymi wyjątkami szczupłe (poza dwoma lwowskimi), a jest ich ogółem kilka, głównie o typie regionalistycznym, jak lemkowski w Sanoku podolski w Tarnopolu jaworowski w Jaworowie i in. Na zjeździe pojawiła się myśl, aby założyć wspólny zakład wydawniczy celem publikowania prac, lecz nie urozeczywistniono tego zamiaru.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Koleśowanie u Słowian i Rumunów. Prace z zakresu etnologii i etnografii przybrały w Polsce na sile, by przypomnieć dzieła Kubijowicza, Lilientalowej, Kintopfowej, Biegeleisena. Ostatnio opracował obrzęd koleśowania uczeń profesorów Bystronia i Moszczyńskiego Piotr Covan. Koleśowanie jest obrzędem głęboko zakorzenionym wszędzie, ale u Słowian i związanych z nimi historycznie Rumunów ma cechy specjalne. Zwłaszcza koleśy skupiają uwagę badaczy, bo potrzebują jakby rodzaju szkoły i przeznaczone są dla różnych stanów. Koleśuje się na dworze pod oknami, koleśuje się w domu, poczem następuje wspólna uczta związana z powinszowaniami. Cały obrzęd ma charakter powagi i pochodzi ze starożytności, której formy pogańskie zatarła postać chrześcijańska. Boże Narodzenie przedstawia tedy analogię z rzymskimi Saturnaljami, zawiera też pierwiastki kultu słońca a nawet ma związek ze świętami ku czci zmarłych. Każdy naród wnosil wreszta swe własne tradycje, co autor nader szczegółowo opisuje, uwzględniając przytem praktyki magiczne, opisując kolacje koleśowe, charakteryzując zwłaszcza nowoczesny obrzęd koleśowy jako specyficznie agrarny. U nas, jak wiadomo, zajmował się koleśami Dobrzycki. Autor ogarnął ogromną literaturę porównawczą, co pozwala czytelnikowi poznać obrzęd na przestrzeni starożytności i czasów nowożytnych. T. Gr.

Pisma nadesłane

„Myśl Narodowa” nr. 35. Treść: Wojciech Zaleski: „Skamieniała elita” — Jan Ziemiński: „Ingerencja państwa w życiu gospodarczym” — Władysław Jabłonowski: „Garibaldi a Polska” — Listy Stefana Garczyńskiego — Rudyard Kipling: „Pieśń do Mitry” przełożył St. Pięnkowski — Jan Rembieliński: „Na widowni” — Głosy — Nauka i literatura — Adolf Noważyński: „Ofensywa” — Na marginesie. Redakcja: Warszawa, Marszałkowska 153. „Przegląd współczesny” nr. 134. Czerwiec 1933. Treść: Mikołaj Jorga: „Odro-

żenie narodowe ludu rumuńskiego” — Piotr Sawicki: „Eurazjanizm”. (I) — Eugeniusz Romer: „Ameryka i Amerykanie” (II) — Marjan Zdziewowski: „Hr. Albert Apponyi” — Czesław Znamierowski: „Reforma studjów prawniczych” — Alma Mater Turicensis — Jonas Fraenkel: „Gotfried Keller” — Gottfried Keller: „Polenlied” — Karol Mettler: „Rzut oka na organizację szkolnictwa szwajcarskiego” — Janusz Iwaszkiewicz: „Z ostatnich tygodni życia Aleksandra I” — Aniela Gruszecka: „Z prozy polskiej” — Redakcja: Kraków, ul. Sławkowska nr. 32.

PARĘ NOWIN ZE SWIATA TEATRU

TURCJA TWORZY TEATR WSPÓŁCZESNY

Wiedeń, 14 sierpnia.
P. Munir Hairy bej jest dyrektorem wydziału teatralnego w ankarzkim ministerstwie oświecenia publicznego. Jest też autorem wielu dzieł scenicznych i czynnym reżyserem. Objężdża obecnie, z ramienia ministerstwa, wielkie centra kultury teatralnej, aby zebrać doświadczenie, które zużytkuje przy tworzeniu w Ankarze akademii narodowej teatru i muzyki. Instytucja ta powstanie z inicjatywy Kemala baszy i ma otworzyć nową epokę w życiu teatru tureckiego.

Nasz teatr ma poważne tradycje — oświadczył Munir Hairy bej jednemu z dziennikarzy. — Jest on starszy od greckiego, a nie zęstarzał się równie jak tamten. Do dziś dnia widzowie przybywają tłumnie na przedstawienia naszych prastarych sztuk, z których jedna została właśnie przełożona na niemieckie i będzie wystawiona zimą w Wiedniu. Druga epoka, na której wybił się wpływ arabski, przyniosła nowy rozwój w kierunku commedia dell' arte. (Sympatyczny gość turecki ma zapewne na myśli słynne przedstawienia marionetkowo-aktorskie, znane jako teatr Kara Gheuz). Potem przyszedł wpływ francuski: przekłady sztuk francuskich na tureckie, oraz twórczość oryginalna, na francuskiej zaszczeplona. Kemal basza i jego rząd zajął się ze szczególną usilnością tworzeniem i popieraniem teatrów amatorskich, które obecnie będą odskocznią dla tworzącego się teatru artystycznego.

— Co w nich grano i kto grał?

DZISIEJSI WIDZOWIE W TEATRZE Z PRZED 150 LAT

Na kongres historyków sztuki, który zacznie się w Sztokholmie dnia 7 września, przygotowuje Szwecja niezwykle atrakcyjną. Na zamku Drottningholm pod Sztokholmem, który jest letnią rezydencją królewską, znajduje się teatr dworski zbudowany przed 150 laty. Piękny budynek w stylu rokoka zachował w całości równie widownie, jak scenę. Funkcjonują wszystkie zapadnie, scenerja zmienia się automatycznie tak jak za dawnych czasów, przyrządy do wytwarzania grzmotów, deszczu, wicherów i do przedstawiania wzburzonego morza są w zupełnym porządku. Aparat oświetleniowy pozwala na wywoływanie efektów nieraz bardzo rafinowanych, w

kostjumerni zaś i w dekoratorni zostały przechowane troskliwie stroje i rekwizyty, w których wykonywano opery Haendla i Glucka, oraz tragedje Racine'a.

Jest to istne muzeum, które otworzy się teraz na przyjęcie gości kongresowych z całego świata. Wykonaną ma być jedna ze sztuk klasycznego repertoaru, zainscenizowana i zagrana tak, jak przed 150 laty, w tych samych dekoracjach i kostjumach oraz w tym samym aktorskim stylu. Widzowie zasiądą w łóżach i na parterze, przenosząc się na parę godzin w czasy rokoka. Będzie to jedna z wysoce artystycznych atrakcyj sztokholmskiego kongresu.

W REGJONIE MORSKIM

KRÓL AUGUST II NAD MORZEM POLSKIM

Gdynia, 14 sierpnia.
W Małym Kacku pod Gdynią jest zbór protestancki, wzniesiony w drugiej połowie 16 wieku. Na starej chórągiewce, która przez długie lata wienczyła niewielką i niezgrabną wieżę zboru, jest napis „Gott hilf uns” i data „1572”.

W zbiorze zachowane są księgi kościelne od początku 17 wieku. Prowadzone są w języku niemieckim, ale dużo jest polskich nazwisk, dopisków i określeń. W rubryce chrztów z roku 1716 obecny pastor, Kusny, Polak ewangelik z Łodzi, znalazł ślad bytności w Kolibkach króla polskiego Augusta II, zwanego Mocnym.

Pod datą 19 maja 1716 roku czytamy, że w „altanie kolibskiej, w wielkiej asystencji najdostojniejszych głów Królestwa Polskiego” ochrzczona została Augustyna Marja, córka Filipa Ludwika Dupperta, generalnego komisarza skarbu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej (General Commissarius von dem Schatz der Durchlauchtigsten Republic) i jego żony Zuzanny, z domu Zagrzewskiej.

Rodzicami chrzestnymi (patrini) byli:

„Fridericus Augustus 2 Dei Gratia Rex Polonorum selbst in persona, Graf Hans George von Prebentau, Kronschatzmeister in Polen, Jakob Heinrich Fleming Feldmarschal und Koniuszy in Litauen (dwóch ostatnich zastępował jakiś hrabia, którego nazwisko jest nieczytelne), Grossfeldherin in Polen Sznycziawska, hr. Dönnhoffowa, geb. Bilińska.”

Poza rodzicami chrzestnymi byli z wybitnych osobistości: biskup warmiński Potocki i wojewoda chełmiński Michał Zygmunt Rybiński, ogółem „prawie przeszło sto osób”, jak notuje rejestr kościelny.

„Altana kolibska” znajduje się w parku majątku Kolibki i nazywa się dzisiaj „grota królowej Marysienki”, ponieważ według tradycji żona króla Sobieskiego, odziedziczyła Kolibki po mężu, często tam, nad brzegiem morza, przebywała. W roku 1707 syn jej, król Aleksander, zastawił dobrą kolibską rodzinie Zagrzewskich, która zamieszkała w Kolibkach Michał Zagrzewski miał wielki dom handlowy w Lublinie i zajmował się, prawdopodobnie, handlem hurtowym pomiędzy Polską i Gdańskiem. Był protestantem i pochowany jest w zbiorze w Małym Kacku. Wspomniana Zuzanna, której córkę Augustynę Marję trzymał od chrztu król August Mocny, mogła być jego córką. Wspomniany jeszcze jako jeden z ojców chrzestnych hr. von Prebentau, to Prebendowski. Powyższy wyciąg z rejestrów kościelnych zboru w Małym Kacku nie był dotychczas nigdzie publikowany.

Książki nadesłane

F. Janczyk: „Misterjum pracy”. Kraków 1933 Gebethner i Wolff.

„IV sprawozdanie Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu za rok 1932”. Sosnowiec 1933. Nakł. Izby Przem. - Handlowej.

Mieczysław Noskiewicz: „Sto lat śnienia i zasługi grona obywatelskiego przy Kościele Pana Jezusa w Poznaniu 1832 do 1932”. Poznań 1933. Nakł. Grona Obyw. przy Kość. Pana Jezusa.

Anna Fischerówna: „Jak kto może”. Utwór sceniczny w jednej odsłonie. Poznań 1933. Teatr dla młodzieży żeńskiej. Nr 40 Nakł. S. A. „Ostoja”.

Elbe: „Przedmurze chrześcijaństwa”. Biblioteka Wiedźniczowa. Nr. 32 Poznań, 1933 Nakł. S. A. „Ostoja”.

Antoni Heinrich (Tonny): „Budowa kajaków”. Z planami. Warszawa, 1933. Główna Księgarnia Wojskowa.

Jan Kuczyński: „Jachtowa praktyka morska”. Warszawa, 1933. Główna Księgarnia Wojskowa.

Lucjan Kapitaniak: „Działanie i obsługa samochodu”. Warszawa, 1933. Główna Księgarnia Wojskowa.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Elektryfikacja

Sprawa elektryfikacji Polski znajduje się w roku bieżącym na pierwszym planie zainteresowań gospodarczych opinii publicznej. W maju r. b. ogłoszono program elektryfikacji ziem zachodnich Polski, opracowany przez ministerstwo przemysłu i handlu. W czerwcu odbyła się w Warszawie wystawa elektrotechniczna, która udała się znakomicie. W tym samym mniej więcej czasie ogłoszono postanowienia, dotyczące finansowania elektryfikacji ze środków Funduszu Pracy. Wreszcie, w ostatnich dniach, doszła do skutku pożyczka angielska na elektryfikację węgla warszawskiego. Fakty powyższe świadczą o żywotności idei elektryfikacyjnej i o dużych możliwościach, jakie w tej dziedzinie stoją przed nami otworem.

Spadek produkcji energii elektrycznej, od r. 1929 pogłębiający się z roku na rok, został — na szczęście! — zahamowany w październiku ub. roku. Po raz pierwszy od 4-let, w kwietniu 1933 r., wytwórczość energii przekroczyła produkcję odpowiedniego miesiąca z roku poprzedniego.

Obecna roczna produkcja, wynosząca niewiele więcej nad 2 miliardy kilowatogodzin, stanowi zaledwie połowę tego, co produkowalibyśmy, gdyby nas kryzys „nie poraził”, i zaledwie czwartą część tego co powinni byłibyśmy produkować, ażeby można było uznać stan elektryfikacji w Polsce za mniej więcej zadowalający przy dzisiejszym poziomie życia gospodarczego. Prezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich, p. inż. Czaplicki, oświadczył na otwarciu tegorocznej wystawy elektrotechnicznej:

„Należy poważnie liczyć się z tem, że w krótkim czasie, po minięciu obecnego przesilenia, zapotrzebowanie energii elektrycznej w kraju osiągnie 8 miliardów kWh. Żeby pokryć to zapotrzebowanie potrzebne będą inwestycje 2,5 do 3 miliardów złotych...”

Na tle zawrotnych sum miliardowych jakże nikle wyglądają sumy, jakie zamierzamy asygnować na elektryfikację w najbliższych latach! Na ten cel Fundusz Pracy zamierza wydawać corocznie po kilka milionów złotych zaledwie. Koszt projektowanej elektryfikacji na obszarze poznańsko-pomorskim ma wynieść 37,5 milj. złotych. W zasadzie ostatnio wymienione plany elektryfikacyjne nie zmirzają do budowy nowych zakładów elektrycznych w Polsce, gdyż istniejące obecnie elektrownie wyzyskane są zaledwie w 17 procentach swej produkcji. Natomiast prace elektryfikacyjne przedewszystkiem mają zmierzać do budowania linii przewodników wzdłuż i w szerz terenów, sąsiadujących z istniejącymi elektrowniami.

Wydaje się nie ulegać wątpliwości, że należy rozwój elektryfikacji w Polsce zależeć będzie od dopływu kapitału zagranicznego. Aby zachęcić kapitał zagraniczny do inwestycji elektrycznych na terenie Rzeczypospolitej, należałoby czempredziej znowelizować ustawę elektryczną z r. 1922, która w całym szeregu punktów wymaga udoskonalenia.

Krótkie informacje gospodarcze

— Fabryka szkła w Ujściu (woj. poznańskie) uruchomiła 1 piec hutniczy, przyjmując do pracy około 100 robotników.

— Polskie Huty Szkła w Krośnie zwiększyły stan zatrudnienia o 50 robotników.

— W Zniesieniu pod Lwowem uruchomiono hutę szkła, w której znalazło zatrudnienie przeszło 200 robotników.

— Obrady międzynarodowego kartelu cynku, jakie odbywały się niedawno w Brukseli, nie doprowadziły do konkretnego wyniku. Projekt przedłużenia kartelu na dalsze dwa lata nie został narazie uchwalony.

— Dochody państwowe w Szwecji wyniosły w roku budżetowym 1932/33 — 740,4 milj. koron, wobec prelininowanych 765,8 milj. koron.

— Rząd perski zamierza wprowadzić monopol na import samochodów i ich części. Spowoduje to w całej Persji znaczną podwyżkę cen za samochody wszelkiego rodzaju.

— Amerykańska Radio Corporation wykazuje w sprawozdaniu za pierwsze półrocze 1933 r. straty w wysokości 1268 tys. dol., podczas gdy w tym samym okresie roku ub. bilans zamykał się czystym zyskiem w sumie 219 000 dol.

O program wzmocnienia produkcji eksportowej

Istnieje kilkanaście definicji „dumpingu”, co sprawia, że — przed przystąpieniem do rozmów na ten temat — należy zgóry zaznaczyć, jaką treść się przyznaje temu słowu. Dla uproszczenia sobie zadania, powiemy, że dumpingiem nazywamy wywóz zagranicę po cenach niższych od krajowych. Nadto rozróżnimy dumping: zyskowy, obojętny i stratny, zależnie od tego, czy ceny osiągnięte za jedną tonnę towaru są wyższe, równe lub niższe od kosztów proporcjonalnych. (Jak wiadomo, koszty własne wytwórczości składają się z kosztów stałych, niezależnych od wysokości wytwórczości, oraz z kosztów proporcjonalnych, zmiennych w proporcji do wzrostu wzgl. spadku produkcji). O-tóż — powtarzamy — zdaniem naszym dumping jest stratny wówczas, gdy nie pokrywa w całości kosztów proporcjonalnych, — obojętny, gdy je pokrywa, — zyskowy, gdy je pokrywa ponad miarę.

Sprawa możliwości rozszerzenia naszego wywozu dumpingowego (obojętnego i zyskowego) jest dzisiaj bardzo serjo brana pod uwagę, przez wzgląd na ogromne trudności, na jakie napotyka nasz wywóz. Głównym się nad pytaniem: czy nie moglibyśmy zwiększyć naszego wywozu przez dalsze obniżanie cen dumpingowych?

Na ten temat przed paru tygodniami wygłosił w Warszawie odczyt p. inż. A. W. Kwieciński. Temat ten został ostatnio podjęty przez „Przebieg Gospodarczy”, który poświęcił mu obszerniejszy artykuł. Zarówno prelegent, jak i autor cytowanego artykułu (a może to tylko jedna osoba?) dochodzą do wniosku, że wywóz dumpingowy dałoby się wzmocnić, pod trzema warunkami, mianowicie:

1) o ileby produkcja dodatkowa na eksport pochodziła z warsztatów o najniższych kosztach proporcjonalnych,

2) o ileby ją uwolniono od ciężarów socjalnych, ewentualnie w formie zwrotu tychże ciężarów od każdej eksportowanej tonny,

3) o ileby zapewniono wolny rynek pracy dla eksportu dumpingowego.

Wnioski powyższe są nieco jednostronne. Dotyczą bowiem tylko kosztów robocizny. Może to stąd pochodzi, że autor i prelegent opierają swoje wywody na obserwacji przemysłu węglowego, gdzie istotnie robocizna stanowi gros proporcjonalnych kosztów wytwórczości.

Co do nas, to — nie wnikamy w słuszność przytoczonych powyżej wniosków — wypowiadamy się za ich rozszerzeniem w następującym kierunku:

Uważamy, że produkcja eksportowa powinna korzystać z najdalej idących ułatwień we wszystkich dziedzinach kalkulacyjnych. Weźmy za przykład eksport wyrobów drzewnych: samo się przez się rozumie, że powinno nastąpić uwolnienie od podatków produkcji eksportowej, że powinna ona korzystać z ulgowań taryf przewozowych, dalej: że państwo powinno obniżyć cenę spirytusu, używanego jako domieszka do polityury; następnie elektrownia powinna obniżyć cenę prądu przeznaczonego do produkcji eksportowej. Te ułatwienia są stosunkowo najłatwiejsze do osiągnięcia, bo ich przyznanie zależy od decyzji władz rządowych, powołanych w pierwszej linii do forsowania wywozu. Ale — tego nie dość!

Wszystkie surowce i półprodukty, przeznaczone dla wytwórczości wywozowej, powinien eksporter otrzymywać po cenie kosztów własnych! Postulat ten nie jest ekscentryczny, jakby to na pierwszy rzut oka wydawać się mogło. Zważmy bowiem, że wzmocnienie produkcji leży w interesie wszystkich. Ponieważ w dziedzinie eksportu jest ono możliwe tylko drogą obniżki wszystkich składników kalkulacyjnych, — na eksport dumpingowy wszyscy producenci surowców i półproduktów, potrzebnych do wytworzenia końcowego produktu, powinni kalkulować na zasadach „dumpingu obojętnego”.

Jesteśmy przekonani, że doczekamy się poważnego wzmocnienia wywozu gotowych produktów, jeśli proponowany przez nas sposób współdziałania upowszechni się w produkcji eksportowej.

KRONIKA GOSPODARCZA

Targi krajowe

W dniach od 23 do 28 września r. b. odbędzie się Targi Chmielowe w Lublinie.

W dniach 29, 30 września i 1 października r. b. odbędzie się II Ogólnopolskie Targi na jęczmień browarny w Poznaniu.

Stosunki handlowe z zagranicą

Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu prosi, by firmy polskie, eksportujące kasztany, zgłosiły się do Izby, pokój 9.

W Izbie P. - H. w Poznaniu jest do przejrzania:

Spis firm czeskosłowackich, pragnących nawiązać stosunki handlowe z firmami polskimi;

spis najważniejszych eksporterów z okręgu Izby P. - H. w Kolmarze (Francja).

W czasie od 12—18 sierpnia odbędzie się wystawa prób i wzorów w Reichenberg (Czechosłowacja).

W czasie od 23 września do 8 października r. b. odbędzie się międzynarodowe Targi w Metz (Francja).

W czasie od 9—20 września r. b. odbędzie się wystawa przemysłowa produktów rolnych i spożywczych w Lozannie (Szwajcaria). Bezpłatne karty wstępu wydaje poselstwo szwajcarskie w Warszawie, Smolna 25.

Na wiosnę 1934 r. odbędzie się w Tel-Awiv (Palestyna) 6-ty Targi Palestyńskie i Bliskiego Wschodu.

Z KRAJU

(k) **Oszczędności w spółdzielniach kredytowych.** Według biuletynu Państwowej Rady Spółdzielczej na dzień 1 kwietnia 1933 r., stan wkładów oszczędnościowych w 4965 spółdzielniach kredytowych, należących do związków rewizyjnych, w dniu tym wynosił 268.083.000 zł. (w kwartale poprzednim 278.121.000 zł). Ilość osób oszczędzających zmniejszyła się z 507 342 na 494.019, jednakże przeciętna wysokość wkładu wzrosła z 548 zł do 563 zł. Salda kredytowe na rachunkach bieżących wykazują 30.741.000 zł, zadłużenie członków z tytułu pożyczanych pożyczek wynosi 495.589.000 zł.

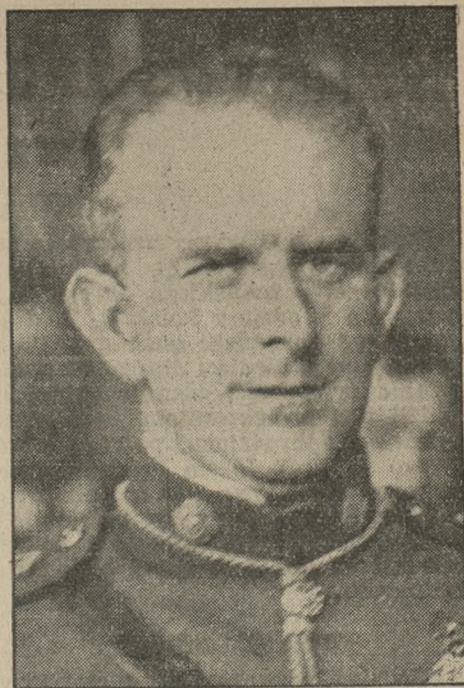
(k) **Nowe linie autobusowe w Wielkopolsce.** W niedalekiej przyszłości uruchomiona zostanie regularna komunikacja autobusowa na szlakach Rychtal — Bra-

lin — Kępno, oraz na linii Neka — Środa i Kostrzyn — Środa. W przygotowaniu jest komunikacja dalekobieżna na szlaku Gdańsk — Gdynia — Warszawa — Łódź — Poznań — Katowice — Król. Huta. (az)

(k) **Stelmach — kołodziej w znowelizowanej ustawie przemysłowej.** Łącznie z zamierzoną w najbliższym czasie nowelizacją ustawy przemysłowej wynika sprawa: czy zawód stelmaski należy identyfikować z rzemiosłem „kołodziejstwo”, czy też zawód ten należy uznać za wolny przemysł, nie zaliczony do listy rzemiosł (art. 142 ust. przem.). W nawiązaniu do powyższego warto przypomnieć, że kwestja ta była już swego czasu rozpatrywana przez min. przemysłu i handlu, przyczem zasięgało w tej mierze opinii u poszczególnych Izb P. H. Między in. Izba poznańska orzekła, że zawód stelmaski należy identyfikować z rzemiosłem kołodziejskim. Uznanie natomiast stelmastwa za przemysł odrębny byłoby w swych skutkach szkodliwa, gdyż wpłynęłoby ujemnie na poziom wykształcenia zawodowego. Tutaj należałoby wysunąć dezyderat, by wogóle usunąć z użycia nazwę „stelmach”, jako wyraz pochodzenia obcego, a zastąpić go rdzennie polską nazwą — „kołodziej”. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Francuzi chętnie spożywają drób z Polski.** Eksport drobiu polskiego do Francji datuje się dopiero od końca 1930 r. Wywóz napotykał na utrudnienia w postaci kontyngentów importowych, wprowadzonych we Francji w końcu 1931 r. Dzięki jednak dobrej jakości towar polski zdołał pozyskać odbiorców francuskich. Dostawy drobiu żywego z Polski wyniosły w 1931 r. 4 proc. ogólnego importu francuskiego, wynosząc 135 tys. kg. podczas gdy 1932 r. — 374 tys. kg. Dostawy drobiu bitego w 1932 r. wzrosły więc w porównaniu z 1931 r. i stanowiły 11 proc. przywozu drobiu bitego do Francji. — Z początkiem 1933 r. dostawy z Polski kształtowały się nadal korzystnie; jednak wprowadzenie przez władze francuskie z dn. 15 maja br. opłat od zaświadczeń przywozowych, zahamowało prawie całkowicie import drobiu z Polski. Opłaty te wynoszące od drobiu żywego 100 fr., a od bitego 200 fr. za 100 kg stanowią niezmiernie poważne obciążenie, co przy sezonowej obniżce cen wpłynęło na całkowitą nieopłacalność przywozu.

Były prezydent policji w Dublinie gen. O'Duffy, twórca i wódz faszystów irlandzkich, czyli t. zw. „Koszul niebieskich.”

(z) **Przy imporcie masła i jaj do Francji obowiązuje znakowanie.** W „Journal Officiel” z 9 bm. ogłoszone zostały dekrety wprowadzające obowiązek znakowania pochodzenia przy imporcie do Francji następujących produktów: masła, owoców świeżych lub konserwowanych, jaj oraz miodu. Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie w dwa miesiące po jego ogłoszeniu, tj. 9 października br.

(z) **Duńska polityka zbożowa bez zmian.** Duńskie koła rządowe zajmują się obecnie zagadnieniem podniesienia rentowności przemysłu rolnego. Pogłoski jednak co do wprowadzenia z dniem 1 września br. ceł ochronnych na zboża są narazie całkowicie bezpodstawne. Natomiast należy liczyć się z tem, że import zbóż w roku bieżącym odpowiadać będzie ilościowo przywozowi w 1932 r. Większe ograniczenia przywozu nie są obecnie spodziewane.

(z) **Niemcy umieją wykorzystywać do-brodusznymi sąsiadów.** Od czasu wypowiedzenia przez Szwajcarię traktatu handlowego z Niemcami, w styczniu 1932 r., zawartych zostało szereg tymczasowych układów szwajcarsko-niemieckich. Ten stan rzeczy nie okazał się korzystnym dla Szwajcarii. Jak ustalają statystyki, w ciągu pierwszego półrocza rb. Niemcy sprowadziły do Szwajcarii towarów za sumę trzy razy większą, niż wartość eksportu szwajcarskiego do Niemiec. Niemcy eksportowały do Szwajcarii za 223,6 milj. franków, co stanowi 28,1 proc. całego importu szwajcarskiego, podczas gdy Szwajcaria eksportowała do Niemiec tylko za 73,3 milj. fr., czyli 17,5 proc. całego jej eksportu.

(z) **Okrety też znają bezrobocie.** W porcie hamburskim znajduje się obecnie 87 „bezrobotnych” okrętów o ogólnej pojemności 395.000 tonn. Odnosne cyfry z miesiąca poprzedniego wykazują 94 okręty i 401.000 tonn. Z pośród bezczynnych okrętów pozostają pod flagą niemiecką 82 statki, 2 są angielskie, 1 czeskosłowacki, 1 norweski i 1 panamski.

(z) **50 proc. pokrycia przy kupnie papierów wartościowych jako tama przeciwko spekulacji.** Zarząd giełdy nowojorskiej przygotowuje nowe przepisy, określające minimum pokrycia przy spekulacyjnym kupnie papierów wartościowych. Przy transakcjach ponad 5 000 dol. będzie wymagane wpłacenie 30 proc. wartości, przy kwotach zaś poniżej 5 000 dolarów — 50 proc.

Minister wojny Herrera, wymieniony jako następca zbiegłego prezydenta Kuby został podobno zamordowany, jak donosimy w dzisiejszych depešach na in. miejsu.

Pod znakiem krzyża i białego orła

Pierwszy zlot okręgu poznańskiego S. M. P.

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Pięknie i nad wyraz uroczystość zaznaczył się dzień 13 b. m. w bilansie działalności poznańskiego okręgu Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej. W dniu tym okręg poznański obchodził 10-lecie swojego istnienia i dla zadokumentowania żywotności organizacyjnej urządził pod protektoratem swojego ukochanego dobrodzieja i patrona honorowego ks. prał. Józefa Prądzyńskiego pierwszy trzydniowy zlot w Żabikowie pod Poznaniem, który był przeglądem sił sprawnie funkcjonującej i dobrze spełniającej swoje szczytne obowiązki organizacji.

NOC W OBOZIE

Młodzież, zszeregowana w stowarzyszeniach okręgu, rozbiła namioty na terenach przyległych do Żabikowa już 12 bm. Pierwsza noc, pełna wrażeń obozowych, następcza wymarzoną okazję do wyprubowania młodzieży, czy

wanym przez ks. prał. Prądzyńskiego. Na czele. Maszerujących licznie zgromadzona na trotuarach publiczność witała radośnie. Po nabożeństwie, które odprawił ks. prał. Prądzyński (niekiedy okolicznościowe kazanie wygłosił ks. kap. Dymarski), odbyła się wspaniała defilada uczestników zlotu przed starszą organizacyjną a potem już uroczyste zebranie zlotowe na boisku gdzie wchodzącego patrona okręgu i protektora zlotu zgromadzoną publiczność publicznie wesoło z młodzieżą witała gromkimi „Niech żyje!“.

UROCZYSTE ZEBRANIE NA BOISKU

Zebranie zlotowe otworzył patron okręgowy ks. Franciszek Klauziński powitaniem protektora, władz związkowych, delegatów innych okręgów, przedstawicieli prasy i społeczeństwa Stwierdzając, że S. M. P. nie otrzymują z nikąd żadnej subwencji i są zdane

maskach gazowych, poczem odbywały się gry ruchome i zawody lekkoatletyczne. które dały następujące wyniki: siatkówka S. M. P. Jeżyce — S. M. P. Wilda 15:11 (15:9), koszykówka S. M. P. Jeżyce — S. M. P. Żabikowo 25:8. Turniej palanta polskiego wygrało S. M. P. św. Jan. W zawodach lekkoatletycznych S. M. P. Boże Ciało — S. M. P. Główna 50:40. Na zakończenie i grzyśk wystąpiło S. M. P. Górczyn z bardzo efektywnym pokazem piramid.

Zlot, jak powiedzieliśmy na wstępie, trwać będzie przez trzy dni i zakończy się we wtorek, 15 b. m. o godzinie 20. Poniedziałek 14 b. m. przeznaczony jest w całości na składanie prób o państwową oznakę sportową. Wiceprezorem przewidziany jest capstrzyk z okazji rocznicy „Cudu nad Wisłą“.

Przyznać trzeba, iż organizacja zlo-

szczep Indian, którego mężczyźni i kobiety wspólnie podejmują wyprawy wojenne i walczą obok siebie ramię przy ramieniu. Z tego też powodu rzekę tę nazwano Amazonką, na pamiątkę legendarnej rasy wojowniczej, o których donosi historia starożytnych Greków. W sprawozdaniu do amerykańskiego Stowarzyszenia Psychopatologicznego o ostatniej swej podróży do Jivarrosów nad rzeką Amazonką podróżnik angielski Stiring wojownikom tego szczepu poświęca szczegółowy opis.

Zachowują oni się w mowie i ruchach jak kobiety, tak, iż z trudem odróżnia się ich od żon i sióstr. Większość tych Indian ma delikatną muskulaturę i ciało zupełnie bez owłosienia. Te znamiona kobiecości szczególnie rozwinięte są u Indian szczepu Jivarro. Ponadto mężczyźni ubierają się tak samo, jak kobiety, z tą różnicą, że spodnie ich mają wzory barwniejsze. Mężczyźni i kobiety noszą włosy długie i malują sobie twarz. Głos u mężczyzn jest bardzo wysoki i miękki. Słowem środowisko jest wybitnie kobiece, tak, iż odnosi się wrażenie, że żyje się w państwie kobiecym. Stiring zdołał stwierdzić, że te rysy kobiecości występują mniej lub więcej silnie u wszystkich szczepów nad rzeką Amazonką. Tem się też tłumaczy przypuszczenie, że byli to mężczyźni tych szczepów, których spotkali dawniejsi podróżnicy.

Pola Negri wychodzi poraz czwarty zamąż

W najbliższym czasie polska gwiazda filmowa Pola Negri poraz czwarty wchodzi w związek małżeński, a mianowicie z milionerem amerykańskim Mc. Cormick, właścicielem największych w Stanach zakładów fabrycznych, wyrabiających maszyny rolnicze. Młody pan liczy lat 62, lecz poddał się był w roku 1932 operacji odmłodzenia, Pola Negri podaje swój wiek na 35 lat. Pierwsza żona Mc. Cormicka umarła przed trzema laty. Była ona córką Johna Rockefellera. Mc. Cormick już w roku 1921 rozwiódł się z nią i ożenił się z śpiewaczką Walską, z którą się rozwiódł w roku 1931.

Pierwszym mężem Polj Negri był oficer wojsk polskich baron Popper drugim hrabia Dabski, trzecim książe kaukaski Sergiusz Mdiwani. Pola Negri przebywała ostatnio w swej willi La Pergola na Riwierze francuskiej.

Rajska wyspa bez długów i podatków

Wyspa Nauru na Oceanie Spokojnym, która do wojny należała do Niemiec, a obecnie jest mandatową kolonią brytyjską, czyni zadość swej nazwie. Wyspy Przyjemnej (Pleasant Island). Finanse tej wyspy znajdują się w kwitującym stanie; dochody wynosiły 20 235 funtów, wydatki 15 435 funtów. Rezerwy kasowe rządu wyspy sięgają 25 000 funtów. Raj finansowy zawdzięcza Nauru bogatym pokładom fosfatu, które są jedynym przemysłem kraiku liczącego 12 km. kwadratowych powierzchni i 2316 mieszkańców.

Tragiczne skutki paniki w cyrku

Stolica Francji jest wstrząśnięta wiadomością o strasznej katastrofie, która zdarzyła się podczas przedstawienia w jednym z wielkich cyrków w południowej dzielnicy Paryża. Pod ciężarem licznie zgromadzonych widzów zawaliła się wysoka galeria. Jak się okazało, słupy podtrzymujące wzniesienie, były nadwagi i oddawna groziły zawałaniem. Skutki katastrofy były przerażające. Kilka osób spadając ze znacznej wysokości, odniosło poważne obrażenia. Wśród publiczności parteru trzask załamały się galerie i krzyki spadających wywołały szaloną panikę. Tłum rzucił się ku wyjściom, tratując kilkanaścioro dzieci. Kilkadziesiąt osób przewieziono do szpitala w stanie nader ciężkim. Parę dzieci zostało stratowanych na śmierć.

Pierwszy dzień zlotu w Żabikowie minął pod znakiem tętniącego życia i pracy, jak to widzimy na zdjęciach. U góry na lewo „sztab“ z ks. prał. Prądzyńskim odbiera defiladę, u dołu stół przydzielony podczas akademii oraz dwa piękne fragmenty pokazów naszych „esempistów“

jest dostatecznie przygotowana do znoszenia niespodzianek, jakie następcza obozowanie pod gołym niebem. Padał ulewny deszcz, wichura targająca namiotami, jakby je chciała porwać na strzępy i potem już rozprawić się z pozabawioną ochroną młodzieży. Na nic jednakże jej wysiłki; namioty, budowane wypróbowaną ręką obozowników, wyszły z tej walki cało, zaświadczając, że obóz jest przygotowany na wszystko i niczego się nie potrzebuje lękać. Egzamin obozowania wypadł zatem dobrze.

OTWARCIE ZLOTU

Uroczystości zlotowe pierwszego dnia rozpoczęły się wczesnym rankiem pobudką, a następnie zbiórka stowarzyszeń i delegacji na terenie obozu. Program wykonano składnie, z młodzieńczą werwą, w oznaczonym czasie. O godz. 8 przybył do obozu protektor zlotu, ks. prał. Prądzyński, witany przez młodzież z nieopisanym entuzjazmem i na wstępie odebrał przez prezesa okręgu p. Przybylskiego złożony mu raport, a następnie w towarzystwie władz związkowych z delegatem p. Tschuszką na czele powitał karne szeregi obozowe, ustawione w cztery duże kolumny. On też, protektor zlotu, dokonał wciągnięcia flagi. W momencie, gdy to uczynił, rozległo się po obozie jedno potężne „Gotów!“, będące pozdrowieniem dla tych, którzy młodzież kochają, z nią pracują i, choć nieobecni, duchem uczestniczą w wielkim święcie młodzieży. Gdy orkiestra okręgu odegrała apel obozowy, zlot był otwarty.

Zgodnie z programem odbył się kolejny wymarsz do kaplicy w Żabikowie na uroczyste nabożeństwo. Do pochodu, kroczącego na czele z orkiestrą stanęło już przeszło 300 młodzieży, chociaż dalszy zlot uczestników spodziewany był dopiero później. Nad pochodem powiewało kilkanaście sztandarów z sztandarem okręgu, ufundo-

na opiekę sere dobrych, apelował ks. patron, aby społeczeństwo nie skąpiło poparcia młodzieży z pod znaku Krzyża i Białego Orła. Apelował ponadto do rodziców, aby posyłali młodzież do szeregów S. M. P., gdyż dają one gwarancję solidnego wychowania w duchu katolickim i narodowym. Po wspólnym śpiewie: „Hej do apelu“ i z werwą wygłoszonej deklamacji „Na zlot“ Włodzimierza Leszczyca, pełne treści sprawozdanie z działalności okręgu za okres 10-lecia wygłosił prezes okręgu p. Przybylski. Cyfry i fakty, podane w tem sprawozdaniu, były wymowną ilustracją bogatej w plon działalności S. M. P. Ponadto przemówienie, pełne głębokich wskazań organizacyjnych, wygłosił delegat Związku p. Tschuszkę, ongiś prezes okręgu poznańskiego S. M. P.

Punktem kulminacyjnym zebrania zlotowego było przemówienie wielkiego przyjaciela młodzieży i protektora zlotu, ks. prał. Prądzyńskiego. Słowa jego pełne dumy z działalności Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej głęboko wżerały się w serca i sumienia zgromadzonych.

Nastąpiło składanie życzeń oraz odczytanie telegramów.

REZOLUCJA ZLOTOWA

Na zakończenie imponującego zebrania przewodniczący b. prezes okręgu p. Spiżewski Stanisław odczytał treść rezolucji zlotowej, którą jednogłośnie uchwalono.

Wreszcie zgromadzeni uchwalili telegramy hołdownicze do Prymasa Polski J. E. ks. kard. dr. Hlonda oraz do Prezydenta Rzplitej.

IGRZYSKA

W godzinach popołudniowych po obozowym obiedzie, rozpoczęły się igrzyska zlotowe. Nasamprzód przeprowadzono pokaz musztry wojskowej w

tu stoi na wysokości zadania i że młodzież, biorąc udział w obozie, wyniesie dużo korzyści. Był tego dowodem już pierwszy dzień zlotu, który upłynął naprawdę pięknie i w sercach uczestników pozostawił miłe wspomnienie.

Niema amazonek

Historja o istnieniu w Ameryce Południowej szczepu Amazonek, czyli kobiet wojujących, w świetle najnowszych badań członków Instytutu Smithsonian okazuje się nieprawdziwą. Podróżnicy portugalscy i hiszpańscy z czasów odkryć przywieźli wiadomość o tem, że istnieje w Ameryce Południowej nad brzegami wielkiej rzeki

Wspaniały zlot sokoli dzielnicy pomorskiej odbył się ubiegłej niedzieli w Toruniu, z udziałem Sokolstwa z innych dzielnic. Defiladę przed pomnikiem Kopernika odebrał prezes związku dh. Adam Zamoyski w otoczeniu przedstawicieli władz i starzyzny sokolej. Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w „Życiu sokolem“. Na powyższej fotografii przewodnictwo dzielnicy wielka polskiej kroczące na czele Sokolstwa poznańskiego, na czele dh. prezesa Dzielnicy Antoni Wolski, obok niego naczelnik Frydrych, W. pierwszy szeregu: dh. dh.: B. Karge, Wl. Hoffmann, W. Wosel i Zientowski.

Niebieskiej Królowej kwiatów i zbóż

(Na Matkę Boską Zielną)

Jednym z największych i najstarszych świąt ku czci Matki Boskiej, obchodzonych przez Kościół, jest święto Wniebowzięcia Najśw. Marji Panny. Choć Wniebowzięcie Matki Boskiej nie jest dogmatem wiary katolickiej, to jednak wigilja z postem, jaki to święto wyprzedza, świadczy o ważności tego święta.

Dokładną datę ustanowienia święta Wniebowzięcia Matki Boskiej ustalić trudno. Początki jego sięgają około VI wieku. Cesarz Maurycy (582—602) rozciągnął je na całe państwo. Na Zachodzie obchodzono pierwotnie pamiętkę Marji 18 stycznia i dopiero nieco później przyjął się jeden ogólny termin święta Wniebowzięcia 15 sierpnia.

Prócz nazwy „Wniebowzięcie” spotykamy i starsze, inne, jak „zaśnięcie”, „odpoczynek Marji i t. p. Lud niemiecki zwie to święto „Maria Kräuterweihe” lub „Maria Würzweihe”. U naszego ludu nosi ono nazwę „Matki Boskiej Zielnej”, podobnie jak n. p. dzień Narodzenia Najśw. Marji Panny (8 września) nazywa się „Matką Boską Siewną”. Nazwy te związane są z rolą, jaką to święto gra w życiu ludu.

Istnieje stare podanie, że kiedy apostołowie w trzy dni po śmierci Matki Bożej na życzenie św. Tomasza, który przy Jej śmierci nie był obecny, udali się do grobu Najświętszej Panny i otworzyli go, znaleźli w nim zamiast ciała kwiaty wonne. Jedną z legend o Matce Boskiej (u Gawalewicza) odnosi do Niej „Dziewięć z kwiatu” (namalowana przez Stachewicza), jaką Bóg stworzył już w raj. W brewiarzu na dzień Wniebowzięcia czytamy: Et sicut dies verni circumdabant eam flores rosarum et lilia convallium (i jako dni wiosenne otaczały ją kwiaty róż i lilje z dolin górskich). W literaturze religijnej spotykamy bardzo wiele porównań Matki Boskiej z kwiatami, jak róża, lilja i t. d.

Święto Wniebowzięcia przypada na czas kończenia zniw. Stąd rozpowszechniony jest u nas (a także w innych krajach) zwyczaj, że lud przynosi w tym dniu do kościoła bukiety lub wieńce, zrobione z różnego rodzaju ziół, zbóż i kwiatów. W niektórych okolicach, jak n. p. w Krakowskiem i na Śląsku liczba przynoszonych do kościoła ziół i ziół musi wynosić 12 (rzekomo na pamiętkę 12 apostołów). Wśród kwiatów i ziół powinny znajdować się przedewszystkiem ziola polne, które posiadają własności lecznicze. Mają one zwykle specjalne nazwy ludowe, jak „włoski Najświętszej Pannieki”, obiężywiat, żabie skrzeki itd. Z pośród zbóż przynosi się do kościoła kłosy żyta, pszenicy, owsa, dalej len, konopie, makówki, kukurydzą i t. d. Gromady kobiet i chłopów, często w kolorowych strojach ludowych, dążące przez pola i miedze z bukietami i wieńcami ziół do kościoła, przedstawiają niezwykle miły i uroczy dla oka widok.

Poświęcone w tym dniu ziola służą jako lekarstwo dla chorych, a gdzieś niedzie kładzie je się zmarłym do trumny. Wykruszone z poświęconych kłosów ziarna mieszają rolnicy ze zbożem, przeznaczonym do siewu.

W południowo-wschodniej Małopolsce, n. p. w powiatach Skole i Turka nad Stryjem lud ruski przynosi w tym dniu do kościoła owoce, szczególnie jabłka i śliwki. Jabłka muszą mieć smak słodki. Przywozi je się przed kościół całymi masami. Lud kupuje je i zanoszą do kościoła księdzu, aby je poświęcił. Istnieje wśród ludu tamtejszego mniemanie, że dopiero teraz, gdy ksiądz jabłka poświęcił, wolno je jeść.

Tłumaczenie powstania tych wszystkich zwyczajów z podania o kwiatkach, znalezionych w grobie Matki Boskiej, należy niewątpliwie do takich samych, jakie spotkaliśmy w chrześcijańskiej etnologii innych zwyczajów ludowych. To też prof. Klinger, idąc za Frazerem, tłumaczy te zwyczaje wpływem podobnych zwyczajów, związanych w starożytności z kultem Diany i odpowiadającej jej na gruncie greckim Artemidy. Obie te boginie, które zresztą różnią się tylko nazwami, były opiekunkami pól, lasów, gajów, owoców i bydła. Mieszkańcy Italji składali Dianie w dniu jej święta (13 sierpnia) plody rolne, owoce i zwierzęta. Za takim tłumaczeniem zwyczaju przynoszenia do kościoła w święto Matki Boskiej Zielnej kwiatów, owoców i zbóż przemawia nietylko wielkie podobieństwo ich do wspomnianych obrzędów starożytnych, lecz także bliskość chronologiczna: 13 i 15 sierpnia.

Jeżeli chodzi o zwyczaje polskie, to trzeba oczywiście uwzględnić odwieczny i wielki kult, jakim cieszy się Matka Boska u ludu naszego, który wszystko, co ma, a więc przedewszystkiem plony żniwne i kwiaty polne, u Jej składa stóp. Życie ludu, jego radości, trudy i troski wiążą się prawie zawsze z jakąś uroczystością lub dniem jakiegoś świętego. Nic więc dziwnego, że podziękę za plon swej pracy składa lud Tej, która mu jest najbliższa — sercem i okolicznością.

Może nas trochę dziwić, dlaczego wśród ziół, poświęconych w tym dniu w kościele, znajdują się przedewszystkiem ziola lecznicze? Lud nasz zbierał je dla celów leczniczych od dawna, nawet w czasach pogańskich. Kościół zaś nie zakazuje wierzyć w naturalną siłę ziół, przestrzega jedynie przed zabobonem ich używaniem. Poświęcając je,

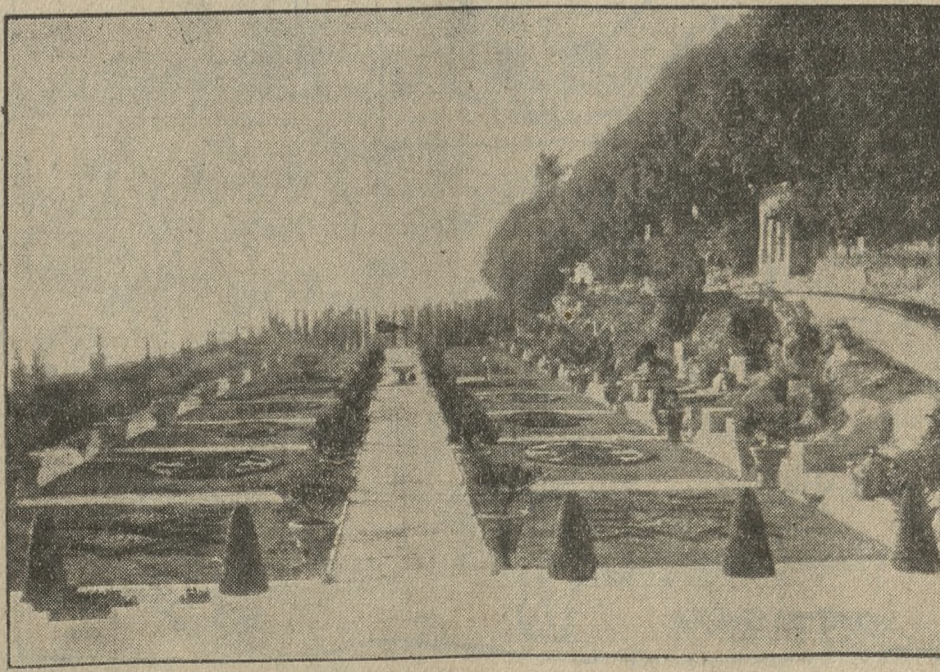
JAN KYRIOTES GEOMETRA

Hymn ku czci Najświętszej Bogarodzicy

Łaskiś pełna, Dziewico Łaskawa, łaski Rodzico,
Pocieszycielko rodziców, niebios pociecho i ziem!
Rada nam bądź, radosna radości wszelkiej krynico,
czysta Dziewico i Matko, bólem nietknięta i ziem!
Witaj, Osłodo frasunku, Ratunku od sidił szatana,
Matko czystości, co wespół niesiesz wolności nam blask!
Witaj, plenna Ty glebo, filarze ziemi i nieba,
prawdy i prawa Władczyni, szczęścia Dawczyni i łask!
Witaj, rodu ludzkiego podpora i cnoty obfitej,
niepokalanie poczęta Córco, zdobiąca cny ród!
Witaj, darze mądrości i Matko najmilsza! Zawitaj,
nienaruszona Matko, Panno wstawiona przez plód!
Witaj, napoju, co koisz cierpienia wszelkie, ból każdy!
Zdroju wiecznego żywota, zdrowie mający za treść!
Witaj drabino Jakóba, co sięgasz pod niebo i gwiazdy,
która ludzi do Boga, Boga do ludzi masz wieść!
Witaj, światłości śmiertelnych, pożogo straszliwa dla piekła,
która nierozniecana płonie i płomień wciąż śle!
Witaj, harmonjo sprzeczności, gdzie Boską naturę oblekła
ludzka śmiertelna natura: rzekłbyś, iż siła to w źdźble!
Witaj, krzaku ognisty, niezwydły wśród żaru, gorąca
owszem, bujnemi liśmi rozwijający się wzyzł!
Witaj, niebios pochodnio, przejaska Tarczo miesiąca,
która w spotkaniu ze Słońcem jeszcze wspanialej lśniesz
Witaj, nowy rydwanie słoneczny, promienny i chyż,
żywym ciągniony zaprzęgiem czterech ognistych cnot!
Witaj, Stolicu niebios przepiękna, wzniesiona powyżej
wszech Serafinów, Cherubów, nad Tronów potęgę i cud!
Witaj nam, Oblubieńca Zwiastunko, Syna i Boga,
która szatę szkarłatną przygotowałaś dlań.
Witaj, po dwakroć szczepiona winnico żyzna, przebłoga,
która z ludzkiej natury Bóstwu złożyłaś dań!
Witaj Ty, coś zrodziła Rodzica, co miałaś za Syna
Stwórcę i Władcę świata, dawszy na ziemię mu wstęp, —
Ty, co Niezmierzonego objęłaś swem łonem — jedyna —
Mądrość ukryłaś w stajence, Klejnot spowiłaś w strzep!...
Witaj Ty, co żywiłaś Szafarza żywności! Promienna
piersz Twa jedną z Trzech Osób Boskich syciła, jak zdroj.
Witaj, muszlo Ty morska, co perłę zrodziłaś bezcenną,
w krwawej skąpaną krynicy, w blasków odzianą strój!
Witaj, jedyna, której niebiosu służą wspaniale,
która zaraz po Trójcy idzie w świętości Swej!
Witaj, o witaj, Królowo łaskawa, litosna... i chwałę
nawet z ust naszych grzesznych przyjąć życzliwie chciej!

Przełożył z greckiego JÓZEF BIRKENMAJER.

Jan Geometra Kyriotes, najwybitniejszy poeta bizantyński w drugiej połowie w. X. Słynne jego „Hymny ku czci Bogarodzicy”, zadziwiające kunsztem formy, a w treści stwarzające pierwowzór „Godzinek” i litanji loretańskiej, wydał wzorowo, nakł. Pozn. Tow. Naukowego, profesor dr. Jan Sajdak.

Widok na ogród zamku w Castelgandolfo rezydencji letniej Ojca Świętego.

DOSKONAŁY WYPOCZYNEK

i pełny skutek przeprowadzonej kuracji uzyskasz, jeśli jednocześnie wzmocnisz Twój organizm przy pomocy Ovomaltyny. Zawiera ona bowiem najbardziej wartościowe substancje odżywcze ekstraktu słodowego, mleka, jaj i kakao w skoncentrowanej, łatwo rozpuszczalnej i dzięki temu

szybko i całkowicie strawnej formie. Nabywając Ovomaltynę, nabywasz czysty środek odżywczy, który natychmiast przechodzi w krew, wzmacnia organizm, zapobiegając go w bogaty zapas zdrowia i energii. Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach już od 2 zł za puszkę.

ng 4872

pragnie tem samem zaznaczyć, że poza naturalną siłą leczniczą, jaką posiada ją w sobie ziola, jest jeszcze wyższa siła, nadnaturalna: Bóg.

Od przeszło dziesięciu lat święto Wniebowzięcia Matki Boskiej stało się dla narodu polskiego równocześnie także świętem narodowym, przypominającym nam pamiętny „Cud nad Wisłą”, jakiego dokonał oręż polski, właśnie w wigilję święta Wniebowzięcia. Ten fakt jeszcze więcej i ściślej złączył naród polski z Niebieską Królową. J. H.

Z Komedji Muzycznej

Ja tu rządę. Wodewil w 3 aktach Wincentego Rapackiego (syna).

Pewien młody utalentowany śpiewak zgłosił dyrektorowi operetki swą kandydaturę na tenora. Dyrektor jednak nie chciał o nim słyszeć, mówiąc, iż utalentowanych młodych śpiewaków jest znacznie więcej, niż dobrych szewców. Wobec tego młody człowiek poszedł w termin do szewca, akurat tego, który dyrektorowi i jego artyście szyl buty. Tu przy warsztacie występował swój repertuar, z braku innej sceny. Dyrektor przy takiej sposobności posłyszał go i „poznał się” na nim. Właśnie miał kłopoty z tenorem swego zespołu, więc śpiewak terminator wydał mu się ziemią obiecaną. Na urządzoną pierwszą próbę z nowo odkrytym talentem, wskutek zabawnego qui pro quo przyszedł jednak inny terminator, Józiek, również śpiewak, jednak nie aryj operowych, tylko piosenek szewskich. Dyrektor miał wiele zabawnych kłopotów, zanim się takiego „primadona” pozbył. Ostatecznie jednak nasz śpiewak dostał się do operetki, po zdobyciu jeszcze jednej przeszkody, mianowicie córki majstra, pięknej a wszystkim rządzącej Joasi, która młodemu artyście zagradzała drogę do sławy, obawiając się, iż jej go zabierze zalotna primadonna.

Miły ten utworek zagrano bardzo sprawnie i dano publiczności nader przyjemny i wesoły wieczór. Co chwilę zrywały się brawa i żądano bisów. Wprost do łez rozśmieszał p. Górski jako terminator Józiek i jako „primadon”, wyśpiewując z właściwym sobie komizmem przezabawne kuplety. Sukces duży odniosła p. Hanka Wańska jako Joasia; artystka rozporządza miłym i starannie uprawianym głosem, wyróżnia się doskonałą dyktacją i posiada wszelkie warunki sceniczne. Poza tem do powodzenia widowiska przyczynili się pp. Kaden jako dyrektor teatru, Serwiński, jako majster, Koczyrkiewicz jako młody śpiewak, Wieczorkowska jako primadonna, Jasieczek jako inspicjent i t. d., niemało również podniósł urok przedstawienia bardzo sprawni zespół baletowy. Reżyserował p. dyr. Rudkowski, muzyką kierował p. K. Kubik, baletem p. prof. Stankiewicz, dekoracje wykonał p. A. Kobryń. (wu)

Pijane rośliny

W lecie rośliny rosną i rozwijają się w szybkim tempie, pod wpływem ciepła, światła, słońca. W zimie, w oranżeryjach, w szklarniach ogrodnicy fachowcy pomagają rozmaitym kwiatom i owocom w ich kwitnięciu. Używa się do tego celu rozmaitych środków podniecających i odurzających.

Aby przyspieszyć rozkwit fiołków, pokrapiają ogrodnicy paczki tych kwiatów rozcynem eteru; pod wpływem tego rozcynku kwiaty stają się większe, obfitsze i bardziej kolorowe. Kropla chloroformu rozpuszczona w 100 cm. kubicznych wody, działa w ciągu 24 godzin jako środek podniecający na nasiona ryżu, pszenicy, pietruszki. Działanie tego rozcynku przewyższa stokrotnie w skuteczności działanie zwykłej wody, a w rezultacie otrzymuje się półtora raza większe i dorodniejsze rośliny, niż zwykle.

Jako środek doppingowy działa również tak samo chloralhydrat. W ostatnich czasach zaczęto używać w celu doppingowania roślin w ich rozroście gazy; w dziedzinie hodowli róż wczesnych dużą rolę odgrywa obecnie „zagazowanie” krzewów różanych przy użyciu gazu etylowego. Przy zastosowaniu metody gazowej do drzew owocowych osiągnano również dobre rezultaty, przyspieszając okres dojrzewania i skracając jego przebieg. Wypróbowano z dodatnim skutkiem metodę powyższą na gruszkach, jabłkach i pomidorach.

Jak twierdzą fachowcy, środki odurzające i podniecające wywierają na rośliny wpływ, który można porównać ze stanem odurzenia pijackiego. Obserwując zewnętrzne objawy u roślin po zastosowaniu narkotyków, dochodzą ogrodnicy do wniosku, iż rośliny te są jakgdyby pijane. Wszystkie funkcje ich odbywają się w tempie gorączkowym, a zwykle kolory barwy właściwe kwiatom, liściom, owocom nabierają żywszego odcienia, osobliwego połysku. Jest to stan anormalnego podnie-

27 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa)

W trzecim dniu ciągnięcia 4-ej klasy wygrane padły na numery następujące:

20,000 zł na nr.: 84548+

5 000 zł na nr. nr.: 32060 63644 7918 94114

2,000 zł na nr. nr.: 32782+ 47659 116299 140609

1,000 zł na nr. nr.: 19452 31749 45 949 66497 68282 99652+ 110044 120982 135001+ 137982 1499129 151512 153546

500 zł na nr. nr.: 28935 43362 43594 73574 78998 90927 97892+ 98587 105650+ 111104+ 120222 122607 136629 139206+

400 zł na nr. nr.: 4345 11664 13425 20948 21076+ 23900 28611 39438 40474 50282 52564 59478 76789+ 804949 82145 993484 100388 104854 112025 113015 115711 133953+ 143776

300 zł na nr. nr.: 2163+ 5309 6685 7100 9459 15660 17011 18789 24316 25135 26065+ 27540 28632 29092 29243 31879 36779 38321 39390 42012 47447 61564+ 67561 67632 67844 68061 71237 73470+ 76685 78004 78865 79017+ 79795 79820 79953 82568+ 88141 88784 91052 91378 91872 83622 109964 109991 110838 115049 118890 121017 122232 125276 125451 129955 131756 132160 133224 136226 146385 147072 152708

250 zł na nr. nr.: 35 127 420 53 658 773 911 93 1093 109 69 281 95 302 82+ 445 600 2024 94 147 285 88 610 769 3210 462 67 518 746 846 4070 78 115 285 378 822 539 808 5021 48 02+ 115 212 80 83+ 6384 911 15 7179 410 539 608 83 99 959 8030 124 81+ 403 801 938 9097 113 414 748+ 81 10235 57 79+ 596 926 11072 109 375 752 905 57 12139 277 340 604+ 765 978 13065 620 726 71 823 99 951+ 90 14314 456+ 528 618 783 15153 91 748 84 868 79 16037 80 319 27 58 402 895 911 17233 77 516 693 832 41 928 18303 545+ 753+ 919+ 19172 241 322 894 20050+ 204 534 632 737 803 36 926 21036+ 95 195 376 470 611 818 22074 426 545 799 918 23060+ 147 400+ 18 591+ 663 825 981 24294+ 309 18 405 18 47 62 633+ 54 784 25035+ 51+ 326 66 471 568 621 908 26267 345 585 686 719 954 58 27438 588 610 773 8172 307 22 80 482+ 600 10 824 93 29083 380 701 32 34 836 985 30102 56 539 55 689 716 826 68 940 74 92 31020 55 59 500 614 738 889 32126 73 371 33262 313 53 524 28 681 34148 238 445 92 907 35013 189 279 369 414+ 36 41 775+ 807 16 76 36140 389 97 700 37247 494 515 715 23 831 76 38030 317 477 530 42 602 24 734 881+ 873+ 39027 849+ 40029 2256 639 51+ 59 903 41150 512 22 700 78 42107 273 342 484 622 26 878 84 978 43002 239 300 05 17 23 65 784 813 44087 510 32 655 716 87 934 54 76 81 45158 306+ 18 20 454 660 752 872 46002+ 104 21+ 26+ 309 913 47012 157+ 9 218 381 478 508 48008 49 192 221 441 65 85 719 25 854 926 40 49010 83+ 213 72 357 464 519 762 88 813 67 974+ 50184 219 302 690 51017 76 209 16 21 31 324 612 38 700 811 925 52032 276 395 623 795+ 894 53129 80 330 474 82 512 632 39 740 851 54306 437 721 55 114 214 565 895 903 91 62225 95 347 493 636+ 796 822 57133 390 625 46 77 745 73 91 985 59049 282304 441 622 783+ 59099 122 206 528+ 73 827 60122 370 86 448 537+ 670 810 93 935 61216 72 716 54 69 972 73+ 62149 288 426 576 615 23 96+ 782 63008+ 85 146+ 290 386 459 587 826 64048 270+ 71 414 664 714 74 860 65014 129 299 485 680+ 66230 356 462 783 941 67109 208 404 688 709 807 987 68209 24 312 550 651 842 69115 260 340 98 436+ 944 70230 67 327 420 695 97 768 71070 147 382 498 787 259 60 72242+ 56 336 490+ 505 19 776 831 63 73033 55+ 186+ 298 36 93 565 776 904 59 74139 799 553 620 75043 80 140 51 239 77+ 330 418 690 774 846+ 98 912 71

76003 57 152 82 215 592 77006 189 285 529
90+ 94 97 657 63 708 865 78021 53 107 94 348
403 589 733+ 999 79337 423 500 93 649 824
80252 379 582 87 849 987 81068 149 455 959
86 82195 273 79 363 418 536 714 84 83008 200
510 84048 140 211 74 641 47 917 68 65073 293
338 670 71+ 772 824 99 999 86435 76 646 87008
478 596 667+ 88142 482 89129 291 312 34 431
649 824 992 90108 25 429 740 982 91063 110
317+ 46 709 76 92106 10 202+ 396 424 558
815 49+ 97 983 93112 226+ 390 490 558 689
702 55 801 19 30+ 941 94000 83+ 373 506 46
788 830 56 935 95114 341 89 696 719 866 96130
47 255 398+ 921 97035 125 277 318 64+ 66
696 788 966 98176 353 760 99196 249 68 94 314
554 873 100010 113+ 258 425 721 24 866 983
101043 44+ 275 93 554 631+ 731 848 102072
146 79 93 491 566 691 731 848 103239+ 437 550
630 878 963 104043 769 959 105014 16 105 21
22 344 61 727 858 959 88 106002 40 111 94 332
77 432 544 697 747+ 945+ 107013 672 840 43
108052 334 64 486 89 787 899 109163 219 522
81 719 99 110135 211 56 318 680 72 111031 161
406+ 706 78 112296 749 802 903 30 95 113115
87 258 312 41 43 92 799 801

114483 716+ 902 07 115022 24 272 406 770
888 116257 448 784 877 78 117737+ 59 818 982
118025+ 75 169 283 482 119139 60 97 221 424
62 562+ 674 719 24+ 92 120092 238 424 552
645+ 759 894 943 121169 207 347 576 831 65
912 25 122302 17 464 529 74 769 123015 36 69
95 339 485+ 564 71 688 93 824 947 124073
105+ 687 919 44 48 77 125088 196 317 706
126040 141 542 637 944 127077 142 850 128621
848 943 129226 387 96 467 627 899 130124 51
265322 23 83 403+ 691 710 21 31 74 889 996
131092 203 41 452 564 65 74 89 132006 53 78
231 327 408 28+ 69 556 95 673 700 960 133213
392+ 498+ 78 669 798 99 863 952 134033
126+ 56 342 791 801 961+ 135373 508 696
136061 173 218+ 823 86 906 137061 227 93
402 874 915 49 138498 432+ 51 86+ 500 20
63 677 785 956 68 73 139001 205 50 657 745
824 140011 501 59 762 85 977 141009 61 306 420
703 925 97 142501+ 51 683 735 96 143293 981
83 144039 151 209 97 443 62 632 812 37 44 55
956 145320 465 32 762 90 886+ 912 146135 80
81 308 449 710 17 147155 32 571 922 148222
538+ 70 654 740 92 973 149135 286 331 540 812
39 980 150094 250 377 565 78 662 958 151446
526 668 750 836 81 152026 682 909 48 75 153081
229 45 556 655+ 72 914 82 154092 305 513 56
964

Na numery oznaczone + padły premje, wysokość których ustalona będzie w ostatnim dniu ciągnięcia 4-ej klasy.

RADJO

Wtorek, dnia 15 sierpnia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 10.00 transmisja nabożeństwa z Częstochowy; godz. 12.15 poranek muzyczny z Warszawy; godz. 16.30 muzyka lekka z Warszawy; godz. 17.00 odczyt (tr. z Wilna); godz. 17.15 polska muzyka ludowa z Wilna; godz. 18.00 recital ze Lwowa; godz. 19.00 sluchowisko z Wilna; godz. 19.40 skrzynka pocztowa techn.; godz. 19.58 sygnal czasu; godz. 20.00-22.25 wiadomości sportowe; godz. 22.40 sygnal czasu.

Warszawa (1412 m) godz. 10.00 transmisja nabożeństwa z Częstochowy; godz. 11.45 muzyka religijna z ptyt; godz. 12.15 orkiestra pod dyr. Józefa Ozmińskiego i Helena Cywińska (fort); godz. 14.00 „Jak hoduje się żyto wierzbińskie” — J. Szankowska (Kraków); godz. 14.20 koncert wokalny z ptyt; godz. 14.45 „Zmora lasów sosnowych” — dr. Marian Numberg; godz. 15.05 koncert chóru żeńskiego „Gregorjanum” pod

dyr. ks. Nowackiego; godz. 16.00 program dla dzieci: Opowiadanie „Przygoda szpaka”, pióra Plewińskiej-Smądowiczowej; feljton Herza „Franus i Franek”; godz. 16.30 muzyka instrumentalna z ptyt; godz. 17.00 odczyt; godz. 17.15 muzyka polska ludowa (Wilno); godz. 18.00 recital skrzypcowy H. Czaplńskiego (Lwów); godz. 19.00 sluchowisko p. t. „Rok 1863” H. Romer (Wilno); godz. 19.40 skrzynka pocztowa techniczna; godz. 20.00 koncert pod dyr. Br. Wolfstala z udziałem Lucjana Budkiewicza (wiol.); godz. 22.00 muzyka taneczna; godz. 22.25 wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni; godz. 22.45 dalszy ciąg muzyki tanecznej.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) godz. 19.10 koncert orkiestry salonowej; godz. 21.50 muzyka lekka. **Praga** (489 m) godz. 19.05 koncert promenadowy; godz. 20.00 wykład; godz. 20.15 arje i pieśni; godz. 21.00 sluchowisko. **Mediolan** (501 m) i Rzym (441 m) godz. 21.00 „Trubadur” op. Verdiego. **Koenigswusterhausen** (1635 m) godz. 20.15 koncert; godz. 21.15 sluchowisko. **Wiedeń** (517 m) godz. 19.35 koncert ork. wojsk.; godz. 21.00 transm. z Salzburgu.

Do Czytelników naszych!

Zdarza się, że ten i ów z Szanownych Czytelników nie otrzymuje regularnie „Kurjera Poznańskiego”. W następstwie czego mógłby zarzucić nam niedbalstwo. Prosimy zatem o powiadomienie nas każdorazowo i jak najspieszniej o wszelkich niepункtualnościach lub innych usterekach w dostawie naszego pisma a postaramy się o ich usunięcie. Wszyscy Czytelnicy nasi otrzymywać winni „Kurjera Poznańskiego” regularnie i punktualnie.

Administracja Kurjera Poznańskiego
Poznań, św. Marcin 70.

Sroda, dnia 16 sierpnia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 12.25 przegląd prasy polskiej; godz. 13.03 płyty; godz. 14.00 notowania giełdy; godz. 18.00-19.20 transm. z Krakowa i Warszawy; godz. 19.40 kwadrans literacki z Warszawy; godz. 19.58 sygnal czasu; godz. 20.00-22.00 transm. z Warszawy i Lwowa; godz. 22.00 sygnal czasu, komunik.; godz. 22.15 płyty gramofonowe.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranne; godz. 12.05 koncert z ogrodu „Bagatela”; godz. 14.55 płyty; godz. 15.15 płyty; godz. 15.35 płyty; godz. 16.00 koncert popularny z Ciechocin; godz. 17.00 odczyt, aktualny; godz. 17.15 koncert kameralny w wyk. kwartetu Levingera; godz. 18.15 „Dolina Dunajca w Tatrach” — dr. Klimaszewski (Kraków); godz. 18.35 muzyka lekka w wyk. Xenii Gray (sopr.) i M. Demar-Mikuszewskiego (tenor);

Pot u dzieci i dorosłych usuwa PUDER BEBE SZOFMANA
ng 4793

RADJO pogłębia wiedzę u dzieci i kształci wszechstronnie. Niezbędne w każdym domu o liczniejszej rodzinie.

Aparat 3-lampowy już od 45 zł

ANODY pierwszorzędnej jakości
150 volt 15,90 zł, 120 v. 11,90 zł,
100 v. 9,90 zł, 90 v. 7,90 zł,
60 v. 5,90 zł

„EMKA” Marian Włodarczak,
Zakłady Radio — Foto — Elektrotechniczne, Gramofony, Płyty
Poznań, Wrocławska 36. Tel. 36-83
Pg 3 857-88.8

godz. 19.40 kwadrans literacki „Przewrotność uczniaków” Tomasa Manna, godz. 20.00 koncert solistów: Zofia Fabry (sopr.) i Wiktor Bregy (tenor); godz. 20.50 dzienik wieczorny; godz. 21.00 skrzynka poczt. rolnicza; godz. 21.10 muzyka lekka ze Lwowa; godz. 22.00 muzyka taneczna z Ciechocinka; godz. 22.25 wiadomości sportowe; godz. 22.40 muzyka taneczna z Ciechocinka.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) godz. 20.15 koncert, godz. 21.30 recytacje. **Budapeszt** (550 m) godz. 17.00 koncert orkiestry salonowej; godz. 19.45 koncert fortep.; godz. 20.00 muzyka lekka; **Praga** (489 m) godz. 19.55 muzyka wiejska; godz. 20.40 sluchowisko. **Beromuenster** (459 m) godz. 20.00 muzyka hiszpańska i włoska. **Mediolan** (501 m) godz. 20.35 „Wesoła wdówka”, op. Lehara. **Rzym** (441 m) godz. 20.30 opera. **Paryż** (1724 m) godz. 20.00 „Mignon” op. Massenet’a. **Wiedeń** (517 m) godz. 19.10 tańce z całego świata; godz. 20.55 wykład; godz. 21.45 koncert.

SPORT

Pięściarstwo
Losowanie do mistrzostw drużynowych P. O. Z. B. zostało przez wydział sportowy okręgu unieważnione i odbędzie się ponownie w czwartek, 17. b. m. Powodem unieważnienia była niezgodność z obowiązującymi już poprawkami statutu i regulaminu sportowego.

Piłka nożna
Mecz między państwowy Estonia - Lotwa rozegrany wobec 6 tysięcy widzów zakończył się — jak podawaliśmy — zwycięstwem Estonji w stosunku 2:1. Na zawodach obecny był m. in. szef państwa Tõnisson.

Zachowanie się Lotyszów wywołało w Estonji wielkie niezadowolenie. Kapitan lotewskiej drużyny Scheibels kilkakrotnie odmówił podporządkowania się rozstrzygnięciom sędziego Fina Aalto, a przed końcem meczu Lotysze opuścili wogóle boisko. Podczas obiadu wydanego na cześć gości doszło również do incydentu. Związek estoński rozważa obecnie sprawę zerwania stosunków sportowych z Lotwą, jak to już uczynili Finowie.

Niedzielne rozgrywki o wejście do kl. A przyniosły następujące wyniki: „Sparta” — „Legia” 4:0; „Pentalton” — „Posnania” 5:2; „H. C. P.” — „Unja”, Kościan 2:2 i „R. K. S.” — „Pogoń” 2:2.

Tennis
B. K. S. Bydgoszcz — Olimpja, Grudziądz. Niedzielne rozgrywki na kortach Bydgoskiego Klubu Sportowego między temi klubami dały zwycięstwo Bydgoszczanom w stosunku 6:3.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

PODRÓŻUJ HIGIENICZNIE.
Nastala znów pora, gdy każdy kto tylko może, wybiera się w krótszą lub dłuższą podróż, bądź dla rozrywki, bądź dla wypoczynku. Tym, którzy podróżują koleją, przyda się kilka rad i wskazówek mających służyć dla zachowania zdrowia również i podczas podróży.
Przedewszystkiem wspomnieć należy o przeciagach w wagonach, które budzą stale wielką obawę Naogół nie są one jednak tak niebezpieczne, jak się zdają. Jedyną wtedy, gdy okna otwarte są po obu stronach wagonu i gdy powietrze należy chłodne a dzień wietrzny, powstaje przeciąg, mogący spowodować przeziębienie. Dlatego też na wszelki wypadek należy zabrać w drogę pudełko z tabletkami Aspiryny, aby przy pierwszych oznakach przeziębienia, jak chrypkę, lub katar, móc zapobiec ewentualnej chorobie. Powietrze wpadające przez okna twarte z jednej tylko strony wagonu, nie jest szkodliwe, chyba że ktoś specjalnie wrażliwy siadzie przy oknie w kierunku biegu pociągu. Osoby obawiające się ostrego pedu powietrza, kurzu i dymu, który zawiera pyłki węglowe mogące zaprząszyć oko, powinny siadac tyłem do biegu pociągu. Natomiast ludzie nerwowi i skłonni do wymiotów czują się lepiej, jadac z biegiem pociągu.
Ważnem jest także umiarkowanie w odżywianiu się podczas drogi. Głodzenie się jest równie szkodliwe jak nadmierne jedzenie i picie, uprawiane często jakby dla zabicia czasu przez czas trwania jazdy koleją. Zwłaszcza unikać trzeba w podróży ciężko strawnych potraw chcąc zachować dobry humor i zdrowy żołądek. A więc umiarkowanie w jedzeniu i picciu.
zg 19 603

Z szkicownika Małego Kazia

Dnia 11 sierpnia 1933 r., o godz. 24-tej, zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach, w pierwszej wiosnie życia, nasz ukochany synek

Zygmunt Rost

zg 19 599

Stroskani
rodzice i siostrzyzka.

Pogrzeb odbędzie się dnia 15. bm., o godz. 16-tej.
Nowy Tomyśl.

Dnia 13 sierpnia, o godz. 3.30 po południu, rozstał się z tym światem, mój ukochany mąż i ojciec, nasz brat i szwagier

Hermann Szafranski

o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążona
żona z córką.

Poznań, dnia 14 sierpnia 1933 r.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 17 bm. o godz. 5 po południu, z kostnicy cmentarza św. Mateusza. ng 4885

W niedzielę 13 sierpnia 1933 r., zasnęła w Bogu, po ciężkich i długich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, nasza najukochańsza córka, nigdy niezapomniana siostra, bratowa, ciocia, kuzynka, w 19 wiosnie życia, s p.

Władysława Matelska

Pogrzeb odbędzie się w środę, 16 bm. o godzinie 5.30 po poł. z domu żałoby, Marszałka Focha 17, na cmentarz parafjalny w Górczynie.

dg 994

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice, siostry, bracia i rodzina.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal” Towarowa 25. Tel. 3180

Dnia 11 sierpnia 1933 r. o godz. 21.30. zasnęła w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najtroskliwsza matka, babcia, teściowa i ciocia, s p.

Weronika Szukałowa

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się we wtorek dnia 15. bm. o godz. 18.30 z kostnicy cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej.

zg 19 605

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Poznań, Mostowa 5a

W głębokim smutku pogrążeni z powodu bolesnego ciosu, jaki nas dotknął przez śmierć męża i ojca naszego, s p.

Maksymiliana Tomkowiaka

ta droga wszystkim tym, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej przysługi s p. Zmarłemu i w tych ciężkich dla nas chwilach okazali nam tyle współczucia i życzliwości, składamy z głębi serca płynące

podziękowanie.

W szczególności dziękujemy Przewielebnemu Duchowieństwu, Cechowi Mistrzów Piekarskich i Cechowemu Towarzystwu Czeladzi Piekarskiej w Poznaniu.

Poznań, w sierpniu 1933 r. żona z dziećmi.

Łózka żelazne

Mebel ogrodowe
Lodownice
Maszynki do lodów
Maszynki do mięsa
Garnki aluminiowe
Kuchnie westfalskie
Wanny kąpielowe
Karnisze do firan
poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43
Pr 3 906-33 15

TAJFUN

Pr 3 708-32 23

BLACHY CYNKOWE

PASY: skórzane i z 6 erści wielbłądziej
OPAKUNKI DO MASZYN

tanio w firmie

ST. GRABIŃSKI

i S-ka, Sp. Akc.

Poznań, Plac Wolności 11. Tel. 40-10.

dg 892

PROSZEK z „KOGUTKIEM” (MIGRENO-NEURVSIN) USUWA NAJUPORCZYWSZY

BÓL GŁOWY
MIGRENĘ, NEURALGIĘ,
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPE, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE i t.p.

PROSZEK TE WYRABIAMY I W POSTACI
TABLETEK.
ŻĄDAMIE ORYGINALNYCH PRZEKAZÓW
z „KOGUTKIEM”

nr 4 495

Naśladownictwa Persilu.....

Naśladownictwa zawsze są najlepszym dowodem dobroci naśladowanego wyrobu! Persil nie przestaje być podrobiany. Ktoby chciał wypróbować wszystkie naśladownictwa Persilu, musiałby na to użyć parę lat. Gdyby Persil nie posiadał tak wybitnych zalet, napewno nie stałyby się wzorem tylu naśladownictw.

„Zupełnie tak dobry jak Persil” lub „Lepszy niż Persil” — to są frazesy bez znaczenia. Gdyby mogło istnieć coś lepszego od Persilu, to Persil nie byłby środkiem do prania o światowej sławie.

26/31.

Co Persil to Persil

Korzystajcie z biletów ulgowych

przy wyjazdach do miejscowości kąpielowych i uzdrowisk francuskich

Informacji udziela

OFICJALNE PRZEDSTAWICIELSTWO KOLEI FRANCUSKICH NA POLSKĘ

nr 4 861

WARSZAWA, Ossolińskich 4, tel. 684-85
oraz wszystkie biura podróży.

nie bądź wrogiem własnych nóg. Kap je codziennie w jedynej oryginalnej

POLSKIEJ
SOLE DO NÓG
BORUTOL

LAB. FARMAC. „POLSKI CHLOR”
WARSZAWA, ORLA 13

SZKOŁA KOSMETYCZNA „NOWOCZESNA”

Stefana Artymińskiego Warszawa, Nowy - Świat 26 nr 4 890

daje prawo otwarcia gabinetu i praktyki kosmetycznej. Kurs czteromiesięczny. Początek 1 września. Wszelkie stronne nauczanie kosmetyki metodami: paryską, wiedeńską, angielską. Nauka przyrządzania środków kosmetycznych. Wykładają wybitni lekarze specjaliści. Niezamożnym ulgi, ułatwienia mieszkaniowe. Programy bezpłatne. Kurs farbowania włosów.

Firma EDMUND RYCHTER

nie zawodzi nigdy pod względem NISKICH CEN

WYSOKICH gatunków i ogromnego WYBORU.

Nie trzeba być dzisiaj BOGACZEM by móc się dobrze UBRAC. Nawet przy skromnych warunkach materialnych zdobyć się można na estetyczny UBIÓR pełen SMAKU i ELEGANCJI a taki UBIÓR to nie LUKSUS — to dziś konieczność ZYCIOWA, to elementarny warunek zdobycia dobrej pozycji w tak ciężkich czasach do której każdy ambitny człowiek dążyć musi.

Polecamy po CENACH zobaczyć i kupić — nie setki, lecz tysiące metrów najlepszych bielskich gabardyn i kamgarnów — oryginalne płaszcze nieprzemakalne na trzech podszewkach — płaszcze gabardynowe — modne ubrania — kurtki skórzane — wiatrówki — spodnie — golfy i bryczesy.

Szczególnej uwadze polecamy nasze oddziały wykonania na MIARĘ, pod kierownictwem sześciu uzdolnionych krojczych o światowej sławie.

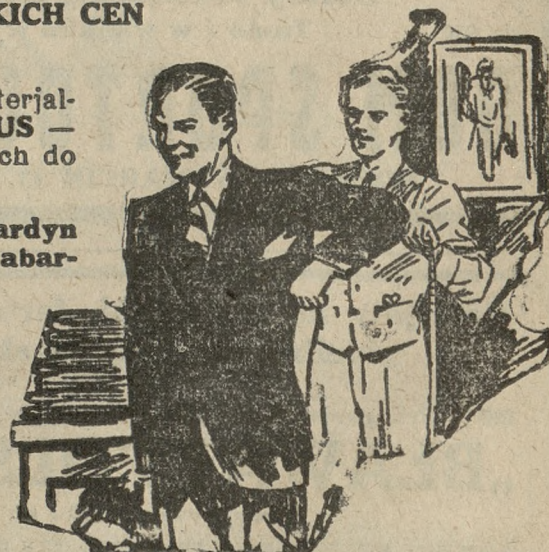
Wszyscy Klienci wychodzą od nas zadowoleni i z zupełnym przekonaniem, że nie reklamujemy na wiatr lecz głosimy prawdę. — W YDAJEMY NASZE TOWARY TAKŻE I ZA BONY TOW. „KREDYT”.

EDMUND RYCHTER, Poznań,

ul. Fr. Ratajczaka nr. 2
ul. Wrocławska nr. 15
ul. Wrocławska nr. 14

Filja OSTROW Wlkp.

Futra gotowe i na miarę — Modernizacje i poszycia futer — Skóry i blamy.

U progu nowego roku szkolnego

Wszelkie potrzeby dla młodzieży szkolnej polecają znane ze swej jakości towarów FIRMY:

Mundurki

plaszczki - fartuszki
berety — czapki
podług rozporządzenia Min. W. R. i O. P.

S. Świąteczki

Poznań Bazar
ul. Nowa nr. 8.

dg 938

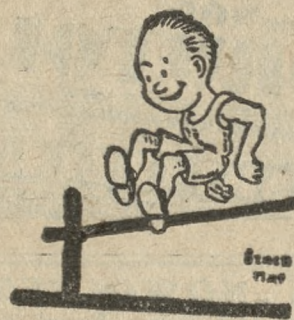
S. Świąteczki

Poznań-Bazar
ul. Nowa nr. 8

sukienki }
ubranka } marynarskie
paltociki }

dla dzieci

powszechnych szkół prywatnych.

Na nowy rok szkolny

Ubranka do gimnastyki,
fartuszki szkolne,
Ubiory szkolne w/g przepisów
Tanio i w wielkim wyborze

dg 950

DOM SPORTOWY

POZNAŃ, SW. MARCIN 33.

PODRECZNIKI szkolne

dla wszystkich zakładów naukowych

poleca

Księgarnia św. Wojciecha

Poznań, Plac Wolności 1

dg 949

DLA
UCZNI!

Skrzypce
od zł 15,—
Smyczki . od zł 2,50
Futeraly . od zł 8,—
Mandoliny, gitary, lutnie,
flety, bębny i inne instru-
menty muzyczne, TANIO.

Nuty — śpiewniki

ST. PEŁCZYŃSKI, Poznań
ul. 27 Grudnia nr. 1.

dz 952

Najtańsze źródło zakupu

artykułów szkolnych

Hart Poznański Skład Papieru Detal
JAN SZYMKIEWICZ, Podgórna 14, tel. 3093

dg 981

Materiały na mundurki, fartuszki i ubranka szkolne
bieliznę, pończochy, skarpetki, sweterki
w wielkim wyborze

Przygotowujemy przepisowe gotowe mundurki i fartuszki

„BŁAWAT POLSKI“ Sp. Akc. Poznań

Stary Rynek 87/88 i ul. Kramarska 13.14.

Towary p sezonowe sprzedajemy po znacznie niższych cenach.

Pr 2 853-33.1

Podręczniki szkolne

Nuty

A. Cybulski

Księgarnia
św. Marcin 9/10.

dz 962

Przenisowe Fartuszki Szkolne

Berety, Pończoszki,
Skarpetki, Rękawiczki,
Chusteczki, robótki, włóczki
i bawełny do haftowania
oraz wszelka bielizna
i trykotaże dziecięce.

Stanisław Schulz

Poznań, Stary Rynek 80/82

Pr 2 851-32.27

Dobroć naszych towarów jest NAJLEPSZĄ REKOJMIĄ stałego naszego powodzenia!

Wszyscy — wszystkie artykuły szkolne **NAJTANIEJ** kupują

We firmie
telefon 27-70

JAN BIELECKI

FR. RATAJCZAKA 36

Dom Towarów Jednolitych Cen

dg 940

Olbrzymi wybór ubiorków szkolnych

Jako specjalność:

Mundurki i Płaszcze

znanej marki „WYKWINT”

przepisowe według rozporządzenia Min. W. R. i O. P. gotowe i na miarę

NAJKORZYSTNIEJ

w firmie

W. Sewandowski i Ska

Mech. Fabryka i magazyny wykwiutnej odzieży męskiej, sukna i podszewek

Telefon 12-99

Poznań, Stary Rynek 55

Telefon 12-99

Pr 9853-32.31/2

NOWY SKŁAD!

NOWE CENY!

Buciki szkolne

przepisowe, wygodne, trwałe i tanie poleca

F. KASPRZAK 55

POZNAŃ — STARY RYNEK

Pr 9853-32.31/2

Mocne pończochy
Rękawiczki — trykoty
Bielizna — fartuchy szkolne

Największy wybór — Najtańsze ceny

KALAMAJSKI

dg 943

Na mundurki szkolne

polecamy

materiały

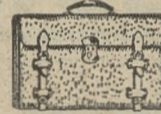
w wielkim wyborze

Nowości na sezon jesienno-zimowy

już nadeszły dg 948

R. i C. Kaczmarek

Poznań, ul. Nowa 3.

TEKA skórzana 3,50

Teka płócienna 0,95

TORBA szkolna 1,65

TORBA skórzana 7,00

Torebki śniadankowe, piórniki itp. kupisz najkorzystniej

w **Fabryce Waliz**

i **Wyrobów Skórzanych**

P. KURDELSKI, Poznań

składy: Półwiejska 39 (narożnik Ogrodowej)

i ul. Wielka 10.

dg 939

Po powrocie z wakacji należy pamiętać,

iż najlepsze prace amatorskie

wykonuje prędko i starannie

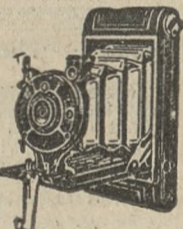
Jan Szymkowiak

Specj. Skład

Aparatów Fotograficznych

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 24, tel. 5337

dg 916

NA MUNDURKI | SATYNY
TANIE A TRWAŁE | i ALPAKI
W E Ł N Y | NA FARTUSZKI

kupuje się najkorzystniej tylko we firmie

WŁADYSŁAW SCHUBERT

POZNAŃ, STARY RYNEK 85.

dg 937

OBUWIE SZKOLNE Rozmarynowicz

POZNAŃ — STARY RYNEK 93

Pr 3854-32.6

Nie kupuj byle czego

za twój rzetelny pieniądz. Chcesz się **tanio, dobrze i elegancko ubrać**, udaj się tylko do takiej firmy, która zalety te gwarantuje fachową organizacją, a jest nią jedynie firma

W. KONKIEWICZ

bo tam znajdziesz największy wybór modnych, solidnych, rzetelnych i krojem nieskazitelnych **plaszczy, ubrań męskich, ubranek dziecięcych, spodni i materiałów z metra** czołowych fabryk bielskich po cenach fabrycznych.

Na rozpoczynający się **nowy rok szkolny specjalnie polecam przepisowe mundurki szkolne oraz ubranka i płaszczyki bardzo tanio.**

W. KONKIEWICZ POZNAŃ, STARY RYNEK 8

Oddział GNEZNO, Rynek 2.

Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyny odzieży męskiej i dla chłopców.

ng 4870

Kupując TOWAR KRAJOWY
działamy skutecznie we własnym interesie!

MUNDURKI dla dziewcząt **UBRANKA** przepisowe dla chłopców **F. LISIECKI**
Dom Konfekcyjny Sp. Akc. STARY RYNEK 99/100

Wyciąć!

TRWAŁE OBUWIE TANIO

Zachować!

kupisz na cały rok szkolny w chrześcijańskiej firmie dg 945
ST. JAKUBOWSKI Stary Rynek 91 wejście z ulicy Wronieckiej i w Centrali Obuwia Kramarska 19/20.

Centralna Drogerja

J. Czepczyński

Poznań, Stary Rynek nr. 8
Telef. zbiorowy 4545, 3324, 3315, 3238, 3115

Oddział Drogerja Universum
Fr. Ratajczaka 38 — Telefon 27-49.

*Dzisiaj już nie ma dwóch
zdań że obie Drogerje
są najtańsze a co bardzo
ważne we wszystkim
WYBÓR WIELKI.*

dg 936

Mundurki
Płaszczki
Sukienki

poleca po niskich stałych cenach

M. Malinowski

Fabryka Konfekcji Damskiej
Poznań, Stary Rynek 57.

dg 951

TEKI skórzane 4-, tornistry skórzane 7-, tornistry płócienne już od 1,60, piórniki 0,65 oraz wszelkie wyroby skórzano-galanteryjne —

Wyroby własne znane z dobroci poleca szczególnie NA NOWY „ROK SZKOLNY“

SPÓŁKA POLSKICH RYMARZY I STODLARZY
POZNAŃ — PODGÓRNA 14.

dg 933

Przeprowadziłem się
na Podgórną nr. 4.

Dr. Paniński,
specjalista chorób wewnętrznych.

zg 19 609

Wróciłem

A. Marszałek, dentysta,
św. Marcin 58 9-12, 2-6.

zg 19 002

Stow. Chrześc. Kupców Podróż. i Przedst. Handl. Rzeczp. Polskiej w Poznaniu urządza we wtorek (święto Wniebowzięcia) dnia 15 sierpnia 1933 r. w ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelagu **WIELKI FESTYN LUDOWY** Tysiące fantów! Bardzo cenne nagrody dla pań i panów! Dla dzieci wiele niespodzianek! Wstęp do ogrodu 30 gr. Komunikacja autobusowa z St. Rynku co godzinę. O jak najliczniejszy udział uprasza Zarząd.

zg 19 607

Skład materiałów piśmiennych

„PAPIER“

Poznań, św. Marcin 37 (vis à vis Gwarnej) poleca **W6 2P** wszelkie artykuły szkolne i biurowe po cenach konkurencyjnych.

Sprzedaż — Naprawa

wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czosnowski — Poznań, Ratajczaka 2. dg 934

Podręczniki szkolne nowe i używane

„Książka“ księgarnia i antykwariat Poznań, Słusarska 7. Uwaga! Podręczniki używane są dezynfekowane przez m. Urząd sanitarny. dg 932

Tapety Ceraty

Linoleum bardzo korzystnie **Zb. Waligórski,** Pocztowa 31 - nanz Poczty Pz 3100-26.97

Już czas używać przeciw Reumatyzmowi artretyzmowi itd. **PRIMA DROGA** ekstrakt sosnowy 1 kg wystarczy na 4 kąpiel. kg tylko 4.- zł. Drogerja Warszawska Poznań, 27 Grudnia 11. dg 736

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych. Te wspaniałe anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawet o ile się nie kupi. Cena 18.90 zł. Mat, Poznań, Składowa 57. dg 556

CZAPKI

własnej pracowni do wszystkich uczelni oraz gimnazjalne, nowo przepisowe po cenach niskich poleca:

K. Jasiński Poznań, Wrocławska 30, tel. 2285 dg 941

PODRĘCZNIKI SZKOLNE

nowe i używane kup w księgarni

J. Leitgeber i Ska

Aleje Marcinkowskiego 18 (w pobliżu Kościoła św. Marcina)

NUTY SZKOLNE w wielkim wyborze. dg 947

Miał torfowy i ściółkę torfową dla celów gospodarczych ogrodniczych i budowlanych dostarcza

Gustaw Glatzner

Poznań 3, Jasna 14 Tel. 6530 6328. Pz 3 908-33.14

Maszynistkę — Kasierkę

poszukuję się do poważnego przedsiębiorstwa węglowego z kaucją zł. 500.— Zgłoszenia Kurjer Poznań. zg 19611.

FARTUSZKI SZKOLNE

poleca PO CENACH FABRYCZNYCH

B. HILDEBRANDT tylko Stary Rynek 73. dg 935

Collegium Marianum

Zakłady Szkolne pod wezw. Najśw. Marii Panny obejmujące

6-kl. szkołę powszechną z prawami publiczności oraz dwa rozwojowe Gimnazja: męskie i żeńskie od dnia 16 VIII. przenosi się do własnego nowo-budowanego gmachu przy ul. Różanej 17

Kancelarja otwarta w dnie powszednie od 10—13 i od 17—18. Przyjmuje się wpisy uczniów i uczennic do wszystkich klas szkoły powszechnej i I. gimn. (nowego ustroju)

Dyrekcja
Dr. J. W. Opatrny
M. Sławska.

zg 19 612

Wróciłem

Dr. Mieczysław Stabrowski

Specjalista w chorobach dziecięcych ul. Kantaka 1, godz. przyj. 3—5. Tel. 30-48. dg 990

Podziękowanie

J. W. Panu Dr. Schlingmannowi
Naczelnemu Chirurgowi Sanatorium św. Elżbiety w Poznaniu

składam niniejszem gorące podziękowanie za wyleczenie żony mojej Janiny w krótkim czasie z ciężkiej i skomplikowanej choroby na którą leczono ją w innej Lecznicy przez przeciąg kilku miesięcy bez skutku.

Równocześnie składam serdeczne podziękowanie Siostrze Elżbietce za nadzwyczaj troskliwą opiekę okazaną żonie mojej w czasie jej pobytu w Sanatorium.

Kazimierz Szafer
Poznań, ul. Poplińskich 1.

zg 19 610

Spójrz na mój

Datuje się on od 3-ch dni.

Nigdybym nie przypuszczała, że może być tak śliczny!

„Skóra moja była bezbarwna, ciemna i zwiędła. Naokoło nosa, podbródka i czoła tworzyły się odrażające wagi. Iuszczała się skóra i rozszerzone pory. Dziś zaś moja gładka, delikatna, biała skóra i piękna cera są przedmiotem ogólnego podziwu i zazdrości. Każda kobieta może obecnie łatwo wydelikatnić, wybielić i upiększyć swą skórę przez zwykłe, codzienne stosowanie znakomitego paryskiego Odżywczego Kremu Tokalon, kolor biały (nie tłusty). Zawiera on świeży krem i oliwę połączone ze składnikami wybielającymi, ściągającymi i wzmacniającymi skórę. Momentalnie wnikła do por, usmierza podrażnione gruczoły, ściaga rozszerzone pory, rozpuszcza wagi, które same odpadają. Wybiela i udelikatnia najciemniejszą i najbardziej szorstką skórę. Nadaje skórze w 3 dni nieopisaną piękność i świeżość — niemożliwe do osiągnięcia żadnym innym sposobem. Należy go używać co rano.

ng 4 873

Skład żelaza i artykułów kuchennych

na sprzedaż za niską cenę — Zgłoszenia przyjmuje:
BANK LUDOWY w Inowrocławiu.

dr 987

Kamienicę

czynszową w Poznaniu kupię przy wpłacie 50.000 złotych.
Oferty: Majchrzak, Staszica 3. zg 19 600

Zakład Fotograficzny

od zaraz do wydzierżawienia.
St. Obarski, Września, Zamkowa 1.

Ostrzeżenie.

Ostrzegam wszystkie instytucje bankowe i osoby prywatne przed nabywaniem weksli, które pojawiają się w obiegu akceptowane przez Wojciecha Staszewskiego z Pobjedzisk, wystawiane przez M. Matuszewskiego Poznań ponieważ za takowe nie odpowiadam i sprawę dochodzeń pochodzenia weksli skieruję na drogę sądową.
WOJCIECH STASZEWSKI, Fabryka Maszyn, Pobjedziska. zg 19 606

NAJKORZYSTNIEJ

sprzedaje się, kupuje i wymienia książki szkolne, naukowe i powieści

w Księgarni Antykwariat Gwarna 20

Tam też najbogatsza wypożyczalnia dla dorosłych i młodzieży. Bogaty wybór, wszelkie nowości. Przeprowadzona dyzynfekcja wszystkich książek.

zg 19 608

Gwarna 20

Z okazji Tygodnia X-lecia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (L. O. P. P.) złożyli ofiarę dobrodziejstwa: Miejskie Kolo LOPP. Pań 511,84 zł, Komunalny Bank Kredytowy 200,00 zł, Pocztove Kolo LOPP. 195,59 zł, Państwowa Fabryka Wytwarzania Tytoniowych 164,60 zł, Bank Cukrownictwa — 150,00 zł, Firma Woźniak — 129,85 zł, Firma „Maggi” — 117,50 zł, Poznańska Kolej Elektryczna — 101,04 zł, Parafia św. Marji Magdaleny (Fara) — 100,50 zł, Pan Radca Cichowicz — 100,00 zł, Bank Polski — 100,00 zł, Wielkopolskie Gimnazjum im. Czajkowskiego — 98,20 zł, Wielkopolska Izba Rolnicza — 72,50 zł, Firma H. Cegielski — 71,10 zł, Ubezpieczalnia „Vesta” — 70,37 zł, Firma Orłowski & Cieślowski — 70,00 zł, Rzeźnia Miejska — 54,00 zł, Główna Kasa Miejska — 50,00 zł, Bank Związku Sp. Zarobkowych — 57,35 zł, Firma Kreglewski — 50,00 zł, Centrala Rolnicza — 50,00 zł, Pułkownik Dr. Szarf — 50,00 zł, Fabryka Mydła Regera 57,00 zł, Dr. Osmulski i Jeszke — 47,00 zł, Ucz. Im. Dąbrowski — 46 zł, Emaljarnia i Wytwarzalnia inż. Bytner — 45,85 zł, Zw. Zach. Polsk. Przem. Cukr. 43,70 zł, Prof. Dr. Kurkiewicz — 41,05 zł, Państw. Zakł. Przem. Zbożow. — 41,00 zł, Pryw. Gimn. Niemieckie Męskie — 40,50 zł, 46,00 zł, Stow. Inż. i Architektów — 39,50 zł, Kolo LOPP. przy Okręgowym Wydz. Sokolic — 37,63 zł, Gimnazjum im. Mickiewicza 32,00 zł, Bank Ziemstwa Kredytowego — 31,70 zł, Firma Barcikowski — 31,48 zł, Firma „Standart Nobel” — 30,40 zł, Pomocnicza Składnica Uzbrojenia — 30,20 zł, Goplana, F. Czekolady — 30,00 zł, Firma Mozes — 30,00 zł, Dr. Piechocki — 30,00 zł, Dr. Grobelski — 29,94 zł, Muzeum Wlkp. 28,00 zł, F-ma „Esterka” 27,95 zł, H. Cegielski Pozn. Wsch. 27,25 zł, Komun. Kasa Oszczędn. — 26,30 zł, Państw. Sem. Naucz. Męsk. — 26,10 zł, Kawiarnia Esplanade — 25,05 zł, Hotel Bazar Dyrekcja — 25,00 zł, Firma Matra — 25,00 zł, Parafia św. Marcina — 24,50 zł, Sztab D. O. K. VII — 24,50 zł, Adwokaci Jan i Stanisław Sławscy — 24,50 zł, Izba Przem.-Handl. — 24,30 zł, Firma Karpaty — 23,50 zł, Personel Hotelu Bazar — 21,75 zł, Drukarnia Concordia — 21,50 zł, Zakł. Ubezpiecz. Wzajemnych — 21,20 zł, Urząd Miar i Wag — 20,50 zł, Warszawskie Tow. Ubezpieczeń — 20,00 zł, Radio Poznańskie — 20,00 zł, Firma Polski Piec — 20,00 zł, Państw. Zakłady Umundurowania — 18,70 zł, Dr. Dasiewicz — 18,50 zł, Firma Jabłoński — 17,85 zł, Firma Malinowski — 17,70 zł, Prof. Dr. Nowakowski — 17,00 zł, Kurjer Poznański — 17,00 zł, Elekrownia Miejska — 17,00 zł, Straż Pożarna — 16,81 zł, Sem. Naucz. Żeńskie — 16,75 zł, Prof. Glischelji Stanisław — 16,75 zł, Sąd Apelacyjny — 16,60 zł, Prof. Pietroszczyński 16,00 zł, Starostwo Krajowe — 16,00 zł, Dr. Dębski — 16,00 zł, Firma Wedel — 15,00 zł, Dr. Majer — 15,00 zł, 7 Dyw. Art. p. lotn. — 14,65 zł, 1 Pułk Panc. — 14,53 zł, Probstowo św. Jana — 14,50 zł, Dr. Wałowicz — 14,40 zł, Dr. Lakner — 14,00 zł, Prof. Moczarski — 14,00 zł, Okr. Urząd Ziemi — 13,70 zł, Browary Żywieckie — 13,50 zł, Apteka w Sołacz — 13,50 zł, Adolf Asch & Synowie — 13,50 zł, Apteka Zielona — 13,50 zł, Państwowy Bank Rolny — 13,50 zł, Automobilklub Wlkp. — 13,50 zł, Gimn. Żeńskie Niemieckie — 13,50 zł, Apteka pod Złotym Lwem — 13,50 zł, Apteka pod Koroną — 13,50 zł, Apteka św. Piotra — 13,50 zł, Apteka przy Krzyżu — 13,50 zł, Bank Handl. Oddz. w Poznaniu —

13,00 zł, Firma Strzała — 12,70 zł, Kolo LOPP. przy pol. pow. Tow. Farmac — 12,50 zł, Szpital Miejski — 12,30 zł, Firma Kałamański — 12,15 zł, Państw. Bank Rolny — 12,00 zł, Akwawit — 11,77 zł, Firma Chemergon — 11,72 zł, Dr. Wierusz — 11,70 zł, Firma Deierling — 11,70 zł, Blok-Brun — 11,50 zł, F-a Kaczmarek, Zakł. Elek. — 11,50 zł, II Szkoła Pow. — 11,26 zł, Szef. Sanit. O. K. VII — 11,36 zł, Urząd Celny — 11,10 zł, Sąd Okręgowy — 10,50 zł, Szef. Intendant O. K. VII — 10,50 zł, Gazownia Miejska — 17,34 zł, Parafia pod wezw. Matki Boskiej Bolesnej — 10,25 zł, Nowakowski i Synowie — 10,20 zł, Pan Wojciechowski, dyr. Hotelu Bazar — 10,00 zł, P. dyr. Szeffs M. — 10,00 zł, Adw. Theobald — 10,00 zł, F-a Przybyła — 10,00 zł, F-a Domagalski — 10,00 zł, Prof. Dziech — 10,00 zł, Dr. Konieczny — 10,00 zł, Adw. Kreglewski — 10,00 zł, Dr. Beichler — 10,00 zł, Dr. Dega — 10 zł, Dr. Graffstein — 10 zł, Adw. Frankowski — 10 zł, 7 P. A. C. — 10,00 zł, Dr. Karwowski — 10 zł, Dr. Zóltowski — 10,00 zł, Kums. Urz. Pol. Piekarnia — 10,00 zł, Apteka Dr. Wysockiego — 10,00 zł, Prof. Galecki — 10,00 zł, Spółka Osadnicza — 10,00 zł, Centra — 10,00 zł, Bank Ludowy — 10,00 zł, Dr. Brzozowski — 10,00 zł, Bank Zachodni — 10,00 zł, Dr. Pilecki — 10,00 zł, Dr. Ohanowicz — 10,00 zł, Dr. Matuszewski — 10,00 zł, Miejska Szkoła Handl. — 9,90 zł, Sąd Grodzki — 9,60 zł, F-a Czepczyński — 9,50 zł, Browary Okocimskie — 9,50 zł, Apteka p. Drecki — 9,50 zł, Centrala Rolników 9,50 zł, Bracia Strobel — 9,50 zł, Hotel Brytania — 9,50 zł, Apteka 27 Grudnia — 9,50 zł, Cegielnia Parowa Junikowo — 9,50 zł, Cukiernia Dobski — 9,50 zł, Prof. Dr. Leśkiewicz — 8 zł, Dr. Chrzanowski — 8 zł, Dr. Łapa — 8 zł, Adw. Majewski — 8 zł, F-ma Perun — 8 zł, Szkoła Przyg. Gimn. Serca Jezusa — 7,80 zł, Dr. Lichniński — 7,80 zł, Kom. Pol. Państw. — 7,65 zł, Dr. Fechner — 7,50 zł, Szk. Rzem. Przem. — 7,42 zł, Pluton Konny Pol. Państw. — 7,30 zł, Gielda Zbożowa — 7 zł, F-ma Gmurowski — 7 zł, Elke i Lewandowski — 7 zł, Gielda Pieniężna — 7 zł, F-a Banaszek — 7 zł, Dr. Luźniński — 7 zł, F-a Stomil — 7 zł, Prof. Dr. Janszer — 7 zł, F-a Hartwig — 7 zł, Gimn. Im. Paderewskiego — 6,80 zł, Arwogaz — 6,75 zł, Prof. Hrynakowski — 6,70 zł, Dr. Łabędziński — 6,45 zł, Parafjan Bożego Ciała — 6,40 zł, Hotel Monopol — 6,40 zł, Dr. Drożyński — 6,30 zł, F-a Bon Marche — 6 zł, Dr. Słomiński — 6 zł, F-a Patyk — 6 zł, Dr. Stark — 6 zł, Stow. Ofic. w. s. s. — 5,75 zł, IV Szk. Wydz. 5,51 zł, p. Sachniński — 5,50 zł, Druk. Mieszczńska — 5,25 zł, Adw. Szewczyk — 5 zł, Tow. Ubezpiecz. Europa — 5 zł, Dr. Czerniacki — 5 zł, Adw. Berkan — 5 zł, p. Weber — 5 zł, Włoska Sp. Akc. — 5 zł, Dr. Wolszczan — 5 zł, Zakład Gluchoniemych — 5 zł, p. Scheffler — 5 zł, Adw. Piechocki — 5 zł, Hotel Continental — 5 zł, Dr. Grochmalicki — 5 zł, Dr. Sobocki — 5 zł, Dr. Leśniewski — 5 zł, Dr. Dziulikowski — 5 zł, Dr. adw. Nowosielski — 5 zł, Dr. Marlicz — 5 zł, Adw. Zienawski — 5 zł, Dr. Peissert — 5 zł, Kowalski i Hański — 5 zł, F-a Kapela — 5 zł, Apteka Wilsona — 5 zł, Prof. Biernacki — 5 zł, Adw. Dr. Afenda — 5 zł, Płonka Wincenty — 5 zł, Dr. Lisowski — 5 zł, Adw. dr. Sawicki — 5 zł, Prof. Meyer Karol — 5 zł, Cegielnia Parowa w Sołacz — 5 zł, VI Szk. Wydz. — 5 zł, Dr. Morawski Józef — 5 zł, Prof. Hoffmann — 5 zł, Dr. Onyszkiewicz — 5 zł, Adw. Luźniński — 5 zł, Apteka Plucińskiego — 5 zł, V. Kom. Pol. Państw. — 4,70 zł, Apteka na Chwaliszewie — 4,70 zł, Cukiernia Weber — 4,50 zł, II Szk. Wydz. — 4,50 zł, B-cia Dentsch — 4,50 zł, Prof. Dr. Lubieniewski — 4,40 zł, 29 Szk. Powsz. — 4,20 zł, Prof. Dr. Karwowski — 4,20 zł, B-cia Lilpop Szulc i Ska — 4 zł, F-a Ka-De-Ha — 4 zł, Prof. Dr. Jeziński — 4 zł, Dr. Hanasz i Pawłowski — 4 zł, Dr. med. Osmulski — 4 zł, Apteka św. Marcina — 3,83 zł, Dyr. Lasów Państw. — 3,70 zł, Apteka pod Opatrznością — 3,60 zł, Gielda Towarowa i Zbożowa — 3,50 zł, Fabr. Opakowań Tytoń. — 3,40 zł, Fa Stepniwicki — 3,35 zł, Kom. III Pol. Państw. — 3,35 zł, Dr. Bol. Szatkowski — 3,30 zł, Hotel Polonia — 3,15 zł, Glinka J. — 3 zł, Adw. Machciński — 3 zł, Dr. Kolszewski — 3 zł, Dr. Bętkowski — 3 zł, Dr. Fabiasz — 3 zł, Dyr. Kolenda Mieczysław — 3 zł, Dr. Cwikliński — 3 zł, Dr. Kolandyk — 3 zł, Dr. Brodniewicz — 3 zł, Czerwona Apteka — 3 zł, B-cia Dawidowscy — 3 zł, Dr. Suwalski — 3 zł, Dr. med. Stawar — 3 zł, Dr. Rejczyk — 3 zł, Skład Materj. Int. — 3 zł, Dr. Konkolewski — 3 zł, VI. Kom. Pol. Państw. 2,85 zł, Prof. Langled — 2,70 zł, Dr. Gomerski — 2,70 zł, Państw. Sem. Ochrn. — 2,65 zł, II. Kom. Pol. Państw. — 2,60 zł, 58 pułk piechoty — 2,50 zł, VIII Kom. Pol. Państw. — 2,50 zł, Apteka Majewicz, Staroleka — 2,50 zł, Apteka św. Łazarza — 2,50 zł, Apteka Pod Gwiazdą — 2,50 zł, Prof. Dr. Stanisław Runge — 2,50 zł, Brzeziński arch. — 2,50 zł, Państw. Szk. Ogrodnicza — 2,50 zł, Urząd Katastralny — 2,50 zł, Inż. Gotschal — 2 zł, Hr. Zamojska — 2 zł, Dr. Śniegocki — 2 zł, Dr. Hryniewicz — 2 zł, Dr. Dulhin — 2 zł, Dr. Kobylński — 2 zł, Bruch Franciszek — 2 zł, Dr. Słusar — 2 zł, Dr. Starkowski — 2 zł, Dr. Rosanow 2 zł, Dr. Łączkowski — 2 zł, Dr. Donat — 2 zł, Bibl. Księg. Dippel — 2 zł, Fa Hirszowski — 2 zł, Dr. Sędzia Wicentowicz — 2 zł, Adw. Dr. Rosner — 2 zł, Dr. Banasiak — 2 zł, Dr. Garantowicz — 2 zł, Adw. Kaniowski — 2 zł, Prof. Denizot — 2 zł, Dr. Herzog — 2 zł, VII Kom. Pol. Państw. — 1,70 zł, Posterunek Kol. Pol. Państw. — 1,65 zł, Rezerwa Pol. Państw. — 1,65 zł, Prof. Krause — 1,60 zł, Dr. Celichowski — 1,50 zł, Gimn. Im. Marji Magdaleny — 1,50 zł, Dr. Zerbe — 1,35 zł, Kadra 7 dyw. samoch. — 1,10 zł, Dr. Lenartowicz — 1 zł, Dr. Bederski — 1 zł, Dr. Stojalowski — 1 zł, Fa Skóra — 1 zł, Klicik Edmund — 1 zł, Prof. Sobocki — 1 zł, Dr. Wiąnowski — 1 zł, Dr. Zahradnik — 1 zł, Dr. prof. Bykowski — 1 zł, Prof. Kleczkowski — 1 zł, Inż. Openchowski — 1 zł, Adw. Nider — 1 zł, Cukiernia Hirschiłk — 1 zł, Dr. Strehl — 1 zł, Gimn. Im. Gen. Zamojskiej — 0,60 zł, Magistrat Wydział Opieki Społecznej — 0,30 zł, Kuratorjum Okręgu Szkolnego — 0,27 zł. Wymienionym ofiarodawcom składamy w imieniu dobra sprawy serdeczne podziękowanie.

Zarząd.

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad spadkiem po ś. p. Grzegorz Bogdanowie wyznacza się termin przed Sądem Grodzkim w Poznaniu, pokój 29, na dzień 2 września 1933, godz. 10 celem: 1) badania zgłoszonych dodatkowo wierzytelności, 2) złożenia sprawozdania przez zawiadowcę masy z dotychczasowego zarządu masą. Poznań, dnia 8 sierpnia 1933. Sąd Grodzki. ng 4612

Urządzenia łazienkowe

Piece kąpielowe szybkoogrzejące „ASKO”
Artykuły sanitarne i fajansowe — Rury — Armatura — Łączniki — Blacha cynkowa i ocynkowana — Gwoździe — Druty — Widły — Łopaty — Pompy ręczne i automatyczne

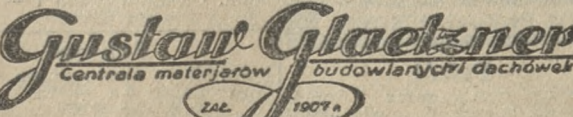
poleca po cenach konkurencyjnych dg 821

Towarzystwo Kontynentalne dla Handlu Żelazem

Poznań, ul. Magazyńska — telefon 72-81 (UWAGA: wejście od Przemysłowej przy Spichrzowej).

KAFLE do pieców

szmelcowe i szamotowe w różnych kolorach luzem i w kompletach najlepszej jakości w wielkim wyborze poleca po korzystnych cenach

Poznań 3 Telefon 65-80 i 63-28 Składnica: Kraszewskiego 10

Okazyjnie

Restaurację w śródmieściu

z prawem pełnego wyszynku. Oferty Kurjer Pozn. zg 19 601.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Radjo
najnowsze głośniki dynamiczny magnetyczny bardzo tania. Kanałowa 4 mieszkanie 10. zdg 52 080

Meb'e kuchenne
20 kompletnych kuchni sprzedam po każdej cenie. Konecki, Piaskowa 3. wytwórnia mebli kuchennych. zdg 52 276

Sypialnię
stylową, solidną, 12 części sprzedam bardzo tania. Stolarnia Kwałowa 6. zdg 52 480

Pointery
pełnej krwi. Dr. Cichowicz. Marszew. Pleszew. zdg 52 461

Gabinet
męski, polerowany orzech sprzedam okazyjnie Stolarnia Grobla 6. zdg 52 505

Meb'e
najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórna 13. Pg 3 122-23.50

Maszyny do pisania
nowe i używane tania, z gwarancją Skóra Ska Aleje Marcinkowskiego 23. Pg 3 705-31.50

Morele już wysyłamy
Paczka żywnościowa 5 kg netto franko dom — z 18 Zamówienia prosimy nadsyłać natychmiast. Maj Pudliszki poczta Kr b'a (Wlkp.) dz 880

Meb'e
najtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1 Most Chwaliszewski przy Krzyżu. zdg 51 755

Trzystadwadzieścia
mórg pow. Znła. budynek inwentarza nadkompletne cena 700 000, wpłaty 30 000. Rutkowski Grolb'a 29. zdg 51 827

Skrzynie
srebra dwunastoosobowa, inne srebra, platery serwis obiadowy tania — „Lamus” Strzelecka 1. Pg 3 327-56 168

Meb'e używane
wszelkiego rodzaju do sprzedaży komisowej na bardzo dogodnych warunkach przyjmujemy Poznański Dom Kupański Dominikańska 3 Sprzedaż krótkim czasie zapewniona Pg 3 133-28 46

Fiat 503
w doskonałym stanie tania. Zgłoszenia Garaż Strzelecka 1a. zdg 52 713

Morele
zaleszczyckie, wyborowe, 15 złotych miód kuracynowy 17, pomidorowy 7,50, wysyłamy pieciokrotnym opakowaniem franco załeczka. Spółka Owocarska. Zaleszczycki. zdg 51 933

Drut kolczasty
używany tania rozprowadzają — Przewodnik” św. Marcina 30 Pg 3 189-30.14

Nowoczesne
aparaty do prania białyny potrzebni sprzedawcy, sprzedawczynie na wszystkie mięszczowskie. Mazurowa, Poznań, Górczyńska 19. Pg 3 387-50.177

Garnitur parowy
do mielenia „Marshall”, kompletny do użytku tania na sprzedaż Zgłoszenia Konieczny Gniezno fabryka maszyn nr 4 801

Wózek
dziecięcy nowy sprzedam. Za Grobla 5 m. 20. zdg 52 283

Skład
papieru cygar przyległe mieszkanie najlepszy punkt Łazarza sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 727

Pianino
tania. Dąbrowskiego 6. prawo. zdg 52 27

Elegancki
frontowy. Pocztowa 21, mieszkanie 4. zdg 52 774

Pokój
1-2 osobom wynajme. Matejki 89. m. 10. zdg 52 771

Pokój
elegancko umeblowany, obszerny, oddzielne wejście korytarz itd w willi z ogrodem na Łazarzu lepszemu panu. Nieogolewskich 21. zdg 52 982

Skarbowsa
7. m. 10. zdg 52 987

Centrum
miły, słoneczny. Aleje Marcinkowskiego 2, mieszkanie 1. zdg 52 993

Utrzymaniem
Różana 4 — 19. zdg 52 995

Dwuosobowy
Szewska 13, m. 7. rg 2 824

Młyńska
12. I. prawo, pokój. zdg 53 043

Pokój
Różana 4a, front, m. 14. zdg 53 048

Pokój
Półwiejska 11, mieszkanie 20. zdg 53 049

Pokój
spokojny. Piekary 9 — 2. zdg 53 027

Tani
Grobla 19, m. 12. zdg 52 856

Pokoik
Półwiejska 37, 4. zdg 52 850

Pokój
Składowa 12, m. 3. drugi dom ogrodowy. zdg 52 787

Pokój
dla panów utrzymaniem lub bez zaraz. Maleckiego 81, m. 2. zdg 53 010

Niekrepujący
przyjeźdnym pokojem. Ratajczaka 11 a, m. 25. zdg 53 006

Niekrepujący
frontowy. Półwiejska 1. m. 9. zdg 53 007

Frontowy
słoneczny, elektryczność. Kwiatowa 7, m. 8. zdg 53 022

Centrum
Ratajczaka 3, m. 7. garaz. zdg 53 023

Pokój
balconowy. światło elektr. duży czysty dla 2 gimnazjalistów z utrzymaniem, bez. Kraszewskiego 30, m. 5. zdg 53 024

Pokój
dla pana od 15 sierpnia. Kreta 7, mieszkanie 4. zdg 52 907

Pokój
elektryczność, klatki schodowej. Chwaliszewo 89, m. 10. zdg 52 849

Parter
Rybaki 23, prawo. zdg 52 847

Pokój
Szewska 9, m. 8. zdg 52 848

Śródmieście
klatki schodowej zaraz. Romana Szymańskiego 10, m. 13. zdg 52 845

Frontowy
wygodny, ciepły. Młyńska 2, mieszkanie 16. zdg 52 839

Pokoik
czysty, elektryczność. Wały Jagiello 18, m. 8. zdg 52 840

Słoneczny
elektryczność, wodna 13, m. 12. zdg 52 838

Pokoik
umeblowany, próżny. Sapieżyński 3, III. lewo. zdg 52 837

Pokój
śniadeckich 6a, m. 11. zdg 52 836

Pokój
tanio, wśród zieleni. Topolowa 6, m. 2. koniec Ratajczaka. zdg 52 835

Pokój
umeblowany, ul. Śniadeckich 11, mieszkanie 11. zdg 52 833

Pokój
front, parter, niekrepujący. Strzałowa 3, m. 21. zdg 52 940

Pokój
Zielona 3, m. 3. zdg 52 939

Ładny
duży dla panów, pań, biuro, fortepian. św. Marcina 5, m. 13. zdg 52 934

2 panienki
szkolne utrzymaniem. Dąbrowskiego 77, mieszkanie 4. zdg 52 935

Pokój
Ogrodowa 12, m. 11. zdg 52 922

Słoneczny
dwa jednoosobowy z utrzymaniem — bez. Wały Król, Jadwigi 2, mieszkanie 3. zdg 52 917

Pokój
Zielona 2, m. 19. zdg 52 915

Balkonowy
Wielka 17, m. 14. zdg 52 914

Pokój
Garnarska 10, I., 4. zdg 52 903

Słoneczny
Zyzmunt Augusta 10a, m. 2. zdg 52 902

Frontowy
Zupańskiego 13a, m. 13. zdg 52 910

1-2
osoby, utrzymanie — bez. Skryta 14, m. 3. zdg 52 908

Frontowy
jedno-dwuosobowy wolny Mielżyńskiego 1, mieszkanie 13. zdg 52 273

Ładny
słoneczny, jedno-dwuosobowy. Skryta 1, I., prawo. zdg 52 976

Frontowy
dwuosobowy, śródmieście. Zielona 2, m. 6, I. zdg 52 979

Małżeństwo
Rynek Jeżycki 2, 8. zdg 52 966

Pokoik
do wynajęcia. Łakowa 7, I., m. 6. zdg 52 965

Klatki
elegancki. Prusa 17, mieszkanie 3. zdg 52 957

Mickiewicza
29 m. 6, dwuosobowy. zdg 52 951

Pokój
Zupańskiego 5, m. 3. zdg 52 947

Pokoje
z wszelkimi wygodami, utrzymaniem, bez. Działyskich 3 m. 8. zdg 52 887

Pokój
Kraśnickiego 13 m. 15, I. zdg 52 886

Dwuosobowy
lepszy. Skarbowsa 15 m. 22. zdg 52 884

Niekrepujący
spokojnym domu. Maleckiego 26, m. 3. zdg 52 881

Niekrepujący
Jeżycka 2, m. 10. zdg 52 973

Podgórna
12b, m. 9 bardzo dobrym utrzymaniem panu na stanowisku. zdg 51 142

Różana
10, parter. rg 2 817

Pokoik
utrzymanie — również młodzież szkolną. 3 Maja 5, mieszkanie 13. zdg 53 147

Pokój
pokoik Słowackiego 39 — 9. zdg 53 149

Niekrepujący
Długa 4 — 26. zdg 53 151

Inteligentnym
utrzymaniem bez wygodami. Zupańskiego 21, mieszkanie 4. zdg 53 152

Romana
Szymańskiego 3, III, prawo. zdg 53 096

Pokoik
pokój elektryczność. Wierzbicice 51, m. 2. zdg 53 088

Pokój
inteligentnej pani wynajme. — 27 Grudnia 10, m. 16. zdg 52 768

Pokój
2 psonom wynajme. Łukaszevicza 6, mieszkanie 5. zdg 52 767

Działyskich
3, m. 4 jedno-dwuosobowy. zdg 52 764

Pokój
św. Marcina 27, m. 7. zdg 52 759

Dwuosobowy
Rybaki 9 m. 9. zdg 52 997

Pokój
wolny, zaraz inteligentnym pensjon. Pocztowa 22, m. 14, od 6-9 wiecz. zdg 52 998

Śródmieście
Wrocławska 19, m. 4, frontowe, elektryka, fortepian lub wspólne panienkom albo absolwentom szkół. zdg 52 999

Czysty
męski. Jackowskiego 30, mieszkanie 9, parter. zdg 53 002

Lepszy
elektryczność, Kraszewskiego 4 mieszkanie 3. zdg 53 123

Jackowskiego
9 mieszkanie 10 śliczny pokój utrzymaniem bez. zdg 53 121

Słoneczny
Górna Wilda 26 — 3. zdg 53 114

Pokój
elegancki czysty niekrepujący przyjeźdnemu panu. Półwiejska 2 mieszkanie 3. zdg 53 113

Gimnazjalistów
przyjme pomoc naukową zapewnioną. Kreta 4 m. 3. zdg 53 108

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) nianino — także dni. zdg 53 104

Odnówione
elektryczność fortepian. Długa 3 mieszkanie 9. zdg 53 091

Półwiejska
33 — 8. zdg 53 171

Dwa
frontowe elektryczność od zaraz. Słowackiego 31/33 mieszkanie 8. zdg 53 166

Elegancki
jedno-dwuosobowy. Śniadeckich 18 — 8, od 4. zdg 53 077

Pokoik
małżeństwo. Górna Wilda 31, m. 9. zdg 53 071

Dwuosobowy
słoneczny. Wierzbicice 30, m. 4. zdg 53 070

Jedno
dwuosobowy utrzymaniem (bez) zaraz. Różana 4 Radomska. zdg 53 074

Dwuosobowy
Zupańskiego 8, m. 3. zdg 53 067

Klatki
I, piętrowe, utrzymaniem tanio, rzeźnictwo. Kanałowa 15. zdg 53 029

Gwarna
10, m. 6. zdg 53 030

Śniadeckich
20 — 8. zdg 53 039

Dwóch
panów urzędkiem utrzymaniem bez. Nowa 6, mieszkanie 7. zdg 53 021

Frontowy
2 łózka, osobne wejście. Dąbrowskiego 64 m. 11. zdg 53 127

Kraszewskiego
19 — 10. zdg 53 126

Pokój
klatki schodowej 30 zł, mały 15. ewil. utrzymanie. Łodowa 45, m. 3. zdg 53 033-33,9

Gimnazjalistów (ki)
cena przystępna, opieka najtroskliwsza, blisko Gimn. Ks. Piotrowskiego, Łodowa 45 m. 3. Pg 3 904 33.10

Dwuosobowy
bez pościeli utrzymaniem, bez. Romana Szymańskiego 4, 7. zdg 53 053

Niekrepujący
jedno-dwuosobowy Marcina 14, mieszkanie 8. zdg 53 055

Pokój
Mickiewicza 11 m 5. zdg 53 194

Niekrepujący
św. Marcina 3 mieszkanie 8 front zdg 53 054

Podgórna
2 a III., prawo utrzymaniem, bez. zdg 53 162

Słoneczny
z elektrycznością łazienka. Mickiewicza 1, mieszkanie 6 zdg 53 159

Panom
dobra utrzymanie 75 miesięcznie. Zielona 7 — 15. zdg 53 157

Małżeństwo
pokój używaniem kuchni zaraz. Maleckiego 24 a, mieszkanie 6. zdg 53 156

Jednoosobowy
ewentl. utrzymaniem, Staszka 9, mieszkanie 4. zdg 53 155

12 SZUKA POKOJU

Pani
starsza postępująca od 1. 9. dwóch próżnych, ciepłych, komfortowych utrzymaniem, śródmieście. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 52 468

Pokoju
umeblowanego większego szukam w górnej części miasta od 15 bm. z częściowym utrzymaniem kuchni gazowej. Łaska we oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 52 748

Pokoju
próżnego z utrzymaniem kuchni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 899

Poszukuje
skromnego pokoju w okolicy Al. Chopina od 1. 8. cena 20 zł. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 801

Pokoju
zupelnie niekrepującego, centrum, poszukuje zaraz przejezdny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 52 904

Poszukuje
pokoju dla mego syna, ucznia Liceum Handlowego, okolica Wrocławskiej, możliwie pełnym utrzymaniem, używaniem fortepianu, przy rodzinie solidnej, chrześcijańskiej. Oferty podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 52 980

Solidny
szuka pokoju Jeżyckich. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 106

Pokoju
komfortowego niekrepującego, utrzymaniem poszukuje pan. — Sprzedawca oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdg 53 034

Dwa pokoje
komfortowo umeblowane kulturalnym domu dla stałego lokatora poszukiwane. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 020

Potrzebny
dla studenta pokój mały, obiady, kawa. Zgłoszenia pod pocztową agencją w Miałach Z. G. zdg 53 138

Pokoju
z utrzymaniem poszukuje dla 8-mio-klasisty w pobliżu gimnazjum Dr. Br. Czajkowskiego. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 53 153

13 LOKALE

Restauracja
kawiarnia, konces. salka, mieszkanie, sprzedam z powodu wyjazdu. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 566

Lokal
najodpowiedniejszy drogerja-koloniałka Koźmin. Informacje Poniańska, Poznańska 59. Zakrzewska, zdg 52 960

Trzy
ubikacje biurowe, warsztaty fabryczne oraz jasne, suche ubikacje suterenu, nadające się także na hurtownie, także oddzielnie do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 696

Rzeźnictwo
pełny bieg. Poznań, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 757

Ubikacja
centrum, parter, warsztat lub składnica do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 001

Śródmieście
1-2 pokoi na pracownię krawiecką szukam. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 53 148

Pokoje
biurowe po adwokacie. Aleje Marcinkowskiego Oferty Kurjer Poznański zdg 53 167

14 DZIERŻAWY

Garaze
suche, murowane elektryka każdego czasu wydzierżawie. Bibrowicz, Dolna Wilda 78. zdg 42 976

Piekarni
w mieście lub wsi kościelnej z składem kolonialnym dzierżawy poszukuje, powiat Krotoszyn. Gościń, Leszno i Rawicz. Oferty pod Paweł Klarczyk, Zbąszyń. zdg 52 256

Kiosk
pokojem ruchliwe położenie do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 711

Skład paszy
do wydzierżawienia i ubikacje. Górczyńska 36. zdg 52 721

Gorzelnia
nieczynnej celem wydzierżawienia z kotłem parowym i maszyną blisko stacji kolejowej poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 726

Bufety
wydzierżawie na procent. Kaucja 1500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 769

Palarnia kawy
komplet do wydzierżawienia Górczyńska 36. zdg 52 720

Piekarnia
w najruchliwszym miejscu Poznania zaraz do oddania. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 033

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Uzdrowisko
pod Gdynią w Zagórzu przyjmuję jeszcze letników Pokój z całodziennym utrzymaniem 5 zł. — Głowczewski ng 4340

Puszczykówo
willa Zofia pokoje umeblowane. zdg 53 816

Zaleszczyki
Grand-Hotel-Pension, Helenówka, n/Dniestrem. Słoneczne pokoje, balkony, kuchnia wykintna. Ceny niższe. ng 4 871

Peronin
Jedrzejówka, pensjonat zdrowy i obfity wkłt. dziennie od 3.50. zdg 53 143

16 OSOBISTE

Za długi
mego meza Henryka nie odpowiadam. Stanisława Zeidler, Dąbrowskiego 68. zdg 52 945

21 ZGUBY

Kapelusz
monogram R. P., oddać Kraszewskiego 7, m. 6. zdg 53 125

22 ROZMAITE

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań, centrum, ul. Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo, drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 41 106/7/8

Kto
udzieli ekstencyjnie (3 tygodnie) podczas odpoczynku korepetycji z łaciny matematyki i geometrii (5 i 6 klas gimn. hum.) Szukam na ten czas pokoju umeblowanego. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański dz 982

Akuszerka
Krajevska Strzelecka 2 przy Placu Świętokrzyskim przyjmuje panie udziela porady pomocy położniczej. zdg 52 515/6

Na lato dla Panów
koszule sportowe i wierzchnie jedwabne, panoswe, zefirowe, trykotowe poleca po cenach fabrycznych Fabryka Bielizny, Dom Piócen J. Schubert, Wrocławska 3. Sportowe koszulki dla chłopców w wielkim wyborze. Przyjmuję się także asynatny Kredyt Pg 3105-13.86

Gwarna 20 — Najkorzystniejsze książki
szkolne, naukowe powieści sprzedaje kupuje, wymienia Księgarnia-Antykwariat — Najbogatsza wypożyczalnia dla dorosłych i młodzieży. Przeprowadzona dzierżawia książek. zdg 53 018

Kto
pokryje najtaniej dach cynkowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 718

Tansporty
mebli samochodami. Szymański, Murza 2. zdg 52 902

Chiromantka
psycho-grafolog, Kwiatowa 11, m. 14a, szuka dla klienta kupca, żony kupcowej. zdg 52 988

Kuchmistrzini
Polecam się do gotowania w miescie i na wsi. Na sluby odpusty, rauty, ciepłe i zimne dania, proze o poparcie. M. Roznowska, Poznań, Piekary 10, m. 15. zdg 52 958

Skład
żelaza (galanteria, narzędzia) wielkie wystawy, Kraków, centrum, zaprowadzona klientela, z powodu choroby właściciela korzystnie do odstąpienia. Zgłoszenia Biuro ogłoszeń Stattera, Kraków. zdg 4 883

Przyjme
szwela na maszynę dobry krój tania centrum. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 53 004

Willa
8 pokojowa, komfortowa centralne ogrzewanie piękny ogród garaż tramwaj 3 min sąsiedztwo botanicznego ogrodu, od października do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 969

Obiadów
u inteligentnej szukam. Oferty Kurjer Poznański portj 512 zdg 53 170

Fabrykanci
Poszukuje w komis towaru z branży galanterijnej i towarów krótkich. Gwarancja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 53 037

Hemoroidy
Ciepłe hemoroidalne „Varicool” (z kognitkiem) Usuwają ból pieczenie, swedzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żyłaki). Sprzedają apteki ng 4 514

Krawcowa
tania dzieciece płaszczki dom. Focha 80 mieszkanie 26. zdg 53 135

Dywany
kilimy reparuje — Tabernacki, Pocztowa 31 a. zdg 53 146

23 OZENKI

Kawaler
lat 43, przystojny na posadzie etatowej posiada 16 000 gotówki poszukuje panny lub wdowy — przystojnej, inteligentnej posiadającej gotówkę lub realność celom ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 083

Dla
mej szwagierki, przystojnej szatynki, muzykalnej, licejce lat 20, posiadającej 6 tys. gotówki, reszta przy podziale majątku, poszukuje odpowiedniej partji. Pansowie — wyższym stanowiskiem — lat 27, mogą nadesłać swe oferty wraz z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 52 420.

Kawaler
lat 25 stud. slusarz szuka żony od lat 25, cośkolwiek majątku posiadane. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 52 732

Wdowiec
kupiec, średni wiek, posiada dom interes, mieszka w prowincji szuka żony majątkiem 6 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 777

Wdowa
po czterdziestce, samotna, krawcowa, szuka meza, stała posada. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 051

24 NAUKA

Gimnazjalistów
młodszych przyjmuje, opieka, pomoc zapewniona. Ogrodowa 10, mieszk. 8. Sonekówna. zdg 52 821

Gimnazjalistów
(tki) przyjme na stancje Pomoc w nauce, dobre odżywianie, troskliwa opieka. Prof. Wierzejewska 27 Grudnia 10, m. 4. zdg 52 200

Gimnazjalistów (ki)
przyjma od profesorski, Troskliwa opieka, fortepian, Łazarz, Nieogolewskich 7 m. 6. zdg 52 394

Angielskiego
gruntownie udzielam fachowo. Konwersacji, utwory oraz korespondencji handlowej. Łatwa metoda dla początkujących. Wymowa londyńska. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 52 445

Gimnazjalistów (ki)
przyjme nauczyciel na stancje. Pomoc naukowa otcowska opieka, ładny pokój, blisko gimnazjum Mickiewicza, Zamojskiej, Zgłoszenia Łukaszevicza 18, I, obok Rynku Łazarzkiego. zdg 52 522

Panienki
utrzymaniem przyjme, odżywianie smacznie zdrowe, opieka troskliwa fortepian, francuski, Patrona Jackowskiego 25, I, w pobliżu gimn. Gen Zamojskiej. zdg 51 117

Panienkam
szkolnym daje najlepsze warunki higieniczne, dobre odżywianie, pomoc fortepian, francuski, Matejki 566 mieszk. 8. zdg 52 712

Panienki
przyjme, troskliwa opieka, odżywianie zdrowe, obfite, cena przystępna. Romana Szymańskiego 4, mieszkanie 9. zdg 52 773

Gimnazjalistów (ki)
cena przystępna opieka najtroskliwsza Szumanówna Mostowa 39. zdg 51 797

Panienki
całodzienne utrzymanie, pomoc w nauce, fortepian, Kantaka 1 m. 8. zdg 52 810

Gimnazjalistów
przyjme utrzymaniem, pomoc tania. Kraszewskiego 4 — 3. zdg 52 901

Panienki
przyjme, utrzymanie dobre, opieka, tania, Grochowe Łaki 4, mieszkanie 8. zdg 52 779

Pensjonat
dla uczennic szkół, wszechstronna opieka, fachowa pomoc, doświadczony kierunek wychowawczy. Warunki bardzo przystępne. Suszczyńska, Aleje Marcinkowskiego 19. zdg 52 953

Student
nie mając środków do dalszego kształcenia przyjmuje posadę stałą lub czasową w charakterze nauczyciela domowego lub pomocnika gospodarskiego wzmiarn za samo utrzymanie. Zgłoszenia pod: Poznań, ulica Wielkie Garbary 5, m. 30, Fr. Krymski. zdg 52 911

Dla
kształcających panienek pokoje utrzymaniem, fortepian, Obielńska, Aleje Marcinkowskiego 11. zdg 52 964

Lekcyj
niemieckiego udzielam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 962

Uczennice
na stancje przyjme, troskliwa opieka, dobre wyżywienie. Zgłoszenia Patr. Jackowskiego 38, mieszkanie 6. zdg 52 730

Gimnazjalistów
(stki) dobre utrzymanie, pomoc w nauce. Goderska, Półwiejska 2. zdg 53 100

Działyskich 2
m. 2, kształcającym się panienkom utrzymaniem. zdg 53 098

Kursy
handlowe rozpoczynam 4 września, Strzelecka 33. zdg 52 608

Pianino
ćwiczeń lekcje. Młyńska 3 — 8. Pg 3 902-56.186

Panienki
uczeszczające do szkół przyjmuje na dogodnych warunkach (częściowo opłata może być w prowiantach) — Dobre odżywianie, troskliwa opieka, fortepian, Zgłoszenia Grotzera 14, I, p. (w pobliżu wyższych uczelni) z Amrogowiczów Wanda Haetle. zdg 52 013

Gimnazjalistom
dobra stancja opieka blisko Marcinkowskiego, Czajkowskiego, Zamojskiej, Jackowskiego 9, mieszkanie 10. zdg 53 122

Stancja
dla 2 gimnazjalistów także niemieckich, dobre utrzymanie opieka pomoc w nauce, pianino, Wilda, Zupańskiego 13 a, mieszkanie 12. zdg 53 112

Panienki
lub chłopców na stancje, fortepian Rynek Łazarzski 19, mieszkanie 11, narożnik Focha. zdg 53 163

Uczennicy VIII gimn.
Urszulanek wspólna nauka, dobrem odżywianiem, troskliwa opieka. Wally Kościuski 7, m. 5. zdg 53 062

Słoneczny
frontowy 1-2 chłopcom, dziewczętom gimnazji, ks. Piotrowskiego utrzymaniem, bez. Maleckiego 13, m. 5. zdg 53 145

Kulturalna
rodzina przyjmuje panienki, Jeżycki, Willa blisko tramwaju, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 51 997

Sirzelecka
2, m. 6, kształcających się panienek, dobre utrzymanie, troskliwa opieka. zdg 53 056

Uczennice
ucznią przyjme, miły pokoik całodziennie doskonale utrzymanie kulturalnym domu za produkty wiejskie. Lekcje muzyki francuskiego niemieckiego łaciny w domu. Stabłewskiego 1 a, mieszkanie 1, tuż obok gimnazjum Mickiewicza i Seminarium, zdg 53 143

25 MUZYKA

Prof. Poradowski-Chmielewski
przygotowują uczniów do egzaminu organistowskiego oraz do konserwatorium państwowego Poznań. Pocztowa 31, m. 2, od 10-11. zdg 52 620/30

Fortepianem
lekcyj początkującym, zaawansowanym, także wieczorami udziela sumiennie św. Józefa 9a, parter lewo zdg 920

B klarnet
„Kruszego” tania, Jasna 5 m. 3. zdg 52 411

Gry
fortepianowej udzielam, fortepian do ćwiczeń. Zofia Wesolowska, Kopernika 8. zdg 52 869

Gruntowne
lekcje fortepianu. Strzelecka 28 b, parter zdg 52 863

26 ROZRYWKA

Kino Corso
Eskađra Orłów oraz Droga do niekła. zdg 52 865

Kino „Sfinks”

wyświetla niezrównana Grete Garbo w wielkim dramacie miłosnym „Natchnienie”
zdz 52 941/2

Kino „Orzel”

„Granice w niebezpieczeństwie”
„Wesoly pechowiec” Buffalo Bill
Monty Banks. zdz 52 893

Kino Renaissance

Od wtorku detektyw słonowy film p. t. „W Tajnej Służbie”
Pg 3 909-33.17

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 5 łów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Nauczycielka

dypłomowana (ma gimn.) poszukuje posady. Dobry francuski, ładna fortepian. Warunki według umowy. Oferty Kurjer Poznański zdz 51 356

Dziewczyna

sierota, lat 24 uczciwa pracowita, z dobrym poleceniem poszukuje posady zaraz lub od 1. 9 do wszelkiej pracy domowej cośkolwiek gotowania. Łaskawe oferty Kurjer Pozn zdz 52 876

Leśnik

żonaaty obeznany prowadzeniem kancelarii w nadleśnictwie poszukuje jakiegokolwiek posady — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdz 51 176

Poszukuje dla syna mego

który ukończył podchorążówkę rozzerwy posady elewa gospodarczego lub księgowego na majątku od zaraz. Zakryś, b. właśc. maj. ryc. Działdowo, Grunwaldzka 10. zdz 52 418

TEATRY

Poznań, poniedziałek, 14. 8.

TEATR POLSKI: Jutro we wtorek: „Musisz się ze mną ożenić” premiera.

KOMEDIA MUZYCZNA: — Dziś „Ja tu rządzą” — występ Hanki Wańskiej. Wtorek, 15. 8. „Ja tu rządzą” występ Hanki Wańskiej.

TEATR ZA 50 GROSZY: w ogrodzie Zoologu: Dziś i codziennie o godz. 8.30 Ludwik Sempoliński prezentuje rewję pod tytułem „Królestwo Operetki”

Bydgoszcz, wtorek 15. 8.

TEATR MIEJSKI: „Ciotka Karola”. Środa, 16. 8. „Dzidzi”.

KINA

Poznań, poniedziałek, 14. 8.

APOLLO: „Pałac na kółkach”. COLOSSEUM: „Wszyscy na pokład. Na scenie Sven-gali?”

CORSO: „Eskadra Orłów” oraz „Droga do perki”. METROPOLIS: „Tajemnicza Sekwany”.

ORZEL: „Granice w niebezpieczeństwie” i „Wesoly Pechowiec”

ODEON: „Człowiek z biczem”.

RENAISSANCE: Od wtorku: „W tajnej służbie”. SŁONCE: „Czarny Kapitan”.

SFINKS: „Natchnienie — Grety Garbo”.

TECZA: „Rok 1914”. WILSONA: „Legion Ulicy”.

Bydgoszcz, wtorek, 15. 8.

APOLLO: farsa „Banda Buba” oraz dramat „Jej kaprys”.

BALTYK: „Miasto Cudów” oraz „Szlakiem hańby”.

KRYSTAL: „Nauca mnie kochać” oraz najnowszy tygodnik Foxa.

MARYSIENKA: „Chandu” oraz „Odrodzenie”.

REWJA: „Człowiek o błękitnej duszy” na scenie program rewjowy p. t. „Rewja Was zabawi”.

SŁONCE: „Miłość i Sport” oraz „Panienska z protekcją”.

Krotoszyn, dziś i dni następne

BALTYK: „Błękitna Rapsoja” — dźwiękowiec. PROMIEN: „C. K. Feldmarszałek”.

Nauczycielka

Niemka szuka posady z przywiązaniem do rodziny celem nauczania się języka polskiego bez wziętego wynagrodzenia. Oferty Kurjer Poznański zdz 52 042

Stolarz

szuka jakiegokolwiek posady — Kaucy 500 Wskaże Kurjer Poznański zdz 51 990

Inteligentna

szuka pracy do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 502.

Française

cherche place à la rentrée de classes. Offres Kurjer Poznański zdz 51 541

Cukiernik

z długoletnią praktyką wolny. Oferty Kurjer Poznański zdz 52 705

Poszukuje

pracy, aptekarska siła techniczna, pracowita. Dobre referencje. — Oferty Kurjer Poznański zdz 49 945

Sierota

poszukuje posady lekkich prac, najchętniej do dzieci. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 728

Mistrz kołodziej

członek komisji egzaminacyjnej inwalidów wojenny własne narzędzia poszukuje miejsca kierownika u wdowy ewent kowala prowadzącego warsztat budowy powozów i wozów roln — Wykonuje prace rysunkowe zna prace kowalskie, lakiernicze, uczyliwy, uprzejmy, wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 715

Szukam

posady do wszystkiego z długoletnim świadectwem zaraz lub od 1. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 879

Gospodyni

samodzielna inteligentna, z dobrym gotowaniem 5 lat na plebanii, poszukuje posady do kucharstwa lub samotnego pana Mejskowskiego obojetna Zgłoszenia Maria Koneczka, Gniezno, św. Wojciecha 6, m. 1. zdz 52 123

Posługaczka

poszukuje posady całodzienniej. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 876

Nauczycielka

praktyka matury z maturalnej i seminarjalna poszukuje posady w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdz 52 867

Posługaczka

czysta, uczciwa, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 898

Pielęgniarka

do niemowlecia poszukuje posady od 1. 9. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdz 52 970

Krawcowa

dzielna poszukuje posady, 1.50 dziennie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdz 52 807

Dziewczyna

poszukuje posady bez spania, od 15. 8. Oferty Kurjer Poznański zdz 52 794

Sierota

nawskroś uczciwa, chętna poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 778

Somodzielna

kucharka poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 710

Ogrodnik

kawaler, lat 24 po wojskowości, poszukuje samodzielnej posady, z dobrymi świadectwami i poleceniami. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 737

Pani

lat 23 przystojna przyjmie posadę gospodyni u samotnej osoby, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 751

Maturzystka

poszukuje jakiegokolwiek pracy także na majątku. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 981

Stróżowanie

zawodowy ogrodnik pracowity, starszy szuka pracy. Puszczyno, Poczłowa nr. 6. zdz 52 985

Posługaczka

poszukuje posady z dobrymi poleceniami, okolica Jeżyce. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdz 52 986

Pokojowa

poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 996

Panienskę

z wykształceniem kto przyjmie do dzieci, pomoc nauce, do towarzysstwa, prac domowych. Oferty Agencja Oredownika Buk ng 4884

Ekspedjentka

do konfekcji bięła, w poprawkach samodzielna szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdz 53 050

Dziewczę

młodsze, prowincji, szuka posady do dzieci i prac domowych. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 855

Dziewczyna

uczciwa, cośkolwiek z gotowaniem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 846

Absolwentka

3-klasowej Mejskiej Szkoły Handlowej szuka posady początkującej biuralistki. Oferty Kurjer Poznanski zdz 53 092

Sierota

lat 22 kochająca dzieci poszukuje posady w charakterze służącej w lepszym domu od 1. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdz 53 090

Poszukuje

miejsca zaraz lub posługi. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 937

Szukam

posługi z praniem. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 931

Panna

kochająca dzieci sierota znająca szycie, roboty ręczne świadectwa z tego zawodu bardzo dobre z Poznania poszukuje posady do dzieci zaraz lub 1 września. — Adres: Maria Walczakówna, Kraków, Starowisła 85, zdz 53 144

Bona

lat 19 kochająca dzieci, od 1-6, szuka od 15 września posady na wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdz 53 142

Uczciwa

szuka posługi lub prania. Oferty Kurjer Poznanski zdz 53 031

HALLO!

Czytaicie i ogłaszacie

się w najpoczytniejszym piśmie ziem zachodnich, którym przewodzi, w

„Kurjerze Poznańskim”

Rutynowana

nauczycielka domowa z wyższym wykształceniem konwersacja niemiecka, francuski w zakresie gimnazjum, początki muzyki. — Zna robotki. Kocha dzieci i pracę z powołania, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdz 52 683

Sierota

uczciwa, poszukuje posady na cały dzień zaraz. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 844

Sekretarz adwokacki

starszy, szuka pracy za dziennym wynagrodzeniem u p. adwokatów lub gdzieindziej. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 831

Panna

z lepszej rodziny szuka posady do bufetu, składu lub t. p. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 819

Posługaczka

poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 909

Poszukuje

posługi na przedpołudniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdz 53 038

Uczennice

potrzebne. Jaskółcza 32, prasowalnia. zdz 52 905

Poszukuje

posługi z poleceniem. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 963

Krawcowa

poszukuje szyćcia poza dom, szyć także bieliznę. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 906

Posługi

poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 959

Żelazniak

5 lat praktyki, poszukuje posady od zaraz lub 1. 10 r. b. referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. nr 4 877

Samotna

inteligentna samodzielna, w średnim wieku, poszukuje posady gospośni u samotnej osoby lub starszego państwa. Oferty Kurjer Pozn. nr 4 882

Dziewczyna

inteligentna, gotowaniem samodzielna, dobre świadectwa i polecenia, poszukuje posady od 1. 9. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznanskiiego zdz 52 800

Pracznka

szuka prania za 3 zł dziennie oraz przyjmuję w dom tania. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 885

Książkowa

dzielna, poszukuje posady, także zastępstwo. Oferty Kurjer Poznanski zdz 53 097

Dziewczyna

uczciwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdz 53 095

Krawcowa

lat 23 poszukuje posady z całkowitem szyćciem do dzieci lub pokojowa tylko do lepszego domu. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 961

Rządca gospodarz

rutynowany, wykształcony 14 lat praktyki (kawaler) energiczny organizator roboty, zamieszkały hodowca inwentarzy (weterynaria), intensywny gospodarz w uprawie roli, stosowaniu nawozów sztucznych, naprawach dren i maszyn roln. przyjmie odpowiednie stanowisko. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdz 53 141

Wiejska

służąca starsza, uczciwa religijna, szuka posady w skromnym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdz 53 073

Inteligentna

panna przyjmie posadę zarządzającą gospodarstwem, zna szyćcie i gotowanie, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdz 53 069

Dziewczyna

z dobrymi świadectwami poszukuje prania lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdz 53 065

Panienska

z dobrej rodziny poszukuje posady z gotowaniem od 1. 9. 33, w lepszym domu do małej rodziny. Zgłoszenia do Kurjera Poznanskiiego zdz 53 032

Kucharka

na wskroś uczciwa poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej pościel własna. Oferty Kurjer Poznanski zdz 53 036

Pomocznica

do ochronki poszukuje posady lub do dzieci od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdz 53 128

Maturzystka

poszukuje posady z utrzymaniem do dzieci. Język polski i francuski. Łaskawe oferty do Kurjera Poznanskiiego zdz 53 160

Samodzielna

gospodyni, kucharka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdz 53 161

Freblanka

z prawem nauczania, z praktyką, niemieckie, poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia Kozłowska, Leszno, Osiecka 71 skład. zdz 53 130

23 WOLNE MIEJSCA

Panienskę

z dobrym charakterem pisma do oddziału wydawania paczek poszukuje M. Malinowski, Fabryka Konfekcji Damskiej, Poznań, Stary Rynek 57. zdz 51 812

Ucznia

szuka posady do wszelkiej pracy. — Władysław Wildecki Skład Żelaza, Górna Wilda 75. zdz 52 988

Potrzebna

zaraz na osobny majątek starsza, skromna kasjerka, która już na majątku pracowała. Zgłoszenia pisemne z odpisami świadectw i podaniem referencji, uwzględnia się tylko najlepsze referencje. — Maj Niechłod p. Zbarzewo pow. Leszno. zdz 52 954

Służąca

z gotowaniem potrzebna. Chwali-szewo 29/30, piekarnia. zdz 52 949/50

Dziewczyna

zaraz. Nowicki: Wielkie Garbary 23. zdz 52 877

Posługaczka

po południa zaraz Kubacka Patr. Jackowskiego 19. II. zdz 52 874

Posługaczka

zaraz potrzebna Wielka 15 m. 5. zdz 52 808

Chłopak piętnastoletni potrzebny do posyłek. Miesięcznie 15 złotych. „Włoszanie”. — Kramarska 19/20. zdz 52 735

Służąca

młoda z gotowaniem dobre świadectwa potrzebna. Ryś, Wodna 1-18. zdz 52 894

Fryzjerka

może się zgłosić. Szkoła 7. zdz 52 797

Przyjmę

ucznię do zawodu elektro-instalacyjnego. Oferty Kurjer Pozn. zdz 52 743

Posługaczka

młodsza uczciwa potrzebna zaraz Rybaki 18 m. 11. zdz 52 780

Ekspedjentkę

lub kasjerkę przyjmie do przedsiębiorstwa. Warunek pożyczka 500-650 zł. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 638

Uczennice

o ile możność absolwentkę Mejskiej Szkoły Handlowej poszukuje M. Malinowski, Fabryka Konfekcji Damskiej, Poznań, Stary Rynek 57. zdz 51 813

Marszantka

samodzielna potrzebna. Wroniecka 6, skład kapeluszy. rg 2 821

Wydam

prace murarskie. Zgłoszenia z ceną od tysiąca do Kurjera Poznanskiiego rg 2 819

Dziewczyna

do wszystkiego zaraz. Św. Wojciech 7, Milewicz. rg 2 832

Ekspedjentka

potrzebna od zaraz. Filja Łączkowskiego, M. Focha 50. dz 939

Dziewczyna

czysta, gotowanie zaraz. Gen. Prądzyńskiego 11, m. 3. zdz 53 028

Bufetowa

do kawiarni z kaucją 300-500 złotych zaraz potrzebna. Oferty Kurjer Poznanski zdz 52 933

Chłopak

starszy do rozwożenia towaru z własnym wózkiem mają pierwszeństwo. Kaucja 50 zł. Adres Kurjer Poznanski zdz 52 929

Ekspedjentki

dzielnej do towarów krótkich, galanterji i artykułów męskich, poszukuje. Osobiste zgłoszenia wtorek 11-1 godz. Słowackiego 38, mieszkanie 4. zdz 52 975

<